

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 18 oktober 2021

§ 2 Interpellation av Jan Valeskog (S) till finansborgarrådet Anna König Jerlmyr (M) om spårutbyggnaden till Norra Djurgårdsstaden

Anförande nr 1

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 2

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Det intressanta med interpellationer till den här majoriteten tycker jag är att man ofta ställer frågor som förblir obesvarade. Så är det tyvärr den här gången också. Av fyra olika frågor gällande eventuell spårutbyggnad till Norra Djurgårdsstaden är bara en fråga besvarad och tre obesvarade.

Min fråga om det är kommunen eller regionen som i huvudsak ska stå för finansieringen av spårvägen är faktiskt besvarad på ett bra sätt. Enligt interpellationssvaret ska ”medfinansiering av nya projekt endast ske i yttersta undantagsfall. Ansvarig huvudman ska bära sina egna investeringar.” Det tackar jag för – där är vi helt överens.

Problemet är ju bara att trafikregionrådet Tamsons i medier har sagt att projektet ”förutsätter att fler står för notan”. Då undrar jag om finansborgarrådet vet vad den moderata kollegan i regionen menar med det. Sker det några förhandlingar om finansiering eller inte? Huruvida finansborgarrådet anser att området ska försörjas med buss eller spårväg finns det inte heller något svar på, bara att staden uppenbarligen kommer att ha chansat med stora kostnader för att planlägga för spårväg, fastän regionen förra året helt tog bort 6 miljarder kronor av kollektivtrafiksatsningarna för Norra Djurgårdsstaden ur sin budget.

Att staden då ska investera ett par hundra miljoner kronor i omfattande spårvägsreservat, fast vi inte vet om det kommer någon spårtrafik, är minst sagt uppseendeväckande. Frågan kvarstår. Vet finansborgarrådet om regionen kommer att finansiera spåren fastän hela dess investeringsbudget nyligen har raderats?

Arbetet i staden med att planera och bygga i Norra Djurgårdsstaden pågår för fullt. Men exploateringskontoret kommer ingenvart med tjänstemännen i regionen, och uppenbarligen är man ganska förtvivlad. Min andra fråga, hur många år finansborgarrådet bedömer att det kommer att dröja innan vi kan försörja området med spårvagn eller buss, blev inte besvarad, men den är viktig. Sedan hade jag också en fråga om Lidingös roll som jag får återkomma till i nästa inlägg.

Summa summarum är det troligen fråga om brist på kommunikation mellan staden och regionen. Jag hoppas att jag kan bli överbevisad om någonting annat och att vi snart kan få höra att det pågår en dialog och en diskussion om finansiering och om hur man

ska lösa detta. Det kan ju ändå inte vara så att staden chansartat ska lägga stora belopp på något som vi inte vet blir av.

Anförande nr 3

Borgarrådet **K ö n i g J e r l m y r** (M): Ordförande! Det här är lite av favorit i repris. Vi har ju diskuterat och debatterat den här frågan många gånger, Jan Valeskog. Men jag tackar för frågorna.

Visst sker det dialog och kommunikation i frågan. Vi har haft avstämningsmöten med regionen där vi har tittat på kollektivtrafikförsörjningen till Norra Djurgårdsstaden. Man har också olika utredningsalternativ. Det vi har för ögonen är att säkra upp en bättre kollektivtrafik. Det kan ske etappvis. Det handlar om både ekonomiska ramar och genomförbarhet.

Som Valeskog själv säger understryker jag att det är regionen som är huvudansvarig för finansieringen. Det har jag sagt även tidigare, och det är en linje som vi har i hela den grönbå majoriteten. Däremot kan på kortare sikt bussförbindelser vara en lösning i väntan på att spårtrafiken läggs fram.

Nu har vi också en kollektivtrafikplan från regionen att svara på. Vi har precis behandlat den i Storstockholm, och vi ska även svara på den i Stockholms stad. Där finns spårvägsförsörjning till Norra Djurgårdsstaden med. Detta kommer från regionen själv. Planen tar sikte på 2030–2050. Området kommer ju att byggas klart i etapper. Loudden håller på att saneras nu och kanske börjar bebyggas först 2030. Sedan har vi hela Värtan. Där tar man ju redan nu i stadsutvecklingskedet höjd för att man ska kunna dra fram spårväg, så det finns med i planeringen.

Alltså: Buss först och sedan spårvagn, men det är regionen som är ansvarig. Om det har vi i Stockholms stad haft dialog både med Lidingö och med regionen. Det sker en dialog, men det finns just nu inga ekonomiska ramar som möjliggör en investering.

Vi kan också hålla på och citera kollegor. Socialdemokraterna i regionen har ju motsatt sig det man kallar NK Express och förlängning. Förra mandatperioden var det ansvariga för trafikfrågorna som ifrågasatte att man över huvud taget kunde lägga pengar på en förlängning och på en utredning. Det verkar alltså inte finnas något stort stöd. Det kanske snarare är så att Socialdemokraterna i både regionen och Stockholms stad borde prata ihop sig lite bättre.

Anförande nr 4

Borgarrådet **V a l e s k o g** (S): Vad detta handlar om är beskeden. Jag har respekt för att det finns många i den här regionen – även i mitt parti, det vet jag – som inte tycker att det här ska prioriteras och som tycker att det är fel att satsa så här stora belopp.

Kommunen Lidingö anstränger sig som sagt inte ett dugg för bostadsförsörjningen och tar inget ansvar. De ville ha hjälp med Norra länken och bron. Man har sparkat alla de moderater som faktiskt ville bygga för några år sedan när vi höll på med Sverigeförhandlingen. Vad gäller en sådan kommun förstår jag att det förs en sådan diskussion.

För vår del handlar det om att få veta om det blir en busslösning eller om det blir en spårvägslösning. Spårvägslösningen handlar ju om typ 6 miljarder kronor. Busslösningen är inte gratis heller, utan kostar ungefär hälften av det. Det behövs nämligen en bussterminal. Det är alltså stora belopp. Men oavsett om det handlar om 3 miljarder eller 6 miljarder är allt detta borttaget ur deras investeringsbudget.

Då blir det lite lustigt att höra finansborgarrådet prata om kollektivtrafikplanen. Det är ju en önskelista. Det finns massor med projekt där som inte alls är finansierade. Ingenting är finansierat egentligen. Detta är ju faktiskt ganska väsentligt för Stockholms stad, som nu håller på och jobbar med planering för Norra Djurgårdsstaden. Jag uppfattar att svaret ska tolkas som att vi ska lägga ett par hundra miljoner på en spårväg fast vi inte vet om den kommer eller inte. Vi ska gräva upp ledningar, ordna perronger och allt vad det nu är utan att vi har fått något som helst besked från majoriteten. Det går inte – man får liksom bestämma sig. De busslösningar som måste till kommer också att vara kostsamma om man ska ha busstrafik som fungerar.

Det är väldigt viktigt att vi får besked från majoriteten i regionen. Därför är det lite trist att det inte är mer fart i den dialogen, så att vi får besked – ja eller nej, buss eller spår. I stället verkar det här komma att pågå i flera år till. Jag förde själv diskussioner förra mandatperioden med trafikregionrådet. Diskussionerna handlade till och med om vad som kan ske när Östlig förbindelse är klar. Då, när spåren finns, kanske det är idé att bygga den här spårlösningen. Det är 15–20 år framåt i tiden. Men ni vet ingenting. Ni vet inte vilka årtal det rör sig om eller om det är fråga om närtid. Detta finns inte med i länsplanen, inte före 2033 uppenbarligen.

Så här kan man inte hantera ett projekt. Man kan inte lägga så mycket pengar på något om man inte vet vad det blir av det. Det skulle vara direkt oansvarigt. Vi hoppas att vi får ett klagande av finansborgarrådet.

Anförande nr 5

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Ordförande! Tala om otydlighet från Socialdemokraternas sida! Busslösningen är för dyr, tycker Jan Valeskog. Sedan är det fråga om kollektivtrafik och spårväg, men det är också dyrt. I regionen tycker Socialdemokraterna inte att man ska bygga Spårväg City, men här i Stadshuset vill man att vi driver på ytterligare för att det ska ske en sådan investering. Det är väldigt otydliga besked.

Jag var väldigt klar nyss, tycker jag. Jag säger att en bussförbindelse är det man har tittat på fram till 2030. Sedan är det fortfarande regionen som har ansvaret. Jag vill påminna Jan Valeskog om att vi är i Stockholms stadshus. Du far ut och pratar om Lidingö och om regionen och kräver besked. Då tror jag att du befinner dig i fel hus. Men det går att kandidera till regionen också, om man är så intresserad av besked där. Det är där debatten bör föras. Här har vi en kollektivtrafikplan som vi tillsammans med regionen nu ska svara på. Det handlar om kollektivtrafikförsörjning 2030–2050. Då kan spårväg vara ett utmärkt alternativ, när hela området är färdigbyggt. Men fram till dess har man just tittat på att förstärka busstrafiken som en kollektivtrafikinvestering. Jag tycker att vi är tydliga med det. Vill ni ha klarare besked får ni vända er till

kollegorna i regionen. Men prata först ihop er inom Socialdemokraterna om vad ni själva tycker!

Anförande nr 6

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Vi har som sagt kritiserat den här majoriteten förut för dess passivitet i dialogerna. Det har gällt Trafikverket, andra myndigheter och regionen. Det är faktiskt er uppgift att förhandla för stockholmarnas bästa. Vi tycker att vi ska ha en spårväg där. Vi inser att inte alla i regionen tycker detta, men det är de som står för finansieringen, precis som finansborgarrådet säger i svaret. Det är de som ska stå för finansieringen och de 6 miljarder det handlar om för spåren. Men de har helt och hållet tagit bort det ur sin investeringsbudget.

Om man säger att den här kollektivtrafikplanen, som är en lång önskelista utan finansiering på en enda punkt, är det som gäller är man ju inte i verkligheten. Jag ska tala om att man bara i det förslag till länsplan som är framme plockar bort andra projekt som är angelägna för oss, såsom en bussterminal på Brommaplan och en bussterminal på Gullmarsplan, för att man från regionens sida anser att man inte har råd med dem. Ska vi då bara sitta och hoppas på den här kollektivtrafikplanen? Den har inget värde förrän man finansierar detta.

Om vi hade suttit i majoritet här hade vi absolut förhandlat med dem som styr i regionen – självklart. Det gjorde vi också förra mandatperioden. Vi fick inga svar då heller, ska jag medge. Då kom det flera gånger i den här staden kritik härifrån för att vi inte var beredda att öppna plånboken och finansiera detta. Flera partier var med i den debatten, bland annat Centern och Liberalerna. Men nu är det helt tyst. Inte ett ord hör man.

Vi pratar nu om buss fram till 2030. Länsplanen gäller till 2033. Vi behöver för stadens del besked om huruvida det blir spår eller buss när man gör de här investeringarna. Tjänstemännen behöver besked. Det får de inte, utan ni duckar. Ju närmare valet vi kommer, desto mer sopar ni de här frågorna under mattan. Det tycker jag inte är ansvarsfullt. Det kan väl inte vara så att finansborgarrådet tror att de önskelistor som finns i dokument som kollektivtrafikplanen kommer att genomföras? Man har sagt att flera av de här projekten inte kommer att genomföras under länsplaneperioden fram till 2033.

Då undrar vi ändå vad som kommer att gälla för ett sådant här centralt projekt, som pågår för fullt i Norra Djurgårdsstaden. Vi tycker att det vore bra med spår. Vi tycker också att regionen ska betala. Blir det inte spår går det säkert att få buss också. Men vi måste få besked. Det är häpnadsväckande att ni sitter här och inte ens kräver besked, tidsplan och finansiering av regionens moderater utan tillåter dem att ducka. Det tycker jag är dåligt ledarskap.

Anförande nr 7

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Man såg ju verkligen ledarskapet i den här frågan under förra mandatperioden. Det blev resultat och effekt. Man lade in finansiering och allt vad det nu kan vara som man från er sida verkar vara beredd på. Nej, så var det inte, men det är ju det som det handlar om. Regionen ska presentera en

finansieringslösning, och det har vi också sagt. Det finns ju tydliga förslag om bussförbindelse i väntan på att området ska byggas klart och på att vi kan försörja området med spårväg.

Nu frågar jag för tredje gången: Vad tycker Socialdemokraterna? Är man för en busslösning, eller är man för spårväg till Norra Djurgårdsstaden? Man får ju inga besked. Jag är väldigt tydlig: kortsiktigt buss, långsiktigt spårväg. Men vad tycker Socialdemokraterna i båda husen? Vilken är linjen? Jag får inga besked om det. Tala om att kasta sten i glashus! Det måste jag säga, Jan Valeskog.

Men det är klart att vi ska driva på för framtida projekt och ha en planering för dem. I och med att detta nu finns i kollektivtrafikplanen ser vi till att det ska finnas möjlighet med spårväg när vi bygger i Värtan och sedan på Loudden. Det är där vi planerar för vad som kommer om 10, 15 och 20 år. Det är så vi alltid har utvecklat Stockholm. Det är klart att vi ska ha en bättre kollektivtrafikförsörjning även för Norra Djurgårdsstaden. Det ligger i linje med detta. På kort sikt har regionen sett att bussförbindelser kan vara en lösning att gå fram med. Men som sagt tittar jag gärna i Socialdemokraternas budgetförslag när det rör regionens finansiering av buss eller spårväg till Norra Djurgårdsstaden.

§ 4 Interpellation av Jan Valeskog (S) till finansborgarrådet Anna König Jerlmyr (M) om markanvisningar till det nyligen sålda Svea Fastigheter

Anförande nr 8

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 9

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Frågorna i den här interpellationen tycker jag naturligtvis är principiellt viktiga. De gäller Sveafastigheter AB, ett bolag som bildades bara för några år sedan och som på kort tid fått markanvisningar för 1 200 lägenheter i Stockholms stad. Förra året såldes bolaget för 2,7 miljarder. Pengarna gick direkt till glada investerare i bolaget. Det blev nästan 3 miljarder på kort tid, kan man säga, indirekt hjälpt framför allt av Stockholms stad. Samhällsbyggnadsbolaget köpte förra året bolaget med byggrätter med ett underliggande fastighetsvärde på över 4 ½ miljard.

Ingen gång tidigare i Stockholms stads historia, tror jag, har ett bolag som nästan helt saknat referensprojekt – i det här fallet var det bara 37 lägenheter i Midsommarkransen – fått markanvisningar för så många lägenheter av staden. 1 200 lägenheter på fyra år blev det. Gamla föreningsprinciper är som bortblåsta. Dessutom står detta i strid med stadens markanvisningspolicy. Grundläggande i markanvisningspolicyen är att om man anvisar hyresrätter ska det vara för långsiktig förvaltning. Här blev det 1 200 lägenheter, mest hyresrätter med tomträtt, och sedan snabb försäljning av bolaget.

Som om detta inte vore nog flyttar de blågröna över ett par hundra byggrätter för Stockholmshus i Bandhagen från Familjebostäder samt punkthus i Hässelby strand från Svenska Bostäder till Sveafastigheter. Trots att de här kommunala bolagen investerat flera miljoner kronor i dessa projekt flyttade alltså exploateringskontoret – med blågröna politikernas goda minne – över projekten, egentligen utan någon som helst förklaring. Vem som tar ansvar för de kommunala bolagens stora förgävesinvesteringar undrar man ju över.

Den förklaring som finansborgarrådet ger är att marknaden var sådan att i princip inga andra var med och gav anbud på marken. Det här är ju inte sant. Ingen av de här 1 200 lägenheterna var föremål för någon pristävling där högstbjudande belönades, vad jag vet. Det handlade mest om hyreslägenheter med tomträtt. Dessutom fanns det intressenter på varje plats som Sveafastigheter efterfrågade. I jämförelseprocessen vann de alltså nästan varenda gång, trots att de inte hade några referensprojekt med social hållbarhet. Arkitekturen de föreslog var visserligen påkostad, men den har sedan ändrats under stadsbyggnadsprocessen, exempelvis i Rågsved.

Hade detta hänt i Sydeuropa eller Ryssland hade förklaringen varit given. Men så illa tror jag inte att det är, utan jag hoppas att finansborgarrådet på ett trovärdigt sätt kan berätta hur det kunde ske. Hur kunde 1 200 lägenheter gå till ett nybildat bolag på så kort tid? Hur kunde Familjebostäder och Svenska Bostäder förlora ett par hundra lägenheter som de hade blivit lovade? Det är frågorna.

Anförande nr 10

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Ordförande! Jag tackar så mycket för frågorna. Ja, det visade sig att Sveafastigheter, som fått ett antal markanvisningar, precis som Jan Valeskog sa, såldes till den gamla goda socialdemokraten Ilija Batljans bolag, Samhällsbyggnadsbolaget. De har historiken att de har byggt bostäder tidigare i flera andra kommuner, Upplands Väsby, Uppsala och många andra, och de har fått markanvisningar. De har tidigare också kunnat visa prov på att de bygger på ett ekologiskt och socialt hållbart sätt. De krav som vi ställer beträffande markanvisningar förs ju också vidare till det nya bolaget.

Flera av markanvisningarna har skett genom ett jämförelseförfarande där man också har tagit in andra aktörer, så det har varit lika villkor i konkurrens med andra aktörer. Det här är ju ändå inget okänt bolag. Vi är också för att den privata marknaden ska kunna bygga. Vi ser att det finns en stor efterfrågan och att detta skapar jobb, inte bara i Stockholm utan i hela Sverige. Arkitektkontor och många andra får jobb. Vi såg också detta som en stimulans nu när så många efterfrågar att få bygga både hyresrätter och bostadsrätter. Vi ser att de krav som vi ställer vid markanvisningar, våra höga krav på hållbarhet och annat, förs vidare. Det viktigaste är väl ändå att det byggs, tycker vi. Det är svaret.

Anförande nr 11

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Det är lite konstigt att det inte finns någon som helst självkritik, för det här är ganska unikt, vill jag ändå hävda. Den princip som vi har haft under åren, att fördela till så många olika byggaktörer som möjligt, har tydligen blivit ändrad. Att få in nya entreprenörer är alldeles utmärkt, men att ett enda bolag på så kort tid får så här mycket har ju aldrig hänt i Stockholms stads historia. För många år sedan fick Primula, tror jag att det var, ungefär hälften så många under ganska kort tid, och det var en debatt om det. Nu är det alltså jämfört med detta det dubbla antalet här.

Finansborgarrådet anser att bolaget trots försäljningen är bundet av tidigare utfästelser. Det kan man se som en from förhoppning. Faktum är att bolaget kan välja att inte uppfylla de här kraven. Det är fråga om processer på fem till tio år. Exploateringskontoret gör tyvärr, trots åtminstone teoretiskt stora åtaganden, ingen formell utvärdering av byggandet, något som verkligen borde ske. En stark del i de här ansökningarna gällde sociala hållbarhetskrav. Vad jag förstår hade man inspirerats av utredningen *Skillnadernas Stockholm* från förra mandatperioden, och det behöver inte vara dåligt alls.

Det är verkligen exceptionellt att man har fått så här mycket på så kort tid. Sedan har ju principen om långsiktig förvaltning varit viktig för staden. Den frågan är verkligen öppen här, när försäljningen trots allt har skett. Vi får heller inga svar på hur det kommer sig att två kommunala bolag som har lagt ned miljoner på de här projekten plötsligt får dem borttryckta. Varför skedde det? Det finns det ingen som helst förklaring till.

Det är över huvud taget ett problem att den här majoriteten har dragit ned så rejält på markanvisningarna. Vi ser ju knappt någonting. Det ska vara 600, men en hel del försvinner uppenbarligen på vägen, så man får nog öka det antalet. Detta är ju en förklaring till att de allmännyttiga företagen får väldigt lite att bygga. Men om man

håller den nivå som vi hade förra mandatperioden får de privata relativt sett mycket mer än vad de får under de här åren. Det är ett faktum.

Det är märkligt att vi ändå inte får något svar från finansborgarrådet. Vilket är svaret till Familjebostäder och Svenska Bostäder, som har lagt ned de här miljonerna? Vem tar ansvar för att man bara rycker bort markanvisningar och utlovade projekt? Varför skedde detta? Jag förstår inte det, när de ändå har fått så väldigt mycket som 1 200, som bevisligen har stora värden. Delar av de här värdena hade kunnat gå till Stockholms skattebetalare och Stockholms kommunala bostadsbolag. Det hade inte varit helt orättvist.

Anförande nr 12

Borgarrådet **K ö n i g J e r l m y r** (M): Ordförande! Det talas om en aktör här, men faktum är att Stockholm har 82 olika aktörer som har markanvisningar för hyresrätter i Stockholm. Sammantaget handlar det om 25 000 hyresrätter som har byggts sedan 2015. Det är många olika aktörer.

Vad gäller långsiktigheten får man fråga Ilija Batljan. Jag har suttit med honom – jag träffar ju många fastighetsägare. De är långsiktiga i sina investeringar. Det här är aktörer som har byggt i socialdemokratiskt styrda Uppsala och i flera andra kommuner, så vi har referenslistor för dem. Som sagt är det tydligt – även om man inte tror på det – att de krav som vi ställer vid markanvisningar följer med till de nya ägarna. Jag är alltså inte orolig.

Varför låter vi då den privata marknaden få fler markanvisningar? Jo, därför att staden under föregående mandatperiod drog på sig en alldeles för hög skuldutvecklingstakt. Vi investerade 25 miljarder kronor per år. Vi kan inte låna till alla investeringar. När marknaden står beredd och privata fastighetsägare säger sig kunna bygga avlastar de våra investeringskostnader. Därmed minskar vi låneskulden. Det är ganska många hundra miljoner som ökade räntor innebär för välfärden. Det betalas av förskolor, skolor och annat. Den debatten har vi också haft många gånger. Men detta är själva anledningen till att vi lät marknaden bygga fler hyresrätter.

Ja, målet är 600, men prognosen för i år är 930 hyresrätter för allmännyttan, så vi överträffar målen. Jag kan också påminna om att Socialdemokraterna faktiskt inte klarade sina egna mål för allmännyttan under ett enda år under föregående mandatperiod. Sammantaget har vi väldigt höga mål för bostadsbyggandet. Det gäller både hyresrätter och bostadsrätter i Stockholm.

Ja, det kan hända saker. Det kan ske ägarbyten till exempel. Men kraven som vi ställer lever som sagt kvar. Jag är inte lika orolig som Jan Valeskog. Han får väl ringa till sin före detta kollega för att föra diskussionen om vikten av långsiktighet.

Anförande nr 13

Borgarrådet **V a l e s k o g** (S): Till att börja med är det alldeles häpnadsväckande att ett finansborgarråd inte vet att det är en ren vinstaffär när Stockholms kommunala bolag bygger. Det är en avkastning på 3–4 procent. Det är ingen kostnad. Det är en ren vinstaffär att låta dem bygga. Här handlar det om att fördela. Jag håller med om att det

är viktigt att privata företag, gärna också nya, får den här möjligheten. Så skedde även förra mandatperioden. Ni ligger nu 25–30 procent lägre när det gäller godkända lägenheter i plan. Det kommer att bli en rejäl minskning den här mandatperioden jämfört med förra mandatperioden. De privata fick en väldigt stor andel, även om de kommunala också fick betydligt mer förra mandatperioden. Och vi byggde som sagt närmare 60 procent hyresrätter. Men jag tänkte inte uppehålla mig vid det.

Finansborgarrådet tar Uppsala som exempel. Det projektet var ju klart 2020. Men det var flera år tillbaka i tiden, när detta bolag inte hade några referensprojekt att tala om, som det fick 1 200 lägenheter på kort tid. Det är uppseendeväckande, oavsett vem som rattar moderbolaget och tjänar stora pengar i slutänden – det har inte med saken att göra. Vi kan väl vara överens om att det är rimligt att fördela markanvisningar på ett rättvisare sätt, som vi har gjort tidigare. Vi kan gärna få in nya, men de ska också ha visat upp att de klarar att hålla sina löften om hållbart byggande, och det har vi faktiskt inte sett i det här fallet ännu. Det är klart att det är en uppseendeväckande hantering.

Jag får inte något svar på varför man drar bort ett par hundra lägenheter i projekt som de kommunala bolagen har blivit lovade och till och med fått markanvisningar till. Det är ju helt otroligt. Hade det varit Ryssland hade jag som sagt inte varit förvånad, men jag är förvånad över att man i Stockholms stad hanterar projekt på det viset – godtyckligt och utan förklaring. Sedan säljs alltså bolaget. Jag tror att det var för 2,7 miljarder. Alla inblandade var säkert glada hela vägen till banken. Men det är inte ett ansvarsfullt sätt, och det är märkligt att inte finansborgarrådet har någon uppfattning om principfrågan. Ska vi fördela markanvisningar även till privata aktörer på ett mer rättvist sätt, eller ska vi ge dem till utvalda som vill pröva lyckan och som har skrivit välformulerade ansökningar om social hållbarhet på god svenska? Att de får så här mycket är inte rimligt. Det är som sagt förvånansvärt att finansborgarrådet helt saknar självkritik i den här frågan. Jag hoppas verkligen, och tror också, att exploateringskontoret självt inser att det här kanske inte var så lyckat.

Anförande nr 14

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Ordförande! Som sagt får 82 olika aktörer markanvisningar för hyresrätter. De senaste åren har det skett för totalt 25 000 bostäder. Ja, det här var 1 200 – till en aktör som har byggt runt om inte bara i Stockholmsregionen utan även i andra delar av Sverige. Att denna aktör nu kallas lycksökare får stå för Jan Valeskog. Han har en väldigt pessimistisk och mörk framtidssyn. Jag tror att det här är en seriös aktör som kommer att kunna förvalta de krav som vi ställer i våra markanvisningar. Men vi får väl se. Därom tvista kanske de lärde.

Vi uppfyller också målen gällande byggnation av hyresrätter och överträffar dem till och med. Men det handlar inte om det. Det handlar om att vi är i ett läge där vi måste minska vår skuldsättning och avlasta våra investeringskostnader framåt. Det finns andra som också kan bygga hyresrätter. Låt dem då få göra det! Det är fortfarande hyresrätter. Det är till och med så att själva hyrorna är reglerade i Sverige. Det är väl alldeles utmärkt att det kommer in många olika aktörer med nya idéer som får vara med och bygga Stockholm, tycker jag. Jag tror på mångfald. Jag tror att det blir hög kvalitet. Jag tror som sagt även att det blir bättre för stadens ekonomi som helhet. Det är också därför vi har stärkt vårt kreditbetyg trots pandemin. Detta har att göra med att

vi har en ansvarsfull ekonomisk styrning där vi fokuserar mycket på skuldutvecklingstakten.

§ 6 Interpellation av Karin Lekberg (S) till skolborgarrådet Isabel Smedberg-Palmqvist (L) om den ökande psykiska ohälsan bland unga i Stockholms stad

Anförande nr 15

Borgarrådet S m e d b e r g - P a l m q v i s t (L): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 16

Borgarrådet K a s i r g a (S): Fru ordförande! Jag tackar borgarrådet för interpellationssvaret. Det är glädjande att skolborgarrådet tar den här frågan om ungas psykiska ohälsa på allvar. Jag är också glad att vi är överens om problembilden, även om vi har lite olika ingångar och lite olika syn på de bakomliggande orsakerna.

Vi ser att den psykiska ohälsan bland elever i Stockholms skolor fortsätter att öka. Skillnaden mellan pojkar och flickor är fortsatt stor, och unga flickor mår allt sämre. Ungdomar i Stockholm har tagit ett stort ansvar under pandemin, och staden står faktiskt i skuld till dem som drabbats hårt av att undervisning skett på distans. Vi vet att de elever som redan haft det tufft har fått det ännu tuffare.

Vi vill att elevhälsan stärks i alla stadens skolor, vilket den här interpellationen delvis handlar om. En lösning är fullständiga elevhälsoteam med god närvaro på skolorna. Men för att det här ska bli verklighet krävs det också resurser.

Den första frågan i interpellationen handlar om hur den psykiska hälsan hos Stockholms elever påverkats av den dåliga skolbudgeten för år 2020. I det skriftliga svaret skriver borgarrådet att schablonen det året höjdes med 2,7 procent, trots att vi båda vet att det inte är sant. Rektorererna såg inte någon 2,7-procentig ökning av sina budgetar det året. Kom också ihåg att ni samma år sänkte skolpengen från 73 till 72 procent! Om man räknar med detta var faktiskt schablonökningen år 2020 bara 1,3 procent.

Borgarrådet skriver också själv att de goda resultaten 2020 berodde på statens ersättning för sjuklönekostnader och inte på en bra skolbudget. Det är viktigt att vi har alla de här korten på bordet när vi pratar om resurser till skolan och till ungas psykiska hälsa. Vilka resurser vi kommer att satsa framåt får vi återkomma till och diskutera under budgetdebatten som snart äger rum. Jag ser fram emot den. Framför allt ser jag fram emot att elevhälsan i Stockholm ska få de resurser den förtjänar. Det är våra barn och elever värda, tycker jag.

Anförande nr 17

Borgarrådet S m e d b e r g - P a l m q v i s t (L): Fru ordförande! Fullmäktige! Var ska man starta? Detta är ett av mina favoritämnen, nämligen frågorna rörande elevhälsa. Det som den sittande grönbå majoriteten fokuserar absolut mest på är just elevhälsan. Som ni kanske ser på den budget som vi precis har presenterat och som vi ska debattera senare är det ju där vi lägger allt krut. Vi har precis samma åsikt, du och jag, Kadir Kasirga: Den ökande psykiska ohälsan bland ungdomarna måste vi ta på allra största allvar. Och det gör vi. Elevhälsan har just det som sitt fokus i Stockholm.

Det som jag förvånas över i Socialdemokraterna är att ni inte har några idéer. Det är alltid snack om resurser. Men Kadir Kasirga vet vid det här laget – du sitter ju på precis samma nämndsammanträden som jag gör – att vi har en väldigt god ekonomi i Stockholms skolor. Vi har en otroligt fin elevhälsa som får de resurser som rektorerna bedömer att den ska ha. Det är ju så vi organiserar det i Stockholm. Det är inte ett skolborgarråd som bestämmer *hur* verksamheterna ska arbeta med saker och ting, utan jag pratar mer om vad:et. Jag tycker att det är oerhört viktigt att politiker ska ägna sig åt det som vi är bra på och att elevhälsa och rektorer ska ägna sig åt det som de är bra på.

I Stockholm har vi fantastiska rektorer, och de organiserar sin elevhälsa väldigt olika. Det finns skolor som satsar oerhört mycket på kuratorer och andra sådana specialfunktioner. Det finns också de som har logoped, psykologer och andra pedagoger av olika slag som arbetar med just elevhälsan. Det finns alltså inga regler för precis hur det ska se ut. Vi har 140 kommunala grundskolor i Stockholm. Det är otroligt olika förutsättningar på de här skolorna. Men det man har gemensamt är att man fokuserar på den psykiska ohälsan bland unga och att man vill göra någonting åt den. Vi såg i Stockholmsenkäten förra året att det är just tjejer som mår sämre, och det är någonting som jag tycker är oerhört allvarligt. Jag samlar ständigt och jämt specialister på området för att lära mig mer och för att försöka förstå hur man kan påverka det här. Jag ser också att det blir väldigt fina resultat av de diskussioner som förs. Vi skjuter hela tiden frågan framåt, och vi blir bättre och bättre på den. Att påstå att den sittande grönbåla majoriteten inte satsar mot psykisk ohälsa är näst intill ohederligt.

Anförande nr 18

T i n a K r a t z (V): Fru ordförande! Jag tackar Karin Lekberg och Socialdemokraterna för att ni ställde den här interpellationen och lyfte fram denna viktiga fråga i debatten. Jag tackar också för det engagemang som ni har.

Den verklighet som vi har ute bland skolorna innebär allt större klasser och därmed allt tröttare lärare. Det blir just de elever som har det knepigast som sitter emellan. De elever som har lite svårare för saker och ting får det tuffare och får svårare att hänga med. De stör också arbetsron för alla andra. Situationen ute i skolorna har att göra med att man inte får de resurser man behöver för att hålla klasstorlekarna på rimliga nivåer. Vi har klasser på mellanstadiet med uppåt 32, 33, 34 elever – det förekommer – i rum som är gjorda för 25 elever. Det här är sant, för det är min verklighet, så ruska inte på huvudet! Det förekommer, men det ser lite olika ut. Jag håller med om att det ser olika ut på olika skolor. Därför behöver man titta på de här frågorna och lösa dem på lite olika sätt. Man måste hitta lösningar som fungerar i de olika skolorna.

Men man måste se till att man ger skolorna de resurser som behövs. Man får inte dra ned på resurspersonalen. Man måste stötta lärarna och ge dem stöd och hjälp, så att de kan fokusera på undervisningen och skapa lugn och en bra situation i klassrummen. Man behöver se till att fritidshemmen får stöd och en ökning av personalen. Vi behöver bli fler. Vi har startat många nya grupper, och det vi kan se är att det finns en brist på pedagoger med specialpedagogkunskaper och möjlighet att göra anpassningar. Alla de här sakerna hänger ihop. När det fungerar skapar det ett lugn i skolan och bättre förutsättningar för att se till att arbetssituationen är god för barn, elever och de vuxna

som jobbar i skolan och att de har det bra. Jag tycker att det är viktigt att vi fortsätter att hålla fokus på det här, och jag tror att vi måste göra mer ute i skolorna än vad vi gör i dag.

Anförande nr 19

Borgarrådet K a s i r g a (S): Jag uppskattar verkligen skolborgarrådets goda intentioner i frågan och de ambitioner som hon har. Men jag tycker också att det är viktigt att vi blickar framåt, tar den här frågan på allvar tillsammans och verkligen gör någonting åt detta. Det var ingen som visste att det skulle bli en pandemi. Det här är verkligen en fråga som jag tror att många forskare kommer att grota ned sig i och skriva uppsatser och avhandlingar om.

I den här interpellationen har vi också efterfrågat vilka åtgärder man har vidtagit från majoritetens sida för att möta pandemins effekter på ungas psykiska ohälsa. I det skriftliga interpellationssvar som vi har framför oss skriver borgarrådet att man har avsatt medel för en informationskampanj. Det är jättebra med information till våra elever, men är det egentligen detta eleverna behöver? Är det inte fler fritidspedagoger, skolkuratorer och skolpsykologer som behövs i stället för en informationskampanj på 2 miljoner kronor?

Vi har tydliga och konkreta förslag. Sådana finns också i vår budget för 2021. Vi satsade mycket mer på elevhälsan än vad ni gjorde i er budget. Jag tycker att det är viktigt att vi också har med oss att det inte ska spela någon roll vilken skola en elev går i. Man ska kunna lita på att man får rätt stöd. Därför är det också viktigt med de satsningar som vi socialdemokrater presenterade i vår budget. Det är viktigt att man stärker likvärdigheten i skolan, även när det gäller den psykiska hälsan.

Anförande nr 20

Borgarrådet S m e d b e r g - P a l m q v i s t (L): Fru ordförande! Fullmäktige! Man måste kunna hålla många bollar i luften när man pratar om den här frågan. Jag vill börja med att reda ut det du sa om den här informationskampanjen, Kadir Kasirga. Jag tycker nästan att det är lite hånfullt när du säger på det här viset. Den här informationskampanjen är ju bara en av en massa olika aktiviteter vi gör. Anledningen till att vi gjorde informationskampanjen och inte minst under pandemin var ju att det är så viktigt att man ska förstå hur informationsvägarna och processerna ser ut.

Elevhälsan har ansvar för eleverna när de är i skolan. När man behöver mer omfattande stöd måste man naturligtvis ta sig till regionen och få det stöd som finns av sjukvården. Då har vi jobbat stenhårt med att det ska vara *en* väg in. Det ska vara väldigt tydligt, så att eleverna vet. Vi har undersökt det här noga, och vi vet hur svårt det är för elever att veta vart de ska ta vägen. Det är även svårt för skolpersonal att veta vart man ska hänvisa dem. Därför har vi försökt vara övertydliga med att det ska finnas *en* väg in till psykiatrin. Det är i första hand fråga om första linjens psykiatri, som det heter, på vårdcentraler. Man har samlat kunskap på några vårdcentraler där man är särskilt duktig på just de här ungdomarna. I andra hand är det BUP som gäller. Alla vi som sitter i den här församlingen vet vilka utmaningar det finns med BUP. Det är en specialistmottagning. Vi ska inte ha våra ungdomar dit i första taget, utan man ska i så fall gå de här två stegen dit. Det är vad den här informationskampanjen handlar om.

Det har ingenting att göra med den stora satsning vi gör på elevhälsan. Jag blir bara beklämd när man gör den jämförelsen.

Den grönbå majoriteten gör den största satsningen någonsin. Vi lägger över en halv miljard nu i budgeten för 2022. Det är fokus på elevhälsan. Det var det förra året med – 2,7-procentshöjningen var betydligt mer än vad ni gjorde under hela förra mandatperioden, när ni satt vid makten. Men jag vill komma ifrån frågan om resurser, för problemet handlar inte om resurserna. Jag vill prata om vad vi gör med grejerna och hur vi ska arbeta. Vi vill ha fokus på elevhälsan och koppla den till kunskapsuppdraget, vilket man gör i dag men inte har gjort tidigare på samma sätt.

Jag och de flesta av oss här fattar att skolan är den viktigaste skyddsfaktorn. Får man ungarna till skolan kan man oftast hantera dem. Det framhålls att det är stor skillnad mellan elevhälsan på olika skolor. Ja, det är skillnad. Men det är skillnad utifrån att uppdraget ser olika ut. Det är ju självklart så att det är olika utmaningar i olika skolor, till exempel i vissa innerstadsskolor jämfört med vissa ytterstadsskolor. Det är helt andra elevgrupper och helt andra förutsättningar. Men det som är viktigt att komma ihåg är att vi i den budget som vi nu presenterar och även i tidigare budgetar har haft jättestort fokus på elevhälsan. Det som stör mig lite är att du säger som du gör fastän du vet detta, Kadir Kasirga.

Anförande nr 21

Borgarrådet K a s i r g a (S): Jag vill ännu en gång betona att jag såklart tycker att det är väldigt viktigt att man satsar på en informationskampanj. Men min erinran handlade om huruvida det är en tillräcklig investering för att verkligen stärka elevhälsan. Det tycker inte jag. Jag tycker att det är bra med fördjupad samverkan med Region Stockholm. Jag tycker också att det är viktigt att elever inte får falla mellan stolarna för att regionen inte klarar sina åtaganden i barn- och ungdomspsykiatri. Därför är det viktigt att man har de här hållbara strukturerna för samverkan mellan staden och regionen.

Jag har absolut ingen anledning att ifrågasätta skolborgarrådets goda intentioner och ambitioner. Men sedan finns det faktiskt också en sanning som vi måste förhålla oss till. Vi träffar ju skolledningar, rektorer och personal ute i verksamheterna. Jag har många gånger hört sägas att problemet inte är resurserna och att det finns tillräckligt mycket resurser. Men så säger inte till exempel rektorerna till oss. Pengarna och de ekonomiska resurserna spelar såklart roll, särskilt när det gäller de här aktiviteterna, för att man ska kunna göra en verklig och riktig investering. Allting går inte att genomföra med det befintliga ramverk som man sätter här.

Det är alltså även viktigt att man visar i konkreta aktiviteter att man menar allvar när man skriver vackra ord i en budgettext. I det sammanhanget kan jag säga att vi i Socialdemokraterna satsade 24 miljoner kronor på elevhälsan. Det kan jämföras med 2 miljoner kronor på en informationskampanj. Det är skillnad. Jag tror på samarbetet, och jag uppskattar skolborgarrådets intentioner och ambitioner. Men det krävs mer än så. Därför tycker jag att det är viktigt att man tar frågan om de ekonomiska resurserna till våra skolor på allvar.

Jag vill ännu en gång tacka för interpellationssvaret, och jag tackar för debatten.

Anförande nr 22

Borgarrådet S m e d b e r g - P a l m q v i s t (L): Fru ordförande! Jag tänker mycket på pandemin och dess effekter. Detta har vi arbetat med under hela det här året. Det har blivit tydligt att vi har många ungdomar som mår betydligt sämre. Det har vi tagit på allra största allvar, och det kommer vi att fortsätta att göra. Den grönblå majoriteten är väldigt fokuserad just på att förstå vikten av att må bra för att kunna klara av att gå i skolan.

Jag orkar inte ens bemöta det där med resurserna längre, för jag tycker att det är så tramsigt att prata om detta på det sättet när du vet vilken budget vi lägger fram, hur mycket pengar vi lägger, att vi lägger mer pengar och så vidare, Kadir Kasirga. Vad det handlar om är hur vi kan göra det bästa för de här ungdomarna, hur vi kan hitta dem tidigt och hur vi kan hjälpa dem på ett tidigt stadium. Det handlar om allt från förskola till grundskola och gymnasium. Det finns olika utmaningar beroende på vad man är i för ålder. Vi gör nu en stor satsning framåt just med tanke på skillnaderna mellan åldersgrupperna. Det är klart att man måste bemöta en gymnasieelev på ett helt annat sätt än en grundskoleelev, för att inte tala om ett barn på förskolan. Vi ska försöka åldersanpassa insatserna på ett sätt som vi inte har gjort tidigare. Det tror jag kommer att vara ett väldigt framgångsrikt sätt att möta ungdomarna på den plats där de är med en förståelse för att det kan se väldigt olika ut, inte minst med den pandemi som vi har bakom oss.

Vi följer väldigt noga vad det här har fått för effekter. Inte minst på gymnasiet har vi sett att många ungdomar mått dåligt under den här tiden. Vi har förstärkt elevhälsan där och pratat om vad vi kan göra ytterligare. När vi fick de extra miljonerna från staten lade vi dem bara på gymnasieskolan för att man verkligen skulle kunna satsa på elevhälsan där. Jag ville inte att de skulle läggas på alla verksamheter. Grundskolan var ju öppen under hela pandemin. Men det är klart att det var stora utmaningar även i grundskolan, inte minst för personalen, som kämpade dag ut och dag in med att vara i skolan trots att vi hade en kraftig smittspridning i Stockholm. De gick till jobbet varenda dag, och vi såg till att vi hade grundskolorna öppna.

Grundskolan har klarat sig förhållandevis väl, men gymnasieskolan har haft jättestora utmaningar. Det är många tjejer där som har mått jättedåligt. Vi har verkligen försökt att fånga upp dem. Rektorerne har gjort ett fantastiskt arbete med att fånga upp de tjejer och killar som mått dåligt under den här tiden. När pengarna kom från staten var vi i den grönblå majoriteten därför väldigt angelägna om att bestämma oss för att de skulle riktas just till de här eleverna och just till de här insatserna. Vi ser ju också att det gav effekt. Men det är klart att vi har någonting att följa upp. Vi måste ta den oro som fortfarande finns hos många elever på allvar. Vi kommer inte att släppa taget. Vi kommer att fortsätta att jobba med den här inriktningen.

*§ 8 Frågestund**Fråga nr 1. Fritidsgårdsverksamheter i staden*

Anförande nr 23

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Jag skulle vilja fråga ansvarigt borgarråd om Mötesplats Aspudden, eller Hövdingagården, som är en verksamhet där PRO har verksamhet på dagarna och där man har en stor fritidsverksamhet för barn och ungdomar i lokalområdet. Där inhyses också LSS-verksamhet och ungdomsgård på kvällar och helger.

Det här är en verksamhet som är väldigt uppskattad lokalt och som har varit det i många år. Nu ska den läggas ned. Jonas Naddebo har ansvaret för all fritidsverksamhet, och ändå har det här hanterats som ett anmälningsärendet lokalt. Det har inte ens kommit upp till beslut politiskt och ses inte som ett strategiskt ärende.

Jag undrar kort och gott: Varför lägger ni ned Hövdingagården? Och vart ska alla de här barnen och även seniorerna ta vägen?

Anförande nr 24

Borgarrådet N a d d e b o (C): Fru ordförande! Ju tydligare man skriver sin fråga när man skickar in den, desto bättre svar kan man få av ansvarigt borgarråd. Men jag tycker ändå att den fråga som Emilia ställer verkligen sätter fokus på behovet och att vi nu har tagit ett mycket större politiskt ansvar när det gäller fritidsgårdarnas utveckling. Barn-, kultur- och fritidsområdet är det område i staden som inte har haft någon samordnande fackförvaltning under rätt lång tid. Det har vi i den grönbåla majoriteten verkligen sett som ett behov. Vi behöver se till att vi får en samordning på det här området.

Framför allt måste vi titta över kvaliteten på de insatser vi gör så att det också blir bra verksamhet och att vi inte ställs inför sådana här situationer, där viss verksamhet stängs ned och många blir oroliga och undrar: Hur kan detta ske, och varför sker sådana här saker?

Men just i det specifika fallet hade du fått ett mycket bättre svar om du hade skrivit att det var just den här frågan du ville ställa. Jag får återkomma i frågan och ta reda på mer kring vad det är som har föranlett att staden har lagt ned verksamheterna. Det är stadsdelarna som har detta ansvar. Vi på central nivå kommer att försöka utveckla fritidsgårds- och fritidsverksamheten både för barn och unga och för äldre så att vi har en bra politisk ledning från centralt håll.

Jag hade jättegärna svarat. Jag har förberett mig massor när det gäller fritidsgårdsstrategin och sådana här saker, men tyvärr kan jag inte ge dig ett bättre svar på detta. Jag kan återkomma via mejl till dig.

Anförande nr 25

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Det här stärker den bild som föräldrarna och barnen lokalt har fått av att det här är ett beslut som ingen egentligen har riktig koll på eller äger. Det finns egentligen inga svar att få annat än att förvaltningen hänvisar till att beslut är fattat tidigare och meddelat som ett anmälningsärende.

Detta är verkligen beklagligt eftersom det här som sagt är en verksamhet som är väldigt uppskattad. Det finns redan över 1 000 namnunderskrifter på att man ska bevara verksamheten, så det är framför allt en fråga där man bör återkomma till alla dem som verkligen är berörda lokalt. Då är frågan: Vilka initiativ kommer du nu att ta kring detta? Kan vi räkna med att du försöker rädda verksamheten så att barn och ungdomar i Aspudden faktiskt har sin fritidsverksamhet kvar?

Anförande nr 26

Borgarrådet N a d d e b o (C): Tack för frågan, Emilia! Du kommer inte att få något sådant löfte från mig eftersom jag inte alls har satt mig in i situationen. Jag behöver titta på vad som har hänt och vad det är som har gjort att stadsdelen har fattat de beslut de har gjort.

Det är stadsdelarna som är ansvariga för detta. Jag är föredragande borgarråd i fullmäktige och ska såklart ha koll på och information om de flesta saker som händer inom mitt föredragningsansvar. Men just den här delen hade inte kommit under min lupp, så att säga, så jag ska läsa på och ta reda på vad som har hänt i stadsdelen.

Anförande nr 27

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Vi vet när det gäller fritidsverksamhet generellt att det är en sådan verksamhet där barn som har föräldrar med svaga eller mindre ekonomiska resurser är överrepresenterade. Just här på Hövdingagården är det också fler unga flickor än vad det generellt brukar vara på fritidsverksamheter, vilket brukar lyftas fram som ett tydligt problem.

Därför är det verkligen beklagligt om man går vidare och lägger ned en verksamhet som ändå fungerar relativt bra i vår stad och som, som sagt, är enormt uppskattad. Men det är tyvärr inte helt chockerande. Vi har ju sett under de två senaste åren att fyra fritidsverksamheter har lagts ned i staden, och det blir en minskning.

Om du inte kan svara specifikt när det gäller Hövdingagården kanske du kan svara mer generell. Hur bidrar de här nedlagda fritidsgårdarna och fritidsverksamheterna till att tryggheten ökar i vår stad?

Anförande nr 28

Borgarrådet N a d d e b o (C): Vår ambition är inte att vi ska lägga ned väl fungerande verksamheter, utan vår ambition är att vi ska fortsätta att utveckla fritidsgårdsverksamheten. Vi sköt till 8 miljoner i innevarande års budget, och i budget för nästa år lägger vi till 12 miljoner kronor ytterligare för att öka kvaliteten och skapa trygga fritidsgårdar.

Anledningen till att vi har tagit ett nytt grepp om fritidsverksamheten i staden från vår sida är att vi vill stärka och utveckla verksamheten, skapa ökad kvalitet och, precis som du säger, nå underrepresenterade grupper. Det är ofta flickor som vi inte riktigt når i vår fritidsgårdsverksamhet.

Jag ska absolut kika på detta och se vad det är som har gjort att man har valt att prioritera på detta sätt. Men resurserna har vi skjutit till i innevarande års budget. Och i kommande års budget lägger vi ytterligare miljoner för att stärka upp arbetet. Vi har höga ambitioner, och vi vet att fritidsgårdsarbetet är väldigt viktigt för våra barn och unga.

Fråga nr 2. Det orimliga i att låta privata företag bygga idrottsanläggningar och hyra ut dem

Anförande nr 29

T o b i a s J o h a n s s o n (V): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Vi har en brist på idrottsanläggningar i staden; det är det ingen tvekan om. Det kom en rapport som heter Får vi ta plats?, som visade att det till exempel går 6 500 malmöiter på en fotbollsplan men 11 000 stockholmare.

Ni i den blågröna majoriteten vill verka för att privata aktörer ska medverka till stadens försörjning av anläggningar för idrott och motion. Ni har det som en tydlig käpphäst. Senast på idrottsnämnden beslutade ni om ett samverkanssamtal gällande Slakthushallen med ett bolag. En rapport från Kommuninvest visade nyligen att om man ställer ägar- och hyresalternativen mot varandra finns det tydliga ekonomiska motiv att välja ägaralternativet. Men i de allra flesta scenarier är det hyresalternativet som gäller.

Anförande nr 30

Borgarrådet E r n l u n d (C): Ordförande! Tack, Tobias, du hann ju aldrig till din egentliga fråga! Men jag har fått den på mejl, och jag tror att den löd: Hur kan majoriteten fatta så otroligt oupplysta beslut när det gäller nya idrottshallar?

Den frågan vill jag gärna svara på, för det är jätte viktig fråga. Det handlar om att vi låter fler vara med och investera i idrotten i Stockholm. Precis som du sa, Tobias, har vi ett stort behov av fler idrottshallar, fler simhallar, fler ishallar och fler bollplaner för att fler barn och unga ska kunna vara med och idrotta i Stockholm.

Som du kanske såg för en och en halv vecka sedan presenterade vi förslaget till budget för nästa år. I denna budget har vi 4 miljarder i idrottsinvesteringar fram till 2026. Vi investerar tungt i idrottsanläggningar på fastighetsnämnden. Men vi ser att vi behöver göra ännu mer både för att pressa kostnader – för varje krona som vi inte behöver lägga på fördyringar kan vi lägga på fler idrottsytor för barn och unga – och för att få in mer av dem som vill vara med och investera. Jag tycker att det är fantastiskt att det är så många privata företag som hör av sig till mig som idrottsborgarråd och vill investera i idrott. Det handlar både om att man har ett starkt samhällsengagemang och att man ser att det här är investeringar som är långsiktiga.

Vi behöver båda. Vi behöver investera själva, och vi behöver ta till vara den enorma kraft som finns utanför den här salen och som vill vara med och se till att fler barn och unga får idrotta i Stockholm.

Anförande nr 31

T o b i a s J o h a n s s o n (V): När Osby kommun gjorde en analys blev det ett tydligt besked att det under 30 år blir ungefär dubbelt så dyrt att hyra sina fastigheter som att äga dem själv. Där intervjuade man till och med en partikamrat till dig, Karin, som uttalade sig om detta.

Ni säger bland annat att ni vill göra det här för att ni är oroliga för stadens belåning – att belåningsgraden ska bli för hög. Borde man då inte titta på andra alternativ än att gå in och göra någonting som enligt vad allt tyder på är en dålig affär? Man kan till exempel tänka sig att staden samäger idrottsanläggningar med närliggande kommuner eller att växla egendom. Vi kanske kan sälja Östermalmshallen och bygga två ishallar i stället eller någonting sådant.

Tror du verkligen att det här blir en bra affär för kommunen?

Anförande nr 32

Borgarrådet E r n l u n d (C): Ordförande! Jag tror att det är en riktigt bra affär för kommunen att släppa in fler som vill vara med och investera i idrotten. Jag har också läst artikeln med min partikollega från Osby. Det är klart att varje kommun måste göra sina egna analyser när det gäller de här frågorna. Jag kan konstatera att vi i Stockholm har 14 simhallar, 156 bokningsbara idrottsanläggningar och 52 skridskoisar som stockholmarna kan använda. Vi har alltså enormt många idrottsanläggningar i egen regi.

Vi har nu beslut på att gå vidare med fyra projekt när det gäller privata investeringar. Det är klokt att testa att göra på olika sätt, att släppa in fler och att metodutveckla. Men vi har ju också redan i dag idrottsanläggningar som idrottsnämnden hyr ut till föreningslivet och som inte ägs av kommunen.

Anförande nr 33

T o b i a s J o h a n s s o n (V): Återigen: Det vore intressant om du kunde komma med bra exempel på att andra kommuner har lyckats med det här. Jag har väldigt svårt att se det.

Jag är dessutom orolig, för vi kan se vad som har hänt när man tidigare har försökt med olika typer av marknadsexperiment. Det kanske inte är exakt likadant, men ta till exempel detta att vi hyr ut Globen till en privat aktör. Vi har alltså skrivit på ett avtal där man bara betalar mellan 1 och 3 miljoner per år för att hyra stadens anläggning. Det finns så många exempel på dåliga affärer ni har gjort.

Därför undrar jag helt enkelt: Kan du förstå att vi känner en oro för att det kommer att komma nya affärer? Och kan du komma med ett exempel på ett framgångsrikt koncept där man har prövat den lösning som ni nu vill göra och där man kan se att det har blivit en bra affär för kommunen?

Anförande nr 34

Borgarrådet E r n l u n d (C): Ordförande! Jag förutsätter att du, Tobias, har läst handlingarna som har gått genom idrottsnämnden. Du sitter ju själv där, och du kan läsa i handlingarna att det här är oerhört seriösa underlag. Vi påbörjade den här processen när vi tog över styret och när jag blev ordförande i idrottsnämnden. Tillsammans med Anna och Dennis och alla andra har vi påbörjat den här resan. Det har tagit tid. Det har tagit tid därför att det är jätteviktigt att vi gör det här på ett seriöst och professionellt sätt så att det blir en bra affär för Stockholm. Det kan man verkligen utläsa när man läser alla underlag.

Jag vill skicka tillbaka en fråga till dig, som så väldigt tydligt propagerar för att ingen annan än fastighetsnämnden ska äga idrottsanläggningar i Stockholm. Betyder det att du vill att vi säger upp de avtal som vi i dag har med till exempel Akademiska Hus, där vi hyr GIH-badet? Ska vi säga upp avtalet när det gäller till exempel Liljeholmshallarna? Det skulle få enorma konsekvenser för barn och unga i den här staden.

Fråga nr 3. Hanteringen av kommunplacerade nyanlända

Anförande nr 35

P e t e r W a l l m a r k (SD): Fru ordförande! Vi har nu fått vår kvot tilldelad som ska gälla för 2022. Det rör sig om någonstans mellan 700 och 800 som ska placeras i Stockholms stad.

Jag tänkte höra med finansborgarrådet om man gör någon konsekvensanalys när det gäller hur det har sett ut med tidigare kommunplacerade när det gäller boende, skolgång och den fysiska hälsan. Vi har säkert alla fått ta del av detta när de har skickat brev till oss och känner sig utsatta i den här situationen. Jag skulle därför vilja höra lite om hur finansborgarrådet har ställt sig till det här.

Anförande nr 36

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Ordförande! Tack så mycket för frågan! Det görs alltid uppföljningar av hur många som lämnar etablering och boende som kommunen står för och flyttar till eget boende. Det stämmer att det är mellan 700 och 800 som kommer nästa år.

Nu har vi också gjort en förändring i och med budgeten i år: Vi har öppnat ett hus där man samlar alla insatser för nyanlända, oavsett om de kommer som ebo, eget boende, eller som anvisningsboende. Där samlar man alla och går igenom vad de har för erfarenheter med sig och vad de har för utbildning. Sedan kan man givetvis också möjliggöra för dem att snabbare komma ut i egen försörjning. Det handlar både om att kartlägga tidigare kunskaper och att kunna matcha till rätt insatser. Om någon behöver kompletterande utbildning till den de har med sig kan de också få det via tidigare Intro Stockholm. Vi har alltså förändrat vår mottagande och har egentligen bättre koll i dag på alla som kommer. Det är *en* väg in till Stockholms stad.

För i år kan man säga att från SHIS, som har många boende hos sig, har 136 hushåll flyttat till mer permanent boende. 222 har antingen lämnat Stockholm eller flyttat till

tillfälliga boenden. Men vi ser också en flytt till mer permanenta boenden som man har ordnat på egen hand. Det är en del barnfamiljer, och där tar alla skolor i Stockholm ett ansvar. Vi tror också att det blir ett bättre mottagande om det inte bara är vissa skolor i vissa områden som gör detta utan om det i stället sker en etablering när det gäller skolgång i många av stadens skolor. Vi ser också att det förbättrar språkkunskaperna.

Jag vet inte riktigt vad frågeställaren är ute efter, men detta är som sagt några av de insatser som vi följer upp.

Anförande nr 37

P e t e r W a l l m a r k (SD): Vi har den här femårsregeln, som nu har slagit in för relativt många. Vi kommunicerar att de ska söka sig till andra kommuner. De kommer från andra kommuner in till Stockholms stad i dag. Det finns andra kommuner i närheten – vi kan till exempel ta Eskilstuna, där Socialdemokraterna styr tillsammans med Moderaterna i majoritet – som är ganska tydliga med att gå ut och säga att de inte ska ta emot någon över huvud taget. Om vi skulle applicera det på Stockholmsnivå rör det sig om ungefär 160 personer. Det här är någonting som Eskilstuna säger nej till under överskådlig tid framöver.

Jag tänkte höra: Vad är det vi klarar? Känner finansborgarrådet att du har uppnått de mål som du sätter upp med trygghet i Stockholm, bra skolgång för alla och bra boende för alla?

Ni är ganska tydliga med budgeten och när det gäller vissa siffror här. Vi hade en fråga om idrottsnämnden alldeles nyss, där man kan siffersätta det hela. Skulle inte du kunna ge mig en liten hint om detta? Vi har ställt frågan förut. Var hamnar vi i budget här? Vad är det för kostnad för staden?

Anförande nr 38

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Jag förstår vad Peter Wallmark far efter. Det handlar om Migrationsverket och avtal när det gäller hur många vi tar emot, och det handlar mellan 700 och 800 nästa år. För i år var det 776 personer av 790 som har anvisats, men det är 600 som har kommit, enligt Migrationsverket. Bara för att vi anvisas ett visst antal är det alltså inte säkert att det flyttar in så pass många.

Vi har fri rörlighet i vårt land. När man väl har bott här kan man inte neka någon att flytta. Ingen kommun i Sverige kan neka någon att flytta dit. Det är nog inte så Eskilstuna resonerar, hoppas jag.

Anförande nr 39

P e t e r W a l l m a r k (SD): Gällande hur Eskilstuna resonerar borde kanske finansborgarrådet kunna svara eftersom det är dina partikollegor som har fattat detta beslut.

Jag säger återigen: Kan du inte försöka siffersätta detta en enda gång? Jag tror att vi har stått här i två tre år och frågat samma sak. Vad är det här för kostnad för staden? Jag tror att det är ganska viktigt att vi får ta del av det. Det går inte att utläsa i er budget

över huvud taget, och ni är ju tydliga med siffror när det gäller allting annat. Kan du inte försöka? Ge mig bara en hint om vad det för kostnad för staden gällande de som kommer som kommunplacerade till Stockholms stad med allt vad det innebär med lotsar, jobbcoacher och allting? Kan du inte försöka att någonstans ge oss ett siffersättande av detta, tack!

Anförande nr 40

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Ja, det stämmer att vi har kostnader, särskilt initialt, vid etableringen när det gäller svenskunkaper och annat, precis som vi kan ha extra kostnader för funktionsnedsatta eller andra grupper. Vårt mål är givetvis att så många som möjligt ska bli egenförsörjda och komma i jobb eller utbildning för att kunna bidra till Stockholm och till det svenska samhället.

De barn som nu växer upp i våra skolor kommer en dag att kunna arbeta. Det innebär ytterligare intäkter till Stockholm. De kommer att kunna komma med många positiva värden till vår stad, precis som många andra som i dag står utanför och som vi jobbar för. De ska också kunna inkluderas och komma in i samhället. Det är det vi strävar efter. Men att bara se människor som kostnader och belastning – den människosynen delar inte jag.

Fråga nr 4. Nedläggning av uppskattad barn- och fritidsverksamhet

Anförande nr 41

M a d e l e i n e K a h a r a s c h o F r i d h (FI): Fru ordförande, ledamöter och åhörare! Den här frågan är liknande den som Emilia ställde. Den handlar om Hövdingagården, som man har fattat beslut om att lägga ned.

Kortfattat är det så att barn i mellanstadiet under ett och ett halvt år av pandemin har haft ett mycket mindre socialt liv och mindre lek. Att just nu stänga både fritidsgården och, framför allt, fritidsklubben känns inte värdigt en stad som Stockholm. Det har framkommit i veckan att det grönbå styret har fattat ett beslut. Beslutet får också konsekvensen att den föräldradrivna fritidsklubben läggs ned på Hövdingagården. Trots att det är väldigt många barn som drabbas har inga barnkonsekvensanalyser gjorts, vad jag har kunnat se.

Min fråga är helt enkelt: Varför lägger majoriteten ned en välfungerande fritidsklubb och fritidsverksamhet?

Anförande nr 42

Borgarrådet S m e d b e r g - P a l m q v i s t (L): Hej och tack för frågan! För er som inte vet: Fritidsklubb riktar sig till barn som är mellan 10 och 13 år. Det är ofta så att man går dit efter skolan, äter mellanmål, kanske läser sina läxor i bästa fall, och har lite aktiviteter. Det kan för den delen också vara före skolan och ofta på lov och studiedagar. Det är då man brukar vara på fritidsklubben. Det är superbra; det vet alla vi som har haft barn i skolan. Det är skönt att veta var de håller hus.

Hövdingagården ligger i anslutning till Aspuddens skola, precis som du sa. Den skolan har ingen fritidsklubb, utan det har sedan många år tillbaka varit ett föräldrakooperativ eller någonting annat som har drivit den. Det har varit en väldigt omtyckt verksamhet, så jag förstår att man kan vara orolig. Men det är inte så att vi lägger ned verksamheten, utan vi erbjuder en annan lokal som finns i Aspuddens skola i stället för den andra lokalen, som de hyr i tredje hand av Sisab.

Anledningen till att Hägersten-Liljeholmen stadsdelsnämnd har beslutat att stänga lokalen är att de ska samla allting i en annan lokal, där även fritidsklubben erbjuds lokaler om de skulle vilja. Men jag tror att de vill vara kvar på skolan. De kommer alltså att erbjudas plats på Aspuddens skola, på så sätt som de flesta av fritidsklubbarna i Stockholms stad ser ut. Man är på skolan, och det är ganska smidigt.

Anförande nr 43

M a d e l e i n e K a h a r a s c h o F r i d h (FI): Tack för ditt svar! Verksamheten är, som du säger, väldigt uppskattad. Det har samlats in över 1 100 namnunderskrifter för att bevara den. Som det är nu ersätts över 400 kvadratmeter med ett förslag om tre klassrum. Redan i dag är det ganska svårt att få mellanstadieelever att vara kvar på skolan efter skoltidens slut. Men här har man verkligen lyckats, och det är jättemånga barn som älskar verksamheten. Man har satt upp plakat runt om i området för att bevara fritidsklubben och fritidsverksamheten.

Vad jag ser finns inga rimliga argument för att man inte skulle anstränga sig ytterligare för att verksamheten ska få vara i de lokaler som är anpassade för fritidsverksamheter. Man kan lätt föreställa sig att tre klassrum inte är lika attraktivt. Jag undrar därför vad du kan göra mer för att inte svika de här barnen.

Anförande nr 44

Borgarrådet S m e d b e r g - P a l m q v i s t (L): Det är inte på något sätt så att vi lägger ned verksamheten, utan vi byter bara lokal. De får vara på skolan precis som de flesta fritidsklubbar är i dag. Det är väldigt smidigt.

Det som är utmaningen med verksamheten är att den pågår i tre timmar per dag, och det blir ekonomiskt väldigt svårt att driva en verksamhet på det sättet. Det handlar inte minst om att skaffa personal för den korta tiden. Det är en jättestor utmaning för verksamheterna att ha anställda som kan motiveras att vara där mellan klockan 13 och 16 eller mellan 14 och 17; det är ungefär den tidsrymd det handlar om. Ofta försöker man samarrangera olika verksamheter i samma lokal för att kunna nyttja personal. Målsättningen är att många av dem som nu är deltidsanställda eller timanställda ska ha mer av en heltidslösning på sin verksamhet och sitt arbete på fritidsklubbarna.

Det handlar inte om någon nedläggning, utan det handlar om att de får byta lokaler.

Anförande nr 45

M a d e l e i n e K a h a r a s c h o F r i d h (FI): Men nu är det ju ingen som vill byta lokaler. Barnen vill inte ha några andra lokaler, utan de trivs. De som arbetar där och har gjort det länge vill inte heller följa med i en ny verksamhet, utan de vill bedriva verksamheten i de väldigt bra lokaler som finns. Det är många barn som har gjort oss

uppmärksamma. ”Man kan göra väldigt mycket här. Det är väldigt bra personal, och det är ett bra ställe”. Så säger Iris, som går på fritidsklubben. De skriver också: Vart ska vi ta vägen? 300 barn passar inte i tre klassrum.

Jag tror verkligen att det finns saker att göra. Jag tror inte att det här är ett beslut som är helt rimligt fattat. Jag skulle verkligen ödmjukast vilja be dig att titta på det här tillsammans med Jonas. Finns det möjligheter att bevara verksamheten? I dag finns det ingen i området som tycker att det här är ett bra förslag.

Anförande nr 46

Borgarrådet S m e d b e r g - P a l m q v i s t (L): Jag har självklart stor respekt för det. Men man måste också ha respekt för stadsdelsförvaltningen, som bedömer att det inte är ekonomiskt försvarbart att bara behålla den lilla verksamheten i den stora lokalen eftersom all annan verksamhet flyttas till en annan lokal, där man ska samla och försöka få alla verksamheter på en plats. Det är det som är stadsdelsförvaltningens grund till att det ser ut så här. Då har man bara några timmar kvar per dag i den lokal som man uppskattar. Då har man gjort bedömningen att man har verksamheten kvar fast på skolan. Så ser det ut i huvudsak i Stockholm i dag; den form det har varit i här är väldigt ovanlig.

Verksamheten är väldigt uppskattad. Jag hoppas verkligen att personalen stannar kvar, för det är som sagt många som trivs och tycker att verksamheten är bra.

Fråga nr 5. Försäljning av skollokaler

Anförande nr 47

Borgarrådet K a s i r g a (S): Fru ordförande! I juni beslutade Sisab att sälja Västbergaskolan. Västbergaskolan är en fristående skola vars ägare också jobbar i skolan. Det är en friskola med något annorlunda förutsättningar än de har som har ett stort riskkapitalbolag i ryggen. Skolans rektor beskriver hur det har varit i princip omöjligt för dem att komma in med ett eget anbud med den korta tidsfristen.

Västbergaskolans ledning är också kritisk till hur försäljningen har hanterats, och friskolan har varit nöjd med Sisab som hyresvärd. Jag har själv träffat skolledningen, och jag kan säga att deras kamp skulle kunna jämföras med Davids kamp mot Goliat.

Jag vill ställa en fråga till borgarrådet: Vilken hänsyn tas till verksamhetens egen vilja? Och hur jobbar majoriteten för att även mindre aktörer kan vara potentiella köpare?

Anförande nr 48

Borgarrådet L a r s s o n (M): Kadir! Du sitter ju i Sisabs styrelse, så jag tror att du har ganska stor insyn i hur det paket där Västbergaskolan ingår har gått till. Det var väl den 22 juni ni fattade detta beslut i styrelsen. Information har gått till hyresgästerna, för en av hyresgästerna är den skola du berättar om, alltså Västbergaskolan och de som driver den. De har möjlighet att reagera på det beslut som ni fattade i Sisabs styrelse.

Jag kan efter de mejl som har inkommit från skolledningen och även från en del av föräldrarna konstatera att det har funnits behov av mer information. Vi har haft samtal med ledningen, senast i fredags, kring just Västbergaskolan, hur processen går till och vad det handlar om. Jag bedömer att de nu tycker att det finns tillräcklig information i ärendet. De övriga i paketet har, vad jag vet, inte hört av sig.

I sak handlar det om att staden behöver avyttra en del av de fastigheter där vi har externa aktörer. Då måste man säkra upp att de aktörer som finns i lokalerna också får behålla sitt besittningsskydd; det är en självklarhet. Men de måste också få känna sig trygga med att staden söker en långsiktig aktör som kan äga lokalerna. I vissa fall kan det vara aktuellt att det är den enskilda verksamheten som är intresserad och vill bli ägare till lokalerna, men det är någonting som man får diskutera med Sisab direkt. Det är där formuleringarna finns kring hela den här affären.

Anförande nr 49

Borgarrådet K a s i r g a (S): Tack för svaret! Det är inte första gången den blågröna majoriteten säljer skolfastigheter. Den här gången är det sju skol- och förskolefastigheter som ska säljas. Vi socialdemokrater har tillsammans med Vänsterpartiet reserverat oss mot denna försäljning.

Vi vet nu efter tre år att Moderaterna gärna vill sälja skolfastigheter, men det råder fortfarande stor oklarhet kring vad Moderaterna anser när det gäller vad som är en strategiskt viktig fastighet. Den definitionen skulle jag vilja höra från skolborgarrådet.

Men framför allt vill jag höra från skolborgarrådet hur man säkerställer att den befintliga verksamheten kan vara kvar i skolan. Och vad har du att säga till de oroliga föräldrarna och skolledningen i den här frågan?

Anförande nr 50

Borgarrådet L a r s s o n (M): Det är knepigt, Kadir, med färdigskrivna papper. Det är inte jag som är skolborgarråd, så du får ställa frågan till skolborgarrådet.

(Borgarrådet K a s i r g a (S): Nej, men du är fastighetsborgarråd.)

Nej, jag är inte ens fastighetsborgarråd. Jag är stadsbyggnadsborgarråd. Det är inte lätt; vi är många borgarråd att hålla reda på. Men du får naturligtvis ställa frågan till rätt person. Nu tycker jag dock att jag är rätt person att ställa frågan till, för Sisab ligger under stadsbyggnadsroteln.

Men du sitter i styrelsen, och de här samtalen har pågått också där ganska intensivt. Du vet säkerligen att orsaken till att man har valt ut de här icke-strategiska fastigheterna, där vi själva inte bedriver egen verksamhet, är just att minska den skuldbörda som du också har varit med om att bidra till i den här staden. Det är en skuldbörda som i dag passerar en sådan nivå att om man gör på det sätt som du föreslår riskerar vi att få ökade räntekostnader. Och om vi får det måste vi också spara på verksamheter. Det vill vi inte göra.

Anförande nr 51

Borgarrådet K a s i r g a (S): Det handlar alltid om politiska prioriteringar och hur man använder de ekonomiska verktygen. Men i budgetdebatten 2018 sa dåvarande skolborgarrådet Lotta Edholm: "Vi kommer inte att sälja ut några skolbyggnader. De är en del av Stockholms stads resurser för en bra skola." Nu är inte Lotta kvar här, men skillnaden mellan vad som sas då och det som händer nu är väldigt stor. Flera rapporter visar att det är mer lönsamt för en kommun att äga sina samhällsfastigheter än att hyra på lång sikt. En bra skolbyggnad som Västbergaskolan bör inte försvinna från stadens bestånd.

Det är framför allt också viktigt att komma ihåg att dessa skolfastigheter som ni säljer kommer att behövas även i framtiden. Det är staden som ska garantera alla elever en skolplats. Är det borgarrådets åsikt att kortsiktig vinst ska gå före en långsiktigt hållbar ekonomi?

Anförande nr 52

Borgarrådet L a r s s o n (M): För det första är det ingen av de aktörer som finns i de här lokalerna i dag som riskerar sin verksamhet. Anledningen är enkelt: Det finns ett besittningsskydd, precis som när kommunen äger, och när det blir en annan ägare kan denna ha muskler att gå in och renovera lokalerna när det behövs och se till att vi kan göra saker och ting som staden annars ska göra.

Problemet med hela ditt resonemang är att det grundar sig på den ekonomiska styrning av hela staden som vi är emot, nämligen att man lånar till allting och ser till att låneskulden ökar i staden till den nivå där vi riskerar vår kreditvärdighet. Det var på gränsen, Kadir. Och när det är på gränsen betyder det att vi måste bromsa stadens utveckling. Annars får vi kapitalkostnader och ökade räntor därför att staden lånar så mycket pengar att vinsterna, som du pratar om, försvinner helt. Våra kostnader ökar då i staden med hjälp av just en förändrad räntekredibilitet. Detta är skillnaden mellan er politik och vår politik, och det är någonting som jag tror att vi behöver prata mer om.

Fråga nr 6. Försäljning av stadens lokaler ämnade för undervisning

Anförande nr 53

M a r i a L j u s l i n (V): Fru ordförande, fullmäktige och medborgare! Det här blir lite upprepning, men: Vi vet inte vad som kommer att hända med vår skola. Det frågar sig elever, lärare och föräldrar. Västbergaskolan är en mycket uppskattad fristående skola i området med grundskola och grundsärskola. Det är en seriös skolaktör med en stabil och trygg verksamhet sedan 2001. Den är styrd precis i den form som friskolereformen från första början var avsedd att leda till, det vill säga en mindre aktör med korta beslutsvägar vars ledning arbetar nära verksamheten.

Plötsligt får de veta att lokalerna de har hyrt av Sisab så länge ska säljas till en sekretessbelagd aktör. Vem aktören är kommer inte att presenteras förrän affären går i lås. Det ni i majoriteten svarar oroliga föräldrar och elever är att det inte är någon fara, som vi fick höra nu, på grund av att verksamheten har besittningsrätt tills avtalet

löper ut. Vad som sker efter att avtalet har löpt ut är skrivet i stjärnorna, och det vet ni också.

Stadsbyggnadsborgarrådet menade att frågan var ställd till fel person, så jag ställer den nu till rätt person: Vilka risker ser skolborgarrådet för skolans elever och verksamhet med denna affär? Och vad svarar du oroliga föräldrar?

Anförande nr 54

Borgarrådet S m e d b e r g - P a l m q v i s t (L): Tack för frågan! Jag vill i första hand hänvisa till vad Joakim Larsson anförde tidigare rörande de affärsmässiga skälen till att vi säljer den här skolbyggnaden tillsammans med flera andra, som vi inte har egen verksamhet i.

För mig som liberal är det helt oproblematiskt, men jag blir lite förvånad över att ni för en så stark talan för en friskola. Det här är en av Stockholms friskolor – en väldigt uppskattad friskola. Många föräldrar har hört av sig till mig med oro för vad som ska hända deras skola. Jag har varit i kontakt med skolledningen vid flera tillfällen, och jag ska besöka dem i nästa vecka för att prata med dem på plats. Rektorn sitter i mitt branschråd, så jag diskuterar de här frågorna ständigt och jämt.

Det här handlar i första hand för mig om att hålla nere hyreskostnaderna för utbildningsförvaltningen. Men det är också det som Joakim anförde rörande låneskulden, som har varit helt brutal i den här staden. Den måste vi alla ta ansvar för att hålla nere. Därför har vi också valt de här olika skollokaler utifrån att det inte är verksamheter som vi bedriver. Vi har aldrig bedrivit verksamhet i de här lokalerna, eller inte på väldigt länge. Västbergaskolan har varit en friskola under väldigt lång tid. Jag tror att det är närmare 15 år – jag är inte tvärsäker, men det är någonting i det härade. De har hållit på med den här verksamheten jättelänge, och det är en väldigt välskött friskola som är mycket omtyckt. Men lokalerna är våra, och jag ser inte riktigt att vi skulle ge en friskola den otroliga förmånen att jag skulle känna ett ansvar just för den. Varför ska jag inte känna så för alla? Vi pratar ständigt och jämt om likhetsprincipen när vi pratar om friskolor. Vi pratar om att jag ska ge lika mycket till de kommunala skolorna som till friskolorna. Så ser lagen ut. Jag tycker att det är rätt oproblematiskt.

Den här hyresgästen har naturligtvis besittningsskydd, och det betyder att de har tillgång till lokalen. Självklart kommer det att vara en ny ägare som driver lokalerna, men det finns inget som talar för att det inte kommer att fortsätta att vara skola. Lokalen är ju anpassad för skolverksamhet och inget annat.

Anförande nr 55

M a r i a L j u s l i n (V): Tack för svaret! Jag tycker att det är lite chockerande att du anser att det är oproblematiskt. Men oavsett vem som styr i Stockholm finns det ett stort ansvar både för att planera och att agera för att stockholmarna ska ha de skolor och förskolor som kommer att krävas även i framtiden. Det kan vi endast göra om vi har rådighet över våra lokaler och därmed också ta höjd för demografiska förändringar och nya behov.

I stället för att ta ett långsiktigt ansvar säljer ni nu ut en viktig lokal som är ämnad för skolverksamhet till en anonym aktör. Den innehåller till och med en grundskola. Vi kan bara spekulera i vem aktören är, men själva processen och tidsramen är tydligt anpassad för bolag med stora muskler vars koncept är att tjäna pengar på att äga skollokaler. Västbergaskolans ledning har inte haft en chans att köpa loss lokalen. En sådan här stor affär är omöjlig för en mindre aktör på så kort tid. Det kan knappast vara rättvist.

Jag ber dig utveckla ditt svar när det gäller risker för Västbergas verksamhet, apropå besittningsskydd och så vidare. Hur planerar du att garantera att de får fortsätta i nuvarande form efter att ni har sålt lokalen till en anonym aktör?

Anförande nr 56

Borgarrådet S m e d b e r g - P a l m q v i s t (L): Nu känner jag igen Vänsterpartiet. Det är alltid en misstro mot det privata ägandet. Ni menar att det bara är kommunen som kan driva skolor och att allt annat skulle vara förskräckligt. Jag tror inte alls att det är så. Det finns mängder av skolor som ägs av andra aktörer än Sisab. Mitt uppdrag som skolborgarråd i den här staden är att hålla nere kostnaderna för att kunna lägga så mycket pengar av min budget som möjligt på undervisningen.

Av hela min budget går 72 procent för närvarande till alla skolor, och det handlar om undervisning och lärarlöner. 28 procent av min budget går till hyror. Det är ett problem. Jag vill inte betala så här mycket pengar i hyra. Och det enda sättet att slippa det är att bli mer professionell i hur vi ska handlägga våra fastigheter. Då kan vi hålla nere hyreskostnaderna. Det är mitt fokus, och den här skolan kommer inte att bli lidande av det beslutet.

Anförande nr 57

M a r i a L j u s l i n (V): Då känner jag igen er också. Det blir mer tydligt. Det är alltså Sisab det handlar om och att man ska minska deras verksamhet. Det är tydligt att den här försäljningsivern sätter barnen i andra hand. Det tycks vara viktigare för er att få in nya vinstdrivande bolag i skolan än att värna de väl etablerade fristående skolor som redan finns. Där är Västberga ett fantastiskt exempel, som jag gärna står bakom och försvarar.

Ni anger ekonomin som skäl trots att allt visar på att det blir dyrare för stockholmarna att staden säljer loss lokaler för att sedan hyra in sig i dem. Ännu märkligare blir det när ni anger skäl som ekonomi för att bygga nya lokaler när vi vet att det blir dyrare med nyproduktion än att värna de lokaler som vi redan har i vår ägo. Dessutom har ni sänkt investeringsbudgeten för Sisab.

Det här handlar om eleverna och deras rätt att få veta vad som sker med deras skola. De känner stor oro inför försäljningen, som är belagd med sekretess. Kan du försäkra elever och föräldrar och verksamheten att de kommer att få vara kvar i sina lokaler?

Anförande nr 58

Borgarrådet S m e d b e r g - P a l m q v i s t (L): En hyresgäst har besittningsskydd, så det är klart att de får vara kvar i sina lokaler. Jag utgår från att de

kommer att fortsätta med sin mycket uppskattade verksamhet i just de här lokalerna och inte någon annanstans. Vi har ju dessutom ett ansvar för att hela tiden säkerställa att det finns skolplatser i Stockholm, och det gör vi hela tiden. Det är också därför vi måste titta på behovet av fastigheter och anpassa oss.

Någonting som är nytt i Stockholm i dag, och i Sverige över huvud taget, är att vi inte får det tillflöde av barn som vi tidigare har sett i våra skolor. Efter pandemin har det hänt någonting. Det måste vi som har skolpliktsansvar hela tiden hålla ögonen på så att vi säkerställer att vi inte har för stora lokaler och får för höga kostnader. Hela tiden måste vi vara vaksamma på lokalkostnaden, för det är det som är utmaningen i skolbudgeten i dag. Det är våra höga hyreskostnader för skolbyggnader. Det här är ett sätt att hålla nere dem och ge mer pengar till undervisning.

Fråga nr 7. Rapporten om kulturlivet i Stockholm – vad för sorts åtgärder är inplanerade?

Anförande nr 59

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Fru ordförande! Vilka är de största utmaningarna för Stockholms kulturliv efter pandemin? Det är en av de frågor som kulturborgarrådet har ställt eller vill ta reda på svaret på i den utredning som är initierad.

Jag skulle helt enkelt vilja fråga kulturborgarrådet: Behövs den här rapporten? Och vad är egentligen planerat när du har rapporten på ditt bord?

Anförande nr 60

Borgarrådet N a d d e b o (C): Fru ordförande! Tack så mycket för frågan! Jag ska faktiskt passa på att lämna över *Nystartsrapporten – i skuggan av en pandemi* till dig, Martin Westmont, så att du har den i fysiskt format. Varsågod!

Jag är glad att du är så himla intresserad av vad rapporten har kommit fram till. För ungefär ett år sedan stod vi inför den andra vågen av den pandemi vi har levt i så länge. Vi visste inte hur länge nedstängningen skulle slå för kulturen. Men det jag kunde förstå ungefär vid den här tidpunkten förra året var att vi måste samla alla goda krafter och alla goda idéer som vi behöver för att se till att vi ska kunna få kulturen på fötter igen när samhället öppnar. Expertutredningen tittade verkligen brett på kulturlivet, både på det som kopplar till pandemifrågorna och på det som kopplar till kulturens långsiktiga förutsättningar och utmaningar, och på vilka insatser vi behövde ta till för att vi skulle kunna få igång Stockholms kulturliv efter pandemin.

Rapporten blev klar i april. Den visar verkligen på ett tydligt behov av utvecklingsinsatser för stadens kulturliv. Jag kan säga många saker som vi redan har gjort, men en månad efter att jag hade fått rapporten i min hand ökade vi till exempel antalet stipendier för yrkesverksamma konstnärer. Vi stärkte kulturstöden i innevarande års budget med 10 miljoner. Vi har också satsat på Kulanpremien för att med 6 miljoner kronor mer i år skapa mer barn- och ungdomskultur och ge fler tillfällen för den i skolan. Under 2020 genomförde vi också Kulanfonden med ökade resurser för att barn och unga ska få ta del av kultur.

Jag har en hel lista på alla insatser vi har gjort. Vi kanske kommer till dem i nästa frågesjök.

Anförande nr 61

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Fru ordförande! Tack för ditt svar, Jonas! Min fundering gäller bara att man, som du vet, även på regeringsnivå har gjort en liknande rapport. Man har avsatt en hel del pengar till kulturlivet sett till hela Sverige. Min fråga till dig är: Behövs det verkligen ytterligare kulturinsatser i Stockholm när vi ändå har en övergripande plan på regeringsnivå?

Anförande nr 62

Borgarrådet N a d d e b o (C): Tack, Martin, för frågan! De resurser som har avsatts på nationell nivå har varit otroligt viktiga för de pandemiinsatser men också för de återställningsinsatser som har gjorts. Men det här är inte motsatta saker, utan det handlar om att våra starka, stora kulturinstitutioner som jobbar i Stockholm ofta har både kommunalt och regionalt och till viss del också statligt stöd. Under pandemin har staten kunnat gå in med många starka insatser som har skurit av det traditionella sättet att finansiera verksamheten.

Nu ser vi något slags normalisering igen, och därför finns det behov av att vi stärker och utvecklar det kulturstöd vi har på kommunal nivå. Vi har ju sett i andra stadsdelar där Sverigedemokraterna har lite mer makt och inflytande att när man har minskat på stödet lokalt och regionalt drar sig också staten tillbaka, vilket är oroande. Då sätter man kulturen i en väldigt svår situation.

Anförande nr 63

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Fru ordförande! Vi är väldigt positiva till att vi har ett aktivt och bra kulturliv i Sverige och i Stockholm. Det handlar inte om det, utan det handlar mer om huruvida pengarna är väl investerade, det vill säga om de används på rätt sätt.

Vi kan till exempel gå in på två frågor som du kanske kan svara på. Kan det bli aktuellt att ni kommer att tillsätta ännu mer pengar utöver den budget som vi kommer att debattera nu i november? Och kan det även handla om att ni kommer att gå in och stödja kulturföreningar eller kulturutövare genom att till exempel betala deras lokalhyror?

Anförande nr 64

Borgarrådet N a d d e b o (C): Jag förstår inte riktigt vad det är du fiskar efter. Men vi har presenterat vår budget inför nästa år, och den stärker upp kulturbudgeten med 54,2 miljoner kronor. Det är ett väldigt starkt besked från oss om hur vi ser på den här verksamheten och hur viktig vi tycker att den är.

Vi gör också just nu en gemensam Välkommen tillbaka till kulturen-kampanj tillsammans med det fria kulturlivet under hösten för att verkligen välkomna publiken tillbaka till salongerna, för att öka resurser och för att få intäkter igen till ett kulturliv som verkligen inte har haft det.

Jag tycker att det vi redan har presenterat är ett väldigt starkt besked från stadens sida: Vi fortsätter att lägga resurser på detta. Vi kommer att fortsätta att lägga resurser till det fria kulturlivet även under nästa år. Det tror jag är viktigt för att vi på sikt ska kunna fortsätta att ha en stad med ett rikt kulturliv som attraherar många besökare och boende i vår stad. Men tack för frågan!

Fråga nr 8. Stadsmissionens fattigdomsrapport

Anförande nr 65

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Ordförande, åhörare, fullmäktige! I dag – tror jag att det var – släpptes Sveriges stadsmissioners fattigdomsrapport för 2021. I fokus i rapporten är vad man kallar för de ohjälpta. Man har sett att 11 procent av de fattigdomsinsatser som stadsmissioner runt om i Sverige gör för att avhjälpa fattigdom egentligen handlar om människor som skulle ha rätt att få hjälp inom befintligt välfärdssystem, väldigt ofta socialtjänsten.

Min fråga till socialborgarrådet är därför: Vad görs i Stockholm för att hitta de här personerna som i rapporten benämns de ohjälpta? Det är också ett av Agenda 2030:s mål att ingen ska lämnas utanför. Då undrar jag vad som görs både utifrån din roll som socialborgarråd och utifrån stadens arbete med Agenda 2030 för att hitta de ohjälpta så att de helt enkelt blir hjälpta.

Anförande nr 66

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! Tack så hemskt mycket för denna viktiga fråga! Det är en väldigt intressant rapport som Sveriges stadsmissioner har kommit med. Om ni undrar var den finns kan ni gå in på deras hemsida, men gå då inte in på Stockholms stadsmission utan just på Sveriges stadsmissioner!

Vi gör flera olika saker. Dels har vi sedan väldigt lång tid tillbaka en tradition i staden av att ge omfattande bidrag till organisationer i civilsamhället som kompletterar socialtjänsten. Det är ungefär 100 miljoner per år som vi delar ut i sådana bidrag. De fyller en viktig funktion, inte minst för att hitta personer som inte med automatik vänder sig till socialtjänsten, av olika skäl. Vi har också ett omfattande uppsökande arbete genom socialjouren, ungdomsjouren och vuxenuppsökare. Vi har också Centralenuppsökare. De här olika organisationerna jobbar varje dag året om, även på jul och nyår och så vidare.

Vi har också nu lagt i förslaget till budget pengar för något som vi kallar för mobil myndighetsutövning. Det innebär att både socialförvaltningen och stadsdelsnämnderna ska kunna utveckla sin myndighetsutövning så att man till exempel i större utsträckning ska kunna gå ut på härbärgen. Vi kommer att ha fler så kallade case managers på akutmottagningarna, dit en del personer kommer som tidigare inte har varit i kontakt med myndigheterna.

Jag har också förhoppningar om att vi ska kunna utveckla mer digitala hjälpmedel så att fler lättare kan komma i kontakt med socialtjänsten. Vi ska inte heller förglömma att vi nu också permanentar Stis, alltså hembesöksprogrammet för småbarnsfamiljer.

Anförande nr 67

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Jag är glad att det görs vissa saker. Men de flesta av de här initiativen är inte nya. Det är klart att man på ett sätt kan hävda att man ger pengar till dem som ska hjälpa dem som inte hamnar i systemet. Men det som stadsmissionerna belyser här är ju inte människor som har hamnat helt utanför systemet. De finns också, men det här är människor som har en plats i systemet men som av olika skäl ändå inte får hjälp.

Det läggs en hyfsat stor summa i budget på att hitta människor som fuskar i välfärdssystemen. De som jobbar med detta drar helt enkelt inte in sin egen lön; så pass lite fusk hittar man. Men av rapporten kan vi läsa ut att det finns ganska många människor som inte får det bistånd som de har rätt till, och det skulle jag vilja säga är ett större problem. Ni pratar ofta om hur man ska hitta fuskare, men det hörs väldigt lite om hur man ska hitta dem som faktiskt har rätt till bistånd men som inte får det.

Anförande nr 68

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Nu tyckte jag i och för sig att jag gjorde en ganska gedigen uppräknin g här, och dessutom kom jag med ett antal nya saker som vi har som förslag i vår budget.

Vad gäller fusk är det förstås viktigt att vi jobbar mot det, för om man tillåter sådant undergräver det hela systemet. Till slut riskerar man att få en väldig massa människor som betalar skatt att inte acceptera detta välfärdssystem. Därför är det jätteviktigt att man bekämpar fusk. Människor som inte har rätt till stöd utan som bara vill sko sig på andra tar resurser från människor som lever i utsatthet.

Det är också viktigt att komma ihåg att rapporten inte handlar om Stockholm specifikt, utan den riktar sig till regeringen. Ett av de viktigaste kraven handlar om att regeringen måste ta reda på hur det faktiskt ser ut, för det görs inte. Det är obegripligt att regeringen hittills har vägrat ta fram en nationell hemlöshetsplan, till exempel.

Anförande nr 69

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Absolut, det här är hela Sveriges stadsmissioner. Det man kan räkna med är att antalet är större, eftersom alla personer inte kommer i kontakt med Stadsmissionen för att man saknar stöd.

Det som jag tänker är problem med fuskjagandet är att det riskerar att göra socialtjänsten svår att ta sig in i. Jag tror inte att något system är helt vattentätt mot fusk, men det handlar om var man lägger sina resurser. Här behöver man lägga mer resurser på att göra socialtjänsten tillgänglig, för det är inte samma personer som jobbar som uppsökare som jobbar som biståndshandläggare. Jag vet att man kan komma som uppsökare från en frivilligorganisation, ta folk i handen och leda dem till socialtjänsten. Men socialtjänsten kan ändå säga: Du har inte fyllt i formulär 1b ordentligt, och därför blir det avslag. I rapporten tas också upp att de säger: Det är ingen idé för dig att söka fast du tillhör en hemlös barnfamilj, för du är strukturellt hemlös. Sedan söker man aldrig, och då syns man inte heller.

Anförande nr 70

Borgarrådet J ö n s s o n (L): När det gäller att folk fyller i sina blanketter fel är det faktiskt ett ansvar man har som socialsekreterare att hjälpa till, så jag skulle vilja påstå att det är en arbetsledningsfråga. Det är inte meningen att man ska få avslag bara för att det var fel på en liten siffra, utan det ska man faktiskt få hjälp med. Det kan ju också handla om människor som inte kan skriva eller läsa över huvud taget, och de ska förstås få hjälp med det.

Jag vill ändå påminna om att vi lägger otroligt mycket mer resurser på den ordinarie socialtjänsten och på det ordinarie uppsökande arbetet samt på verksamhetsbidragen än vi gör på att upptäcka felaktiga utbetalningar och fusk. Det är summor som inte går att jämföra, men jag vidhåller att det är jätteviktigt att bekämpa personer som skor sig på andras utsatthet. Det kan vi aldrig acceptera.

§ 14 Scen i Gasklocka 2, fastigheten Gasklockorna 2, i Hjorthagen, Norra Djurgårdsstaden samt genomförandeavtal rörande lokal för kultur- och evenemangsverksamhet

Anförande nr 71

J o h a n N i l s s o n (M): Ordförande och fullmäktige! Gasverksområdet i Hjorthagen är industrihistoriskt viktigt, och en betydande del av området planerades och ritades av den svenska arkitekten Ferdinand Boberg i slutet av 1800-talet. Sedan dess har stadsgas för värme, ljus och kanske även matlagning producerats på platsen, och området har därför varit stängt för allmänheten.

Efter över 100 års industriverksamhet upphörde gasproduktionen i Hjorthagen i januari 2011. Gasverkets omvandling från industri till centrummiljö med service och kultur är en central del i utvecklingen av Norra Djurgårdsstaden.

Gasklocka 2 är den större av de två tegelglasklockorna. Den stod klar 1899, och i dag ska vi alltså fatta beslut om en helt ny användning av gasklockan. Genom att omvandla gasklockan till en scen för kultur kan vi både bevara den för framtiden och låta allmänheten få njuta av dess historia och fantastiska arkitektur. Vi har lyckats knyta till oss en stark aktör i Pophouse, som bevisligen kan driva scen och som kommer att fylla scenen för alla stockholmare och besökare. Ambitionen är, som ni kan läsa i ärendet, en scen- och evenemangsverksamhet som erbjuder ett brett utbud både på dagtid och på kvällstid. Förberedande arbeten pågår under 2022, och byggnationen av scenen planeras till 2023. Förhoppningsvis kommer evenemangsverksamheten att kunna börja 2026.

Investeringen i gasklockan är omfattande. Nettonuvärdet för stadsutvecklingen i Hjorthagen som helhet är dock positiv, med 1,3 miljard kronor. I denna kalkyl ingår att bygga om gasklockan. Nettonuvärdet på investeringen i gasklockan beräknas till minus 450 miljoner kronor, men exploateringsnämndens egna beräkningar visar att effekten på Hjorthagens ekonomi genom att inte investera i gasklockan kommer att ge ett större minus än 450 miljoner kronor, framför allt därför att det påverkar andra aktörers vilja att fortsätta investera i Norra Djurgårdsstaden, där vi har sagt att vi ska bygga om gasklockan och skapa detta kulturmecka.

Vi är fortfarande, precis som vi sa förra gången ärendet var uppe i fullmäktige, öppna för att få in någon form av privat aktör som kan ta över gasklockan. I nuläget finns inte någon sådan. Men i det långsiktiga stadsutvecklingsperspektivet ser jag mycket positivt på omvandlingen av gasklockan till en kulturscen.

Jag yrkar därför bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 72

Borgarrådet N a d d e b o (C): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Är det något vi kan vara överens om i den här staden är det att vi har långa processer. Nu är vi äntligen framme vid ett genomförandebeslut av en efterlängtd scen i Gasklocka 2. Under denna långa tid, innan beslut blir till verklighet eller innan vi ens kommer fram

till ett genomförandebeslut, kan partierna i kommunfullmäktige hinna byta åsikt både en och två gånger beroende på om man styr i majoritet eller om man sitter i opposition.

När Socialdemokraterna styrde senast uttryckte sig stadsbyggnads- och kulturborgarrådet så här: ”Det blir ett väldigt bra tillskott till stadens scener och till området, som vi vill ska ha en kulturell karaktär.” Jag citerar Roger Mogert. Om man lyssnar till den samlade oppositionen i dag hör man att de letar efter anledningar till att inte göra denna investering. Det ska i alla fall inte få kosta någonting.

Och helt klart är det här en enormt stor investering. Det kommer att bli en dyr anläggning. Men det är också många viktiga kulturhistoriska värden som ska bevaras. Det är en av anledningarna till att man bygger scenen som en byggnad inuti byggnaden. På taket av den inre byggnaden kommer det också att finnas möjlighet för restaurang och events.

Genom att förverkliga scenen i Gasklocka 2 kan vi stärka Stockholm som kulturstad. Scenen har goda förutsättningar att komplettera Stockholms utbud av scener. Både staden och branschen skriker just efter flera scener av den här storleken, med en salong för 1 750 åskådare.

Gasklockan och scenen är viktiga för Stockholm, men det viktiga är faktiskt också verksamheten i huset, som Johan berättade om. Det är ju verksamheten som kommer att göra stor skillnad för området. Här har Pophouse stora ambitioner med verksamheten. Man vill skapa ett brett utbud av musik, stand up, teater, shower med mera under kvällstid, men man har också ambitioner att det ska vara ett öppet och levande hus under dygnets alla timmar, även under dagtid.

Jag tycker faktiskt att det är lite tråkigt att man från oppositionens sida inte ser alla de här fördelarna nu när Stockholm ska stärka sitt kulturliv med ytterligare en scen.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 73

T o r u n B o u c h e r (V): Ordförande, ledamöter och åhörare! Jag ska inleda med att yrka bifall till vår reservation i kommunstyrelsen. Jag beklagar sedan så hemskt mycket att jag nu kommer att vara så där surig efter de här två så positiva inslagen.

När staden tidigare har utrett att göra Gasklocka 2 till scen har slutsatsen varit att det inte är ekonomiskt genomförbart att vara både fastighetsägare och verksamhetsutövare. Men majoriteten har ändå beslutat sig för att vara fastighetsägare och binder därmed upp staden vid en miljardinvestering. Vi står fast vid att gasklockan ska, bör eller borde ha hittat både den framtida fastighetsägaren och den framtida hyresgästen på den privata marknaden. Det är vår största invändning.

Vi upplever att det är oacceptabelt att staden ska göra en miljardinvestering i en scen som inte ger positiv resultatpåverkan förrän år 2037, samtidigt som man till exempel har sagt nej till en fullständigt nödvändig utveckling av stadsbiblioteket på Sveavägen. Det är med sorg jag konstaterar att vi kan investera i vissa saker därför att vi ser att det där finns en stor potential, medan man i en verksamhet som verkligen betyder

någoting sedan lång tid tillbaka, som Stockholms stadsbibliotek, ännu inte har satsat tillräckligt med pengar för att göra en nödvändig underhållsinvestering. Det är tråkigt.

Norra Djurgårdsstaden är också behäftad med problemet att det är en stadsdel som har en uttalad hållbarhetsprofil men där det står alltmer klart att social hållbarhet inte finns med i denna hållbarhetsprofil. Området utvecklas nu till en alltigenom segregerad stadsdel. Jag hör vad ni säger, och jag hoppas att gasklockan bidrar till att det kommer människor dit som inte har ekonomiska resurser att bo i stadsdelen men som kommer att ha ekonomiska resurser att besöka gasklockan. Jag förväntar mig att det kommer att ske.

Anförande nr 74

J o h a n N i l s s o n (M): Ordförande, fullmäktige och Torun! Om man jämför med den debatt som var under frågestunden måste jag säga att jag är förvånad över att höra dig stå här och säga att du tycker att vi ska sälja ut vår gemensamma egendom till en privat aktör. Du borde ju tycka att vi är fantastiska här som vill investera och göra det här i kommunal regi!

Det är precis vad det handlar om när det gäller hela projektet Norra Djurgårdsstaden, som vi har ett helhetstänk kring och där vi måste ta ansvar för hur vi formar den nya stadsdelen. Man kan inte rycka gasklockan ur sitt sammanhang och jämföra den med någon annan investering i Stockholm, utan här pratar vi om hela Norra Djurgårdsstaden, där vi ihop med aktörer som bygger och är med och utvecklar Stockholm har sagt att vårt bidrag till projektet är att vi gör om gasklockan. Då får vi också ett visst pris för marken. Vi hade aldrig fått så bra betalt för den mark som vi säljer i Norra Djurgårdsstaden om vi inte hade sagt att vi ska bygga gasklockan. Det är därför ekonomin går ihop.

Jag tycker därför att det är fel att rycka det här ur sitt sammanhang och jämföra med andra investeringar. Sedan är det möjligtvis lite synd att vi inte kan göra samma bra affär på alla ställen.

Anförande nr 75

T o r u n B o u c h e r (V): Jag tror att du missuppfattade debatten under frågestunden, för den handlade om samhällsfastigheter. Skolor är samhällsfastigheter. Idrottsanläggningar som staden har är också samhällsfastigheter. När vi säljer ut dem och sedan låter andra hyra ut lokalerna till våra verksamheter tycker vi att det är en dålig affär. Att vi äger en lokal som vi sedan hyr ut till någon helt annan är en annan fråga. Det här är inte en samhällsfastighet. Det är en kulturlokal, eller allvarligt talat är det en gasklocka – en nedlagd gasklocka. Det är inte fullt jämförbart.

Min fråga återstår fortfarande, och jag känner att ni behöver svara på den. Ni måste inkludera begreppet social hållbarhet och göra Norra Djurgårdsstaden till en stadsdel som alla människor har tillgång till.

Anförande nr 76

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (MP): Fru ordförande, åhörare och fullmäktige! Jag har inte läst igenom de 172 sidor som hyresavtalet med bilagor omfattar, men jag har

skummat igenom dem. Vår framtid med den här byggnaden ser väldigt spännande ut, tycker jag.

Nu har vi en aktör som kliver in. Det är en stark aktör som hyresgäst med tio års hyreskontrakt och fem års förlängningsmöjligheter. Ja, det är stora utgifter och stora investeringar. Om man tittar på lönsamhetskalkylen ser man att den naturligtvis visar på minus. Men Miljöpartiet är övertygat om att i det långa loppet blir detta projekt en stor vinst för kulturen, för medborgarna och för hela Stockholm.

Bifall kommunstyrelsen!

Anförande nr 77

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Vi blev lite grann anklagade för att ha bytt fot i frågan. Jag tycker kanske inte att vi har bytt fot, utan vi ser fortfarande värdet av att ha just målpunkter, mötesplatser och kulturverksamhet i vår stad när staden utvecklas.

Det vi beklagar är att inte heller majoriteten orkar byta några ståndpunkter. Man konstaterar på denna plats det som vi med en dåres envishet vill hävda, nämligen att det är viktigt med målpunkter, kulturverksamhet, mötesplatser och scener. Men ändå är den här typen av investeringar något som den här majoriteten endast kan tänka sig att göra på en sådan här central plats, där människor med höga inkomster har möjlighet att bo. Vi skulle önska att man hade det här modet och den här investeringsviljan runt om i hela vår stad och att man inte i resten av staden pekar på att om någon annan vill ska man låta någon annan göra detta. Vi skulle önska att man tog samma typ av ansvar i Skärholmen och i Tensta där man i stället säljer ut våra fastigheter.

Det här är ett enormt dyrt projekt. Det handlar om en miljardinvestering. Det handlar om att binda upp staden i subventioner i nästan 20 år framåt. Det är en typ av prioritering som vi beklagar att man endast väljer att göra i närheten av Östermalm.

Anförande nr 78

B j ö r n L j u n g (L): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Det var intressant att höra först Vänsterpartiet och sedan borgarrådet Bjuggren. Till Vänsterpartiet kan jag säga: Jag kommer inte att ha råd att bo i Norra Djurgårdsstaden. Jag trivs utmärkt där jag bor. Däremot kommer jag att besöka den. Jag besöker den nu, och jag kommer att besöka gasklockan när detta kommer på plats; det kan jag garantera. Vi ska vara väldigt tacksamma för att det finns de som har riskvilligt kapital också under pandemin och har lust att satsa på det sätt som också har möjliggjort att vi kan gå vidare med investeringen.

Sedan är det lite roligt att höra borgarrådet Bjuggren, för det vi gjorde under förrförra perioden vi styrde var att besluta att vi skulle flytta kommunala centralt placerade verksamheter in i olika förortsområden. Och vad hände när ni kom till makten? Ni stoppade allt det här. Det är lite trist. Men Stockholmshem fattade i alla fall beslut. Vi kommer att flytta in i Skärholmen med kontor och någonstans runt 102 eller 104 lägenheter och kulturlokaler.

Att säga att den här majoriteten inte satsar i förorten är alltså inte sant. Än mindre sant blir det när vi verkligen hade ambition att flytta verksamheter från exempelvis

Tekniska nämndhuset till andra delar av staden. Det skulle kosta 1 miljard, sa Jan Valeskog vid det tillfället. Vi diskuterade de där kalkylerna väldigt mycket i den här talarstolen, och vi blev inte överens om mer än att vi inte var överens.

Då är frågan: Är det ekonomiskt försvarbart att göra satsningar av det slaget, nämligen att flytta från Stockholms centrala delar till förorterna? Ja, det är det. För det vi vinner är att vi får fler arbetsplatser. Och särskilt när det gäller söderort behöver vi fler arbetsplatser. Socialförvaltningen flyttade till Farsta – alldeles utmärkt.

Men när det gäller gasklockan är det en investering som staden nu gör, och det kommer troligen inte att bli lönsamt alls. Men vilken kulturlokal och vilken kulturverksamhet är egentligen lönsam? Ska vi plötsligt ställa kravet att all kultur ska vara lönsam? Nej, jag tycker inte det. Kulturen i sig har ett värde, och kulturen måste också ha lokaler. Nu när det inte blir någon andra opera eftersom staten inte tänker lägga pengar på det är det jättebra att vi kan fixa en jättefin scen i gasklockan.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 79

O r d f ö r a n d e n : Jag vill påminna om att debatten handlar om gasklockan och inte om utlokalisering av förvaltningsbyggnader till ytterstaden.

Anförande nr 80

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Det var precis det jag ville prata och höra om – alla de verksamheter som ni under den här mandatperioden har flyttat till ytterstaden. Jag kan inte komma på en enda. Vi får se om du får svara på den frågan över huvud taget eller om du kommer undan genom fullmäktiges ordförandes välvilja.

När det gäller diskussionen om riskvilligt kapital var det lite grann det som var vår invändning. Vi har ju inte hittat någon som vill riska något kapital, utan det är staden som riskar kapital, vilket vi tycker är positivt. Det är väl det enda som är positivt. Vårt SU handlar om att man inte alls har samma syn på Tensta, Skärholmen och andra platser utanför innerstaden, där man hela tiden pekar på att det är någon annan som måste vara villig att riska kapital – inte vi själva.

Anförande nr 81

B j ö r n L j u n g (L): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Det är jätteroligt att höra det du säger, borgarrådet Bjuggren. Jag inser att jag är lite hård i kanten nu när jag säger så här till dig, för om man drar slutsatsen av det du säger blir den: Ja, bygg gärna och bevara gasklockan, men låt den stå tom!

Nu är det faktiskt så att vi har hittat riskvilligt kapital. Jag pekar på Joakim Larsson, för han har varit väldigt delaktig i det här. Vi har hittat någon som är beredd till ett långsiktigt hyresåtagande i det här huset. Det ska vi väl vara glada för! I stället säger ni: Ni hittade inget riskvilligt kapital. Men det är ju precis det vi har gjort. Det är bara det att själva byggnaden är kulturhistoriskt viktig för oss att bevara, och då ser vi också till att rusta upp den. Det är lite grann Liberalernas förtjänst; det kan jag verkligen försäkra dig om.

Sedan är det så att vi flyttar till exempel Stockholmshems huvudkontor till Skärholmen. Men vi kan inte flytta Tekniska nämndhuset, för det renoveras för 1 miljard.

Anförande nr 82

T o r u n B o u c h e r (V): Det är klart att det blir två repliker, för du outade två partier. Du får förstås replik från båda.

Jag tänker inte vara så långrandig. Jag tänker bara säga att jag förra veckan träffade några kulturskolepedagoger som undrade varför staden investerar i en massa skrytprojekt när vi behöver kulturskolelokaler. Jag blev svaret skyldig. Har du ett bättre svar?

Anförande nr 83

B j ö r n L j u n g (L): För mig är inte gasklockan ett skrytprojekt. För mig är det här ett projekt för kultur. Det är ett projekt som innebär att vi räddar en kulturhistorisk och fullkomligt unik byggnad i Sverige. Bara på grund av det skulle jag kunna försvara detta, för hela Norra Djurgårdsstaden är en god affär för staden.

Däremot håller jag med dig när det gäller en sak. Jag vill verkligen medverka till att vi inte lägger ned attraktiva lokaler där vi har kulturverksamhet i dag. Det finns många i stadens regi som man skulle kunna tänka sig en alternativ användning för – om jag uttrycker mig milt. Det tycker inte jag är bra. Vi har ett kulturstrategiskt program som säger till exempel att ateljéer inte får flyttas förrän det finns något alternativ. Det tycker jag är jättebra.

Anförande nr 84

Borgarrådet V a l e s k o g (S): För historieskrivningens skull: Förra mandatperioden var det två projekt det var debatt om. Det ena var Tekniska nämndhuset, som alltså skulle ha kostat drygt 2 miljarder att flytta till Globen eller någon annanstans, jämfört med drygt 1 miljard, som det kostar nu. Det finns svart på vitt, så det kan vem som helst kolla upp. 1 miljard sparade vi; det borde förorsaka en glädjedans hos de flesta av oss.

Det andra var diskussionen om skol- och utbildningsförvaltningen, som det skulle kosta en halv miljard att flytta. Jag undrar varför ni inte gör det nu då, när ni har möjligheten.

Anförande nr 85

O r d f ö r a n d e n : Jag tyckte att jag var rätt tydlig med vad debatten inte handlar om, men jag var uppenbarligen inte tillräckligt tydlig.

Anförande nr 86

B j ö r n L j u n g (L): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Nu var det så att vi försökte flytta ut servicedelarna av Tekniska nämndhuset så att vi skulle få en decentralisering av vår verksamhet i staden. Nu har det där plötsligt ökat till 2

miljarder. Jag tyckte att jag sa 1 miljard nyss, och det var illa nog. Det gick inte att diskutera med er om något annat än att vi skulle rusta upp Tekniska nämndhuset och ha all verksamhet där. Vi ville ha det här till annat, till exempel äldreboende, skola och bostäder. Det ville vi ha i det huset och på den tomten, men det ville ni inte alls lyssna till. Det är tråkigt.

Vi flyttade i alla fall socialförvaltningen, och vi kommer nu att flytta in i Stockholmsshems kontor i Skärholmen. Jag är väldigt glad för det. Det är bara synd att serviceförvaltningen flyttades av er från Husby, men det är en annan sak.

Anförande nr 87

M a d e l e i n e K a h a r a s c h o F r i d h (FI): Fru ordförande! Jag vill yrka bifall till Vänsterpartiets reservation i kommunstyrelsen.

Det är såklart positivt med en ny scen i Stockholm. Det är verkligen någonting som många efterfrågar. Samtidigt är det så, som debatten har handlat om tidigare, att majoriteten inte är helt stringent i hur man tänker kring olika typer av stöd till olika scener. Vilka är strategiska verksamheter? Vissa verksamheter kräver viss lönsamhet, och andra gör det inte.

Man investerar jättemycket pengar här men drar ned på jättemånga andra områden i staden. Vi hade nyss en debatt om fritidsgårdar och barn och unga som inte kommer att kunna leva i Stockholm så som man skulle ha kunnat om man hade de verksamheter som majoriteten nu drar ned på. Jag hade önskat att majoriteten gjorde annorlunda i sina investeringar.

Anförande nr 88

B o r g a r r å d e t N a d d e b o (C): Det finns en risk att inte heller jag riktigt håller mig till ämnet. Men det får faktiskt finnas någon gräns! Jag sa i diskussionen om fritidsgårdar att vi i år och nästa år kommer att satsa 20 miljoner extra på barns och ungas fritidsverksamhet. Att då dra in investeringen i gasklockan i den debatten tycker jag är lite anmärkningsvärt.

Anförande nr 89

M a d e l e i n e K a h a r a s c h o F r i d h (FI): Det kan du tycka, men samtidigt är det två fritidsgårdar som det kommer att dras ned på nu. Det har också varit flera gårdar tidigare. Här handlar det faktiskt bara om vad majoriteten väljer att prioritera.

Anförande nr 90

S t e v e n C r o s s o n (KD): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! I Norra Djurgårdsstaden byggs nu en expansiv, levande och hållbar stadsdel. Denna del av Stockholm är inte bara lokalt eller nationellt intressant, utan den drar ögonen till sig även utanför vårt lands gränser. Här möts människor för att på ett hållbart sätt ta sig an framtidens utmaningar, och detta samtidigt som historiens kulturvärden bevaras.

Nu tänker jag försöka hålla mig till ämnet så gott det går för debattens skull. Gasklocka 2 har i över 100 år prytt platsen med sitt vackra uttryck. Byggnaden är en av de bäst

bevarade i området och en bärare av ett unikt arkitektoniskt värde liksom en bärare av ett stycke industrihistoria, arbetshistoria och ekonomisk historia. Med en sådan rik historia är det passande att denna byggnad även i framtiden får pryda stadsdelen, men nu med en verksamhet som kommer att berika inte bara Norra Djurgårdsstaden utan hela Stockholm. Gasklockan kommer att bidra till ett levande kulturutövande med en spännande verksamhet i en historisk miljö.

Det är naturligtvis klokt att även den finansiella aspekten i projektet lyfts. Stadsutvecklingen beräknas ha ett positivt nettovärde på 1,3 miljarder, och där ingår denna investering. Hjorthagen och gasverken kommer i och med investeringen också att bli än mer intressant för externa aktörer. Gasklocka 2 ges i och med detta beslut möjlighet att bli en stark kulturscen samtidigt som historiska värden bevaras och hela staden utvecklas.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 91

F r e d r i k L i n d s t å l (C): Fru ordförande, ärade ledamöter, fullmäktige! Det här är ett väldigt intressant ärende, för det handlar om en av de kanske mest ikoniska arkitektoniska gestaltningar som vi har i staden.

Jag tycker också att debatten, som jag har följt, är minst lika intressant. Vi har pratat om en betydande investering som staden gör, och ni som har följt ärendet över tid vet att det har varit kantat av en del bekymmer vad gäller huvudmannskapet och stadsutvecklingen på platsen. Men det vi kan konstatera är att vi nu tar ett grepp vad gäller bevarandet av gasklockan för att bevara och utveckla platsen. Vi stärker området, och vi stärker områdets attraktionskraft.

Någonting som är speciellt är att detta är ett intressant case för Stockholm. Jag tror att särskilt ni som har suttit i fullmäktige länge ser många olika fall där vi har förlorat intressanta byggnader. Vi har valt att riva intressanta byggnader som har kunnat skapa platsens själ. Vi ser fortfarande problematiska platser där vi gör vad vi kan för att bevara det kulturarv som finns. Men inte helt sällan hamnar vi i ett huvudmannskap där fastighetsägare, kanske privata, pekar på staden för att få lite draghjälp och tvärtom.

Men det som i mitt perspektiv är det allra mest intressanta med ärendet är det gedigna arbete som exploateringskontoret har gjort för att räkna hem vad det innebär att göra en sådan här investering för staden. Det är historiskt att vi nu har ett så gediget underlag som vi kan applicera på många, många stadsutvecklingsprojekt i framtiden där vi ser vad som händer om vi bevarar en panncentral eller en större tegelbyggnad? Vad händer om vi genom att investera i vårt kulturarv låter platser utvecklas från grunden och stärkas och bli spännande levnadsmiljöer? Det tar jag med mig från det här ärendet.

Därmed yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 92

T o r u n B o u c h e r (V): Jag känner att jag måste gå upp i talarstolen en sista gång i alla fall. Det gäller det här med attraktionskraft och att gasklockan bidrar till

det. Ni måste nog förklara det här för mig, för detta är ju ett jätteattraktivt område redan nu, alldeles utan den där gasklockan! Har man pengar är det klart att man vill bo där. Problemet är väl snarare att man kanske inte har råd att bo där. Men har man pengar är det klart att man vill bo där, för det är ju jättesnyggt. Jag förstår inte riktigt det här med att räkna hem på attraktionskraften. Jag kan ha missat det.

När det gäller det här med ikonisk kulturbyggnad förstår jag inte heller varför olika investeringar inte har någonting med varandra att göra. Om det är någon ikonisk kulturbyggnad vi har är det den på Sveavägen, där man inte ska satsa någonting över huvud taget. Det man satsar räcker inte ens till underhållsinvesteringen. Jag vet att man håller på och renoverar just nu, men det fattas pengar även i den renoveringen.

På vilket sätt är den här investeringen en helt annan investering, som inte kommer att påverka något annat?

Anförande nr 93

F r e d r i k L i n d s t å l (C): Torun! Jag ska försöka svara på din fråga. Min poäng är att vi har lärt oss ganska mycket av vår historia. Vi väljer att investera i kulturen på den här nivån, vilket faktiskt är ganska ovanligt för stadsutvecklingsprojekt som vi har sett rent historiskt. När jag säger ”ikonisk byggnad” och ”satsning” i det här ärendet pratar jag just om gasklockan specifikt. Jag tror att vi kan lära av ärendet när vi planerar för områden i framtiden.

Jag tror att de områden som du tar upp hade mått bra om kulturen hade fått ta lite mer plats historiskt än den har fått göra i investeringsprojekt av den här graden. Min förhoppning är att vi genom att titta på det här ärendet kommer att få se fler investeringar i kulturen framgent.

§ 18 AB Familjebostäders nyproduktion av bostäder i kv. Oldmästaren, Nockebyhov

Anförande nr 94

L e n n a r t T o n e l l (MP): Fru ordförande! Jag yrkar naturligtvis bifall till det förslag som kommunstyrelsen har lagt fram och till detta utomordentliga bygge.

Jag vill nämna att jag satt i exploateringsnämnden när det här markanvisades. Jag med flera ville då att det här också skulle bli ett miljöprojekt. Det har det också blivit. Det är alltså ett miljöspetsprojekt, och det är därför jag vill betona detta och säga att det är det. Vissa delar av byggnaden har fått Miljöbyggnad Guld, och det är inte så vanligt. Jag vill gärna betona det. Det är alltså bland annat fråga om att man bygger med träfasader och trästomme i dessa byggnader. Det är väldigt hårda krav för att få Guld; det vet alla. Det handlar om alltifrån att det inte ska vara någon radon och inga legionellabakterier till en massa annat. Det är massor med saker som ingår där, och det är jättebra. Det är ännu viktigare när vi bygger idrottshallar och sådant att det ska vara Guld för att de som är i byggnaden ska kunna ha en god hälsa.

Nåväl, ni kanske ändå reagerar på kostnaderna. Det här är 87 lägenheter, och det innebär alltså 4,2 miljoner kronor per lägenhet. Det är ganska mycket, och man kan också betona att byggkostnadsindex under de senaste åren har gått upp med 50 procent. Jag tycker att vi någon gång ska diskutera vad det beror på. Jag vet en del om detta, men jag ska inte ta upp tid med det. Men det är alltså 50 procent – det är otroligt vad priserna har gått upp jämfört med konsumentprisindex, som inte har gått upp alls under samma period. Gapet mellan byggkostnadsindex och konsumentindex ökar hela tiden, och det kan vi fundera på.

Har det då blivit mycket dyrare att göra detta Miljöbyggnad Guld? Nu har jag inte de exakta siffrorna för just det här projektet, men jag har dem för många andra projekt, bland annat genom Tekniska högskolan i Luleå och KTH, som jag delvis har varit inblandad i. Det blir ungefär 1,5 till i sämsta fall 3 procent dyrare att bygga Guld jämfört med att bara följa Boverkets byggregler. Varför bygger vi då inte allt Guld? Det ska vi göra.

§ 19 AB Stockholmsshems nyproduktion av bostäder i Rustmästaren 2 m.fl., projekt Bergholmsbacken i stadsdelen Bagarmossen

Anförande nr 95

B j ö r n L j u n g (L): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Stockholmshem gör lite grann det motsatta till det som Lennart Tonell nyss sa: Vi bringar ned kostnaden per lägenhet i det här projektet. Det visade sig att när bolaget ritade om – för man hade fått tillbaka från stadsbyggnadskontoret att titta på projektet en gång till och se om man kunde göra det lite tätare och med lite mer slutna kvarter – fick man ut fler lägenheter till något högre investeringskostnad. Det fick till följd att kostnaden per lägenhet sjönk jämfört med i det första ärende som fullmäktige fattade beslut om.

Det är alltid trist att behöva gå till kommunstyrelse och fullmäktige igen och begära mer pengar för att det blev lite dyrare än man trodde. Men den här gången gör jag det faktiskt med väldigt stor glädje, för vi får ut mycket mer av insatta pengar än vad vi har fått i andra situationer. Det här är ärende nummer 2 från Stockholmshem där vi har lyckats göra samma sak.

Fru ordförande! Detta, alltså kommunstyrelsens förslag till beslut, vill jag med glädje yrka bifall till.

Anförande nr 96

K a r i n G u s t a f s s o n (S): Också jag vill yrka bifall till kommunstyrelsens förslag, för det här är ett så gott exempel på när våra allmännyttiga bolag gör väldigt mycket bra saker. Bagarmossen är ett område där det faktiskt är integration och mångfald på riktigt. Det är mycket hyresrätter, men det är också egnahem och bostadsrätter. Här har man verkligen lyckats med att skapa en stadsdel där människor känner sig tryggare än de har gjort på väldigt länge. Man har gjort ett centrum som är levande, och allt detta tack vare att Stockholmshem äger centrum och att man äger strategiskt i detta område.

Till er som är ordförande i de andra bostadsbolagen vill jag säga: Bagarmossen bör ni titta på! Det är ett oerhört gott exempel på när Stockholms stad lyckas göra någonting väldigt gott.

Bifall kommunstyrelsen!

§ 20 AB Svenska Bostäders nyproduktion av bostäder inom fastigheten Dalen 21, Gamla Enskede

Anförande nr 97

Borgarrådet *W e d i n* (M): Ordförande! Också detta är ett enigt ärende, så jag ska inte vara långrandig. Ärendet handlar om att vi går vidare med nyproduktion av 140 bostäder. Men utöver dessa bostäder byggs ett garage i två plan för cirka 150 bilar som ersättning för det garage som rivs.

Bara för att lyfta fram det som också nämns i mina synpunkter när det kommer till frågan om parkeringen: Bolaget kommer tillsammans med andra verksamheter att undersöka möjligheten att tillskapa fler parkeringsplatser på tomtmark i närområdet. Jag har pratat med stadsdelsnämndsordföranden, som också tror att det är en bra idé att stadsdelen tar på sig detta uppdrag och leder arbetet framåt.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 98

A l e x a n d e r O j a n n e (S): Också jag vill yrka bifall till förslaget, och jag instämmer i lovorden om projektet.

Det är kul att vi får en spade i marken 2022. Svenska Bostäder har under 2021 inte påbörjat bygget av en enda ny lägenhet. Inte ett enda nytt projekt har kommit igång trots att denna församling har fattat beslut om ett mål om 200 nya lägenheter under året. Det beror som vanligt på det vi har tjatat om – att vi får alldeles för lite markanvisningar till allmännyttan.

Bifall till förslaget!

§ 22 Mottagande av gåva till Skogskyrkogården

Anförande nr 99

Borgarrådet W e d i n (M): Jag tycker att det här är något som är så vackert att det förtjänar att nämnas i talarstolen: Rune Evert har testamenterat 600 000 kronor av sina personliga tillgångar till Skogskyrkogården. Det är en otroligt fin gest och någonting som är värt att hylla honom för här i kväll. Vi ska ta vara på pengarna.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 100

I n g e r E d v a r d s s o n (S): Jag instämmer. Det var en väldigt generös gåva. Man specificerar inte vart pengarna ska gå, och det är ju väldigt trevligt. Ett litet tips kan kanske vara att börja använda pengarna till att rusta upp Skogskyrkogården lite mer.

§ 23 Upprustning av Kristinebergs IP

Anförande nr 101

Borgarrådet E r n l u n d (C): Ordförande, fullmäktige! Kristinebergs IP är inte bara en idrottsplats. Det är en mötesplats och ett kulturarv, och det är navet av ett idrottskluster som är på väg att på allvar växa fram på Kungsholmen.

Den upprustning som vi ska fatta beslut om i dag möjliggör för fler stockholmare att idrotta också i framtiden. Vi lägger nytt konstgräs och även en värmepist under konstgräset som gör att anläggningen kan nyttjas långt många fler timmar än i dag. Vi säkerställer kraven för damallsvenska matcher, och vi bibehåller sex löparbanor så att också friidrotten får goda förutsättningar och möjligheter att ha sin verksamhet kvar på Kristinebergs IP. Med beslutet möjliggör vi också för skolorna i innerstaden att bedriva sin idrottsundervisning på en nyrenoverad och fantastiskt fin idrottsplats.

Att investera i barns och ungas idrottande är att investera i barns och ungas hälsa. Det står alltmer klart att både den fysiska och den psykiska hälsan har ett klart samband med fysisk aktivitet. Då ska det vara enkelt att röra på sig, både att röra på sig inom ramen för den föreningsdrivna idrotten och att röra på sig i spontanidrotten. Det ska också sägas om Kristinebergs IP att här rör sig många stockholmare som spontanidrottare. Man går alltså dit och använder till exempel löparbanorna. På vintern har vi, när det har varit möjligt, sett till att stockholmarna kan åka skidor på Kristinebergs IP.

Investeringen är alltså viktig på många sätt. Detta är också en plats med mycket historia. Kristinebergs IP anlades 1933, och idrottsplatsen har genom åren fungerat som en idrottsplats både för elitverksamhet och för barns och ungas verksamhet. Byggnaderna här är också klassade och har ett väldigt högt kulturhistoriskt värde.

Det beslut som vi fattar här i dag tillsammans med de planerade Kristinebergshallarna, där det blir tre fullstora idrottshallar på Kungsholmen, och tillsammans med en ny elvaspelsplan på Kristinebergs BP innebär att vi skapar ett riktigt idrottskluster i innerstaden. Det är också så vi ska bygga staden. Elitidrotten, föreningsverksamheten, skolan och allmänheten ska kunna träna och tävla på samma plats mitt i stan.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 102

M a r t i n H a n s s o n (MP): Ordförande! Jag var lite orolig att jag skulle upprepa vad Karin sa, men jag tror att vi lyckas komplettera varandra lite grann.

Det här ärendet har pågått väldigt länge; jag kom i kontakt med det första gången 2014. Då var det stor oro kring just att friidrottsverksamheten skulle riskera att få sämre förutsättningar. Därför är det väldigt glädjande att precis nu i slutskedet kunna säkerställa löparbanorna – något som jag har förstått att också oppositionen har uppskattat. Utöver det bygger vi ut för längdhopp, stavhopp, höjdhopp, kula och så vidare.

Dessutom gör vi en tillgänglighetssatsning i och med tillgänglighetsanpassningen av anläggningen. Därtill gör vi en energieffektiviseringsupprustning så att det blir riktigt bra.

Men det jag tycker är det absolut viktigaste ärendet med arbetet är att vi i och med breddningen av planen och att vi får till den nya belysningen och rustar upp läktarna och omklädningsrummen ordentligt säkerställer spel i damallsvenskan. Det är det som verkligen är den stora styrkan i detta.

Anförande nr 103

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Det här är ett väldigt bra förslag, och jag tycker att man har lyckats få fram en bra kompromiss mellan olika idrotter på platsen. Det är glädjande att beslutet kommer nu.

Jag tänkte ändå ta tillfället i akt att ställa en fråga i anslutning till den omtalade elvamannaplanen, som vi har pratat om flera gånger under tre års tid. Vad innebär det i praktiken? Vi vet att det efter valet inte blev någon fotbollsplan i Fredhällsparken, där det tidigare hade funnits en plan. Man skulle hitta en ny. Vi har skämtat om att man har letat och letat, och nu, tre år senare har man hittat en plats. Det har egentligen varit samma plats som vi har diskuterat från början, en sjuvannaplan som, om jag har förstått det rätt, skulle utökas i storlek.

Min fråga handlar egentligen delvis om storleken på elvamannaplanen. Blir det det minimiformatstorlek som krävs så att den uppfyller det behov som Stockholmsfotbollen har? Det råder ju brist på elvamannaplaner. Det är den ena frågan.

Den andra frågan gäller hur det ser ut med tidsplanen. Egentligen skulle grävmaskinerna ha grävt upp Stadshagens plan nästa år. Nu har jag förstått att det är förskjutet i något år. Men hur kommer man att hinna få klart det här så att det verkligen blir en ersättning när grävskoporna väl börjar gräva på Stadshagens idrottsplats och de planerna försvinner? Det vore jättebra att få lite klarhet i tidsplanen för just det projektet.

Slutligen: Jag vet att det här är lite kontroversiellt för de boende. Det blir ju parkyta och annat som kommer att tas. Kommer det att bli ett problem, eller hur ser borgarrådet på den frågan?

Anförande nr 104

Borgarrådet E r n l u n d (C): Ordförande! Tack, Jan, för att du ställer den här frågan! Jag ser fram emot att debattera den också i budgetdebatten. Det ska bli spännande att också se ert förslag där.

Syftet med att tillskapa den nya elvaspelsplanen är att ersätta den nuvarande elvaspelsplanen på Stadshagen. Självklart är planen att den ska ha de korrekta mått som behövs för en elvaspelsplan.

För oss har det viktiga varit att vi ska komma fram med en lösning som är den bästa både för idrotten och för stadsplaneringen. Det är Kristinebergs IP. Fredhällsparken har aldrig varit ett bra förslag för en elvamannaplan. Där finns inga faciliteter. Det

finns inga omklädningsrum, inga toaletter och inga parkeringsplatser. De sakerna behövs när man har en elvaspelsplan som nyttjas så mycket som de görs i Stockholm. Därför är detta den bästa framkomliga vägen både för tidsplanen, stadsbyggnaden och idrotten.

Anförande nr 105

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Jag tror att det är en utmärkt lösning om det fungerar. Jag har inte någon uppfattning om det. Men det som har gällt är att vi har hållit på i tre års tid för att veta hur mycket parkyta som går åt och om det här är möjligt. Jag vet inte om det är möjligt, och vad jag förstår ska det bli någon markanvisning senare. Men att det ska ta så lång tid förstår jag inte. Man undrar om alla frågetecken är uträtade, och jag förstår av svaret här att borgarrådet anser att så är fallet. Jag hoppas verkligen, för snart har det gått fyra år och vi har inte sett någon ny plan.

Om man tänker på det som händer i Stadshagen, där det ska byggas och grävas upp är risken, som jag ser det, att det här inte stämmer tidsmässigt så att Stockholmsfotbollen kanske kommer att vara utan en elvamannaplan länge på grund av den måhända oskickliga hanteringen.

§ 24 Utveckla Kista busstorg

Anförande nr 106

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Ordförande, fullmäktige! Kista busstorg är en otrygg plats som präglas av betong och mörker. Många tjänstemän som arbetar i företag runt om i området eskorteras till och med under den mörka årstiden till och från platsen sent på eftermiddagen. Av någon anledning har staden, regionen och verksamma företag alltid gått i otakt när det gäller att vilja utveckla området liksom att kunna åstadkomma en finansiering för större trygghetsåtgärder i området.

Därför föreslår vi att en arbetsgrupp tillsätts för att öka tempot i arbetet. Det är bra att ett sådant arbete delvis har kommit igång, men jag tror inte att det räcker. I budgeten finns också ytterst små medel anslagna, och den stora elefanten i rummet – som vanligt, höll jag på att säga – är förstås regionen. Vi måste bättre än vad vi har lyckats med hittills få med regionen i det här projektet, för det är trots allt de som har den största rådföringen över Kista busstorg.

Vi har, som vi alla vet, en moderatledd region som på område efter område i staden har misslyckats med att investera i mer kollektivtrafik för bättre kapacitet och miljö. Det gäller inte minst busstrafiken. Man investerar inte i Kista busstorg, man stoppar investeringarna i spår och buss i Norra Djurgårdsstaden, vilket vi har debatterat tidigare här, och man är på väg att stoppa stadens planer på bättre busstrafik och nya bussterminaler vid Gullmarsplan och Brommaplan för de närmaste tio åren.

Det här är exempel och tyvärr levande bevis på att dialogen mellan staden och regionen är dålig. Många av stadens prioriterade projekt går också dåligt, och kommunledningens dialog med andra intressenter som Trafikverket, Transportstyrelsen, regionen och regeringen är minst sagt usel. Det finns fler exempel: Östlig förbindelse som riksintresse, Värtan, Sverigeförhandlingens projekt, elsparkcyklarna, hastighetskameror och mycket annat.

Kista–Järva är ett prioriterat område i vår översiktsplan. Här finns också förslag om strategiska samband där vi vill bygga bort fysiska barriärer mellan resursstarka och resurssvaga områden. Det finns mycket som staden tillsammans med andra parter kan göra för att med stadsplanering öka tryggheten i dessa områden, självklart också med förebyggande socialt arbete som behöver prioriteras och utvecklas betydligt mer än vad som sker i dag. Att bara räkna antal vakter ute på patrull räcker faktiskt inte.

Vi måste kraftsamla kring Kista busstorg, och vi behöver bättre än i dag få samman resurserna från alla intressenter. Vi anser att dagens insatser inte räcker, och därför yrkar jag bifall till den här motionen.

Anförande nr 107

M i r j a R ä i h ä (S): Ordförande, fullmäktige! Jag kommer bara att prata om Kista busstorg. Det besöker jag på daglig basis.

Kista busstorg är för de resenärer som kommer och besöker våra företag i Kista. De kommer med flygbussen från Arlanda, och det första de ser är Kista busstorg. Det är även många boende som passerar här på väg till och från jobbet. Det här stället är

mörkt och smutsigt och befolkas av duvor och gubbar som går och köper en bira på Bolaget och sedan dricker den på busshållplatserna.

Jag var stadsdelsnämndsordförande 2002–2006, och redan då pratade jag med nuvarande stadsdirektören, då vd för Stiftelsen Electrum, om att det behövde göras någonting. Men sedan fick hon ett nytt jobb.

Vi turas om att skriva motioner om Kista busstorg. Förra mandatperioden var det Bo Sundin, och nu är det från den här sidan. Likväl händer det ingenting. I motionssvaret står det att det finns en arbetsgrupp, men den arbetsgruppen verkar inte heller komma någon vart. Det absolut enda som har hänt under 20 år på detta torg är att någon har ställt plastiga bumlingar där som är röda och orangea. Det finns något ljus inuti, men de belyser absolut inte den här mörka platsen.

Den begäran som finns i den motion som Emilia Bjuggren och Jan Valeskog har skrivit är relativt modest. Men vi behöver en arbetsgrupp som faktiskt gör någonting för det här stället. Vi kan inte fortsätta att prata om Kista busstorg i ytterligare 20 minuter i fullmäktigesalen. Vi verkar ju vara rätt eniga. Förra mandatperioden var det ni som vill göra någonting. Nu är det vi. Enas någonstans och gör någonting! Bifall till motionen!

Anförande nr 108

J o h a n N i l s s o n (M): Ordförande, fullmäktige! Tack till motionärerna för motionen som belyser en viktig fråga, nämligen hur vi kan utveckla och göra Kista busstorg till en tryggare, säkrare och trevligare plats!

Den här motionen lämnades in för två år sedan, men behandlingen har dragit ut på tiden med anledning av den pågående pandemin. Jag hade hoppats att föregående föredragare kanske skulle känna att det har börjat hända lite på Kista busstorg under den tid som har varit. Det tycker nämligen jag att det har gjort.

Först ska jag säga att jag håller med om att detta är en plats där tryggheten kan förbättras. Men en del saker är redan påbörjade. I stadens budget för i år satsade majoriteten 1 miljon kronor på ökad trygghet vid Kista busstorg. Det är ett uppdrag som ligger med i trafiknämndens verksamhetsplan, och där står det att nämnden ska samordna stöd och intensifiera arbetet i Järva, till exempel genom trygghetskapande insatser vid Kista busstorg. Sedan har även platsamverkan initierats av Rinkeby–Kista stadsdelsförvaltning, som under våren inledde ett arbete med detta.

Om man summerar vad som har hänt under tiden sedan motionen skrevs fram till i dag har städningen utökats på busstorget och samma sak gäller spolning och klottersanering. Trygghetskameror har installerats liksom ny och förstärkt belysning – om det inkluderar de här bumlingarna som inte lyser upp får jag reservera mig för. Ommålning har skett av delar av konstruktionen, och platsen har försetts med nya väderskydd och bänkar. Avskjutning av duvor låter väldigt aggressivt, men duvor kan faktiskt också vara ett renhållningsproblem, och det har man löst. Det har även skapats en ljusinstallation som projicerats på platsen under vintern. Dessutom vet jag att trafikkontoret jobbar med att se över möjligheten till ett större omgestaltningsprojekt, vilket i så fall blir ett projekt för genomförande under 2022. I så fall kommer

trafiknämnden att söka trygghetsmedel för det. Vi har ju 100 miljoner kronor i trygghetsfonden.

Motionärerna yrkar också, och vi hörde även någon nämna det alldeles nyss, på allting som regionen och SL har att göra med platsen. Det är ju så att SL och regionen besitter stor rådighet över Kista busstorg. Jag kan bara konstatera att SL och regionen nu deltar genom stadsdelens platsamverkan, och de kommer också att ingå i det större omgestaltningsprojekt som trafikkontoret har initierat.

Med allt det här tillsammans känner jag ändå att det har gjorts en del saker hittills, och det är fler saker på gång utifrån vad både stadsdelen och trafikkontoret planerar för. Mot bakgrund av detta yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 109

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Att frågan dyker upp med jämna mellanrum beror naturligtvis på att vi alla är missnöjda med detta. Konststycket verkar handla om att samla de krafter som finns samtidigt, och det är det jag sa tidigare: Jag tycker att det alltid verkar som vi går i otakt när det gäller verksamheten på platsen. Det gäller stadens förvaltningar, och det gäller SL.

Nyckeln är, som Johan Nilsson säger, SL och regionen. Vad har ni då gjort för att hjälpa till mer för att få en dialog med dem? Vi pratade tidigare här i dag om att det inte händer någonting i Norra Djurgårdsstaden på grund av passivitet från regionen. Här är det i och för sig mindre belopp som det är frågan om, men i dialogen för att få någonting att hända måste ju regionen och SL vara med. Vad gör ni för att någonting ska hända? Ni borde väl ha lite bättre kontakter än vad vi har.

Anförande nr 110

J o h a n N i l s s o n (M): Absolut. Jag håller med om att angående Kista busstorg, så som det är utformat och som det ser ut, är det helt oundvikligt att både SL och regionen måste vara med om vi ska åstadkomma en högre trygghet och göra torget trevligare. Det är självklart.

Det vi har gjort är att vi i 2021 års budget har gett trafiknämnden i uppdrag att intensifiera arbetet kring Kista busstorg. Trafikkontoret och å sin sida har påbörjat ett omgestaltningsprojekt där de utlovar att regionen och SL kommer att ingå. Det kommer att generera åtgärder på torget som kommer att genomföras 2022, och för dem kommer man också att söka trygghetsmedel. Detta förutsätter förstås att trygghetsmedel beviljas i trygghetsutskottet under kommunstyrelsen, men det är jag ganska säker på att det kommer att göra – det får vi i alla fall hoppas.

Det är vad vi har gjort. Därmed har vi med SL och regionen i detta, och då hoppas vi att det kommer att ske ytterligare saker 2022.

§ 26 Eleffektbristen i Stockholm

Anförande nr 111

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Det har hänt en del sedan den här motionen skrevs, och vi har haft liknande ärenden och skrivelser uppe på senare tid. Någonting som jag upplever är lite förvirrande i kommunikationen från majoriteten är att svaret på den här motionen väldigt mycket handlar om att peka på att det inte är stadens ansvar, att staden inte kan göra så mycket och att det är andra aktörer som måste göra mycket. Man menar att det inte finns ett så stort behov av högre effekt. Man tror inte att det kommer att krävas, utan den elektrifiering som vi står inför kommer att rymmas inom det behov som finns.

Samtidigt har vi nyare skrivelser i våra olika nämnder där majoritetens beslut tvärtom pekar på att det är svårt att göra saker som vi föreslår kring till exempel elektrifiering av de tunga transporterna på grund av att man måste ta hänsyn till effektsituationen. Vi får hela tiden signaler om att det råder problem med effekten och att man behöver pröva olika nya investeringar och att det finns oro för tunnelbanans utbyggnad och för företagsetableringar.

Därför beklagar jag verkligen att vi har fått ett så passivt svar på den här motionen. Jag tror att det är otroligt viktigt att staden faktiskt tar ett ägandeskap kring den här frågan och vågar försöka att göra en prognos av vilken effekt som kommer att krävas i framtiden. Utifrån det bör man sedan göra något slags plan för vad man måste göra, såklart i samverkan med andra aktörer. Man kan tycka mycket om att hela elnätet är privatiserat, men vi kan ju inte hantera det på annat sätt än att samverka med dem som äger de elnät som vi är helt beroende av.

Därför vill jag verkligen yrka bifall till den här motionen. Jag hoppas att majoriteten så småningom kan komma upp på banan ordentligt i de här frågorna, för det kommer Stockholm att behöva om vi ska ställa om till en hållbar och klimatpositiv stad.

Anförande nr 112

F r i t z L e n n a á r d (M): Majoriteten är som tur är på banan i de här frågorna, och jag tänkte orera lite grann om detta.

Jag vill inleda med att säga att jag verkligen delar engagemanget för effektbristen. Det är inte bara ett bekymmer i Stockholm; det är ett bekymmer vi ser på flera håll i landet. Precis som Bjuggren säger behöver vi öka effekten i stadens elnät om vi ska kunna fasa ut fossila bränslen, genomföra en storskalig elektrifiering av transportsektorn, bygga ut tunnelbanan, möjliggöra för företagsetableringar och bygga nya bostäder och annan infrastruktur. Det är också en fråga om näringsliv och ekonomi. För att Stockholm ska kunna stå sig i den internationella konkurrensen behöver vi ha tillräcklig effekt i nätet.

Sedan är inte kapacitetsbristen, precis som Bjuggren var lite inne på själv, huvudsakligen en fråga som staden har huvudansvar för, utan det är huvudsakligen de nationella och regionala nät som Svenska kraftnät ansvarar för som begränsar kapaciteten i Stockholms elnät. Men just därför att frågan är så viktig gör majoriteten

massor med saker för att garantera att vi har tillräcklig effekt. För att nämna ett par saker har vi till exempel haft en hearing med energiministern, Ellevio, Stockholm Exergi och andra parter om hur vi kan säkra effekten i nätet. Vi har även inlett en elektrifieringspakt med privata aktörer och andra organisationer som tillsammans kan samarbeta för att skynda på och underlätta elektrifiering av transporterna men också se till att vi har tillräcklig kapacitet i nätet.

Vi har även vår elgeneral som vi alla känner till som arbetar kontinuerligt med just de här frågorna och följer vad Stockholm Exergi och Svenska kraftnät gör för att bygga ut nätet och öka kapaciteten. För att nämna lite av vad staden gör tillsammans med Svenska kraftnät är vi exempelvis med och finansierar Stockholm Ström, den nya tunnel som håller på att byggas så att Svenska kraftnät kan öka kapaciteten för den mängd el som kan komma in i nätet.

Kort och gott: Jag håller helt med om att vi behöver ökad kapacitet i nätet för ekonomins, klimatets och Stockholms skull. Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 113

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Jag är jätteglad att jag har hittat en Stockholmsmoderat som också är engagerad i effektfrågan. Jag har egentligen bara en fråga, och det är just apropå förslaget att faktiskt kartlägga vilket behov som kommer att komma och vad som kommer att krävas. Oroar det dig att staden faktiskt inte har någon aning och inte har gjort minsta kartläggning av effektbehovet framöver?

Anförande nr 114

F r i t z L e n n a á r d (M): Jag är orolig generellt över effektfrågan, men vi har ju exempelvis vår elgeneral som jobbar just med att följa upp och prognostisera vilken effekt och vilken kapacitet vi kommer att behöva. Svaret på den frågan är därför: Nej, det är jag inte.

Anförande nr 115

B j ö r n L j u n g (L): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Nu får borgarrådet Bjuggren en till som är lika engagerad i den här frågan.

När det gäller investeringar är det borgarrådet Luhr som gör slut på pengarna. Hennes investeringar är nämligen gigantiska, och en av de viktigaste investeringarna som Stockholms stad kommer att göra de närmaste åren, förutom olika avloppstunnlar och sådant, är just Lövsta kraftvärmeverk. Lövsta kraftvärmeverk är ett exempel dels på att vi så småningom klarar av att producera hållbar energi med bioenergi, dels att vi kan tillgodose eleffekten i de norra och nordvästra delarna av Stockholms stad där vi fortsätter att bygga ut bostäder. Det handlar inte endast om det som också är jätteviktigt, nämligen fjärrvärmens, utan också om en lokal produktion av elektricitet.

Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen jobbar med detta, och det gör också stadsbyggnadskontoret. Det är på stadsbyggnadskontoret som jag har lärt mig hur otroligt viktig den här investeringen i Lövsta kraftvärmeverk är för att tillgodose en del av den eleffekt som just norra Stockholm behöver.

Man säger att vi har massor av el i Sverige, och visst har vi det, men det är just de här jättekablarna som helt enkelt är gamla. Detsamma gäller kablarna ända uppifrån vattenverken och i närheten av där jag har sommarställe, kring Forsmark kärnkraftverk. Kablarna är för gamla och tappar för mycket effekt på vägen. Det har vi i Sverige liksom inte riktigt tänkt på, fastän naturvetarna har vetat det sedan urminnes tider.

Jag är alltså väldigt engagerad i den här frågan, och jag ser det som en framtidsfråga för att Stockholm ska kunna bli hållbart och för att vi ska kunna producera en hållbar el och därmed få en hållbar, klimatsmart stad i framtiden. Bifall till kommunstyrelsens förslag, även om det är lite vagt i kanten!

Anförande nr 116

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Det känns som sagt verkligen tryggt att vi är fler som är engagerade i den här frågan, för det är en viktig del av att klara att ställa om till en klimatpositiv stad.

Jag är glad att Björn Ljung specifikt lyfter Lövsta, och jag delar verkligen bilden att det är ett av de viktigaste projekten för att vi ska nå klimatpositivitet. Det handlar om att öka effekten, men det är också en säkerhetsaspekt för staden att man klarar någon form av eltillförsel även om vi inte lyckas få den till exempel från Norrland.

Just den tryggheten och engagemanget känner man inte alltid när man läser de olika tjänsteutlåtanden som är på gång i staden kring just Lövsta. I det senaste tjänsteutlåtandet som vi har fått från exploateringskontoret har man ju glömt själva elledningen. Det framgår inte alls hur den elen faktiskt ska komma från Lövsta till stockholmarna. Men Björn Ljung kanske kan uppdatera mig och trygga mig i att ni har en plan för detta.

Anförande nr 117

B j ö r n L j u n g (L): Har man glömt elledningen? Jag är hemskt ledsen; det visste jag inte. Jag har inte sett exploateringskontorets tjänsteutlåtande gällande det här.

I övriga sammanhang tror jag att vi liksom får gå i armkrok allihop. Jag kan förstås inte uttala mig om dem som inte är här, men vi måste säkra att vi verkligen bygger Lövsta. Vi måste göra en massa saker, alltså flytta båtplatser, badstranden och så där och sedan dra om en promenadslina. Det finns de som tycker att det här är trist, men vi kan hjälpas åt och möta den opinion som finns med goda argument.

Det här med elledningen visste jag verkligen inte om. Jag hoppas att man bara har glömt det, för det är ju jätteviktigt.

Anförande nr 118

R o s e - M a r i e R o o t h (V): Ordförande, ledamöter och eventuella åhörare! Det verkar som om alla är överens om att detta är en jätteengagerande fråga. Jag gläds åt majoritetens sprudlande entusiasm i ämnet och vill yrka bifall till Vänsterpartiets reservation i kommunstyrelsen med anledning både av den sprudlande engagemanget och att det känns som om den här elgeneralen fortfarande är ny på jobbet, om jag har

förstått saken rätt. Personen har inte funnits där så länge för att samordna de här jätteviktiga frågorna.

Det finns en hel massa bra saker i den här motionen som vi stöder, och efter 14 månaders prat kommer då majoriteten med det här ganska avslappnade svaret att man anser motionen besvarad. Med det här yrvakna och sprudlande engagemanget som kanske kan leda till att vi skulle kunna samarbeta i frågan står vi i stället inför ett reservationsyrkande. Jag yrkar därför bifall till Vänsterpartiets reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 119

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Ordförande! Jag tänkte att jag skulle säga lite grann om den del som Emilia Bjuggren var inne på som gäller elektrifieringen av fordon, som ju är en viktig del i det här och även en sak för alla våra verksamheter, bostäder och så vidare.

När det gäller fordon har vi gjort ganska avancerade analyser och tittat på det där. Vi har nu i den budget som vi har presenterat och som inte är antagen ännu – det ska bli spännande att se er budget – kommit fram med ett stort paket när det gäller just elektrifiering av fordonsflottan. Vår tanke är ju att vi ska ha kommit rejält långt 2030.

Vad vi kan konstatera när vi tittar på effektfrågan, överföringen i näten och vad det finns för effekt att tillgå just när det gäller fordon, är poängen och fördelen att man kan ladda dem och förse fordonsflottan med el på nätterna, och med de system som man har är det ett jättestort överskott både i nätet in till Stockholm och ett stort överskott när det gäller produktion nattetid. Vi ser alltså egentligen inte att det behöver bli några problem där, i alla fall inte när det gäller de lätta och medellätta fordonen.

Sedan kommer de riktigt tunga fordonen, och där är det lite knepigare eftersom det kommer att vara så mycket mer som ska in, de har andra körtider och så vidare. När vi tittar på det kan vi konstatera att många av de transporterna hamnar i de större terminalerna som oftast ligger utanför själva Stockholms stad och längre ut. Vi har Rosersberg, Södertälje och ett antal sådana platser, och man ser det sannolikt som lättare att lösa frågan till de platserna. Det är liksom jättebökigt när man gräver ned saker i staden.

Ellevio säger att med Stockholm Ström, det stora projektet som pågår just nu, kommer vi efter 2028 att ha kapacitet så att vi klarar det mesta i staden. Om man räknar 40 år framåt och så vidare kanske det är helt andra saker, men för det som vi vet ska göras nu finns det effekt, både att ledningarna kan föra fram den och att vi kan få ut el från producenterna.

Anförande nr 120

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Jag ser fram emot att debattera frågan just om hur vi ska få olika laddinfrastrukturer i hela staden i andra ärenden, både i budgeten och kommande motioner.

Just den tunga trafiken är som jag sa en av de frågor där åtminstone stadens kontor ofta pekar på att effektbristen kanske är ett problem. Jag vet att vi har en motion som

ligger nu som handlar om just detta, där vi får svaret att det inte är någon idé att gå vidare för man vet inte om det finns tillräckligt mycket effekt och så.

Och då är vi tillbaka i det här med planeringen och behovet totalt. Det är ju jättebra att man kan se att om vi ska elektrifiera hela den tunga fordonsflottan så ökar det behovet med 10 procent. Men det är ju bara utefter dagens behov och inte inräknat stadens utbyggnad och andra tillkommande effektbehov. Därför ställer jag samma fråga till Daniel Helldén: Oroar det inte dig att staden gemensamt inte har någon aning om hur behoven kommer att se ut och inte heller vill göra någon ansats att ta reda på det?

Anförande nr 121

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Det är ju inte sant att vi inte har någon aning om behoven framåt. Det som är intressant och spännande i hela utvecklingen är ju att samtidigt som vi håller på att elektrifiera fordonsflottan får vi också en kapacitetsreserv i systemen som vi kan använda. Det ingår också, och vi håller på att titta på det. Det kommer att diskuteras i budgeten om några veckor.

Vi kommer att kunna använda hela den här elektrifieringen med system där vi kan använda effekt ut och in och därmed balansera systemen. Där händer det otroligt mycket just nu. Det handlar inte bara om att skapa mer ledningar in till staden. Det är inte bara att bygga ut ännu mer vindkraftverk och solceller, utan vi kan balansera det här på ett jättesmart sätt i det som är på väg in. Det har vi tittat på, och där finns en stor del av lösningen.

Anförande nr 122

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Jag vill yrka bifall till vår gemensamma reservation.

§ 27 Inför metoden GVI mot vapenvåldet

Anförande nr 123

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Som vi har längtat efter att debattera den här motionen som lades 2019! Det har ju hänt en del sedan dess, och tyvärr är det som har hänt också en utveckling som ingen av oss vill se. Förra året slog Stockholm något slags rekord i antalet skjutningar, och i år har det varit fler skjutningar än förra året vid samma tid.

Det är tydligt att någonting behöver göras som ännu inte har gjorts. För ungefär två veckor sedan demonstrerade mammorna tillsammans med övriga civilsamhället från Järva på Mynttorget därför att man helt enkelt inte tycker att styrande politiker på någon nivå gör det som krävs för att stoppa morden på pojkar och unga män som bara ökar och ökar i Stockholm.

Det finns dock städer som har provat andra saker. I Malmö, som var först med att införa Sluta skjut, har man minskat antalet skjutningar från 65 år 2017 till 20 år 2020. Det måste man ändå säga är ett väldigt gott resultat, ett resultat som jag önskar att Stockholm hade.

Sluta skjut är en metod som har funkat i andra länder och i andra städer än Stockholm. Jag har ställt den här frågan och vi har debatterat den i budget. Det här är inte första gången vi pratar om det, och jag tycker att det är otroligt sorgligt att styret i Stockholm så envetet säger nej till en metod som bevisligen har fungerat i andra städer. Jag vet att Stockholm inte är Malmö, och jag vet att det ser olika ut i olika städer, men vi har också mycket gemensamt. Trefas är inte samma sak som Sluta skjut. Trefas har inte byggt in ett samarbete med civilsamhället i sin metod, och jag måste säga att det övergår mitt förstånd att man inte, när man har ett så utbrett engagerat civilsamhälle som vi har på Järva, som också är mest drabbat av de här skjutningarna, inte väljer en metod som från början, i sin hela konstruktion, samarbetar med civilsamhället, med drabbade mödrar och med precis de här människorna som inget hellre vill än att få ta del i arbetet mot våldet i sina egna områden.

Jag förstår faktiskt inte, förutom att det ligger något slags prestige både hos styret och möjligtvis hos polisen, varför inte Sluta skjut får en chans i Stockholm, varför man inte ger arbetet med att minska skjutningarna en chans i Stockholm precis som i andra städer. Bifall till motionen!

Anförande nr 124

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Jag vill säga att finansborgarrådet Anna König Jerlmyr och jag själv har haft mycket kontakt med polisen ända sedan vi tillträdde. Deras uttryckliga begäran har varit att vi ska avvakta till dess att utvärderingarna är klara.

Utvärderingen kom vid nyår. Därefter har polisen lämnat besked om att man vill börja testverksamhet i ett antal kommuner eftersom det behöver vara avgränsat till hela lokalpolisområden. Vi har även före sommaren bett dem förtydliga detta och fått beskedet att det handlar om Järfälla och Huddinge.

Vi har absolut ingenting emot den här metoden. Trefas bygger till 90 procent på den. Den prestige som man försöker att måla ut existerar inte, men däremot kan ju regeringen gärna styra sin polismyndighet.

Anförande nr 125

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): För mig får regeringen gärna styra Polismyndigheten åt rätt håll. Därifrån har man ju också försökt påpeka att det gått prestige i det, kanske från polisens håll – jag vet inte. Jag välkomnar att regeringen tydligare styr, eftersom det inte har skett tidigare.

Jag hör vad du säger, Jan. Jag får lika olika svar när jag pratar med dig och med Anna, ska jag också säga. Anna König Jerlmyr har sagt att det här inte är aktuellt i Stockholm och att man väljer Trefas. Jan Jönsson säger någonting annat. Det får ni diskutera sinsemellan.

Men vi har inte tid att vänta! Vi kan inte vänta några år på att man utvärderar hur det går i Huddinge eller i en annan kranskommun. Gott så att man provar där, men det dör folk i Stockholms stad, fler och fler för varje år. Vi har inte tid att vänta. De här mammorna som är oroliga för att deras söner ska dö har inte tid att vänta några år för att polisen tycker att det är bra med utvärderingar. Jag tycker att det är en skymf mot de människor som får sörja sina bröder, sina söner och sina vänner ute på Järva att säga att man ska vänta och se om det funkar någon annanstans.

Anförande nr 126

L i n n é a J o a n d i (MP): Ordförande, motionärer och ledamöter! Jag blir glad av att läsa en motion som syftar till att stärka Agenda 2030-målet om fredliga och inkluderande samhällen. Att leva ett liv fritt från våld och diskriminering är nämligen en grundläggande mänsklig rättighet som är helt avgörande för att människor och samhällen ska kunna nå sin fulla potential.

Fram till den 7 oktober i år hade 13 dödsskjutningar ägt rum i Stockholms stad. Det är 13 dödsskjutningar för mycket. Samtidigt vet vi att en av de viktigaste faktorerna för att minimera risken att hamna i socialt utanförskap och kriminalitet är en klarad skolgång med goda studieresultat. Därför behöver staden, förutom att jobba med sådant som sociala insatsgrupper och avhopparverksamhet, fortsätta att satsa på skolan och skolresultaten, detta framför allt i socioekonomiskt svaga områden.

Vad beträffar den befintliga forskningen som utvärderar GVI-strategin är det tydligt att det finns få studier som utvärderar denna metod i en europeisk kontext, att utfallet i den europeiska kontexten är otydligt och att det finns ännu färre studier som utvärderar den i en svensk kontext. Även i effektutvärderingen av Sluta skjut, en utvärdering av strategin i en svensk kontext, som är den Brottsförebyggande rådet hänvisar till, kan vi läsa att ”stödet för att den här typen av strategier fungerar i Sverige är däremot fortfarande begränsat”.

Grundidén med projektet är dock bra, så därför har staden tagit fram pilotprojektet Trefas, en Stockholmsanpassad version av Sluta skjut. Med anledning av detta föreslår jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 127

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Det har ju gjorts en utvärdering av Sluta skjut men inte av Trefas. Och det har fungerat i Malmö. Brå rekommenderar att fler städer tar efter Sluta skjut. Tänker du att det inte är en tillräcklig utvärdering, eller hur tänker du? Hur kommer det sig att du tycker att man inte ska prova den metod som ändå har visat sig fungera kontra en metod som uppenbarligen inte har visat sig fungera, eftersom skjutningarna har ökat de senaste åren i Stockholm med Trefas?

Anförande nr 128

L i n n é a J o a n d i (MP): Jag tror att vi pratar om två olika utvärderingar. Jag gissar att Anna Rantala Bonnier pratar om processutvärderingen, medan jag pratar om effektutvärderingen. Men jag tror att vi i grund och botten är överens om att en trygghetsinsats i stil med någon av de här modellerna behövs. Sedan är det en fråga om vilken av strategierna som vore bäst just för Stockholms stad.

Som lärare vet jag att ingen elev är den andra lik. Därför förstår jag även vikten av en individanpassad undervisning. Som politiker måste jag också kunna förstå att ingen stad är den andra lik, och därför behöver vi stadsanpassa de strategier och modeller i stil med Sluta skjut för Malmö eller Trefas för Stockholm.

Anförande nr 129

R a s h i d M o h a m m e d (V): Ordförande, kommunfullmäktige! Jag vet inte hur många gånger vi har diskuterat och debatterat de dödsskjutningar som sker här i Stockholm och i Sverige. Vi vet att antalet bekräftade skottlossningar i Stockholmsområdet har ökat. Totalt har det skjutits 109 gånger, vilket är 31 fler skjutningar i jämförelse med samma period i fjol. Hittills har 20 personer dött i Stockholm på grund av skjutningar.

Bara den senaste tiden har det bland annat varit skottlossningar i Farsta, Hjulsta, Tensta, Rinkeby och Bagarmossen. Läget i Stockholms kriminella värld har trappats upp på senare tid. Brottsförebyggandet rådet, Brå, har konstaterat att en stor del av det dödliga våldet med skjutvapen är kopplat till storstadslänens socialt mest utsatta områden. Majoriteten av fallen sker också inom ramen för kriminella konflikter. Varför kan vi inte införa Sluta skjut för att få bukt med de här dödsskjutningarna? Vi ska bekämpa den gängkriminalitet som staden är drabbad av.

Sluta skjut, som föregående talare har pratat om, bygger på metoden Group Violence Intervention, GVI, som har visat goda resultat i andra städer. I USA och i Malmö, som samarbetar med polisen, har det visat väldigt bra resultat. Våldet i Malmö har också minskat.

Om man jämför med 2017 har Malmö nästan lyckats halvera antalet skjutningar. Varför kan vi inte införa Sluta skjut här i Stockholm? Varför är det så svårt? Jag förstår att man vill ha Trefas, men det är inte beprövat. Sluta skjut har man däremot sett att det har fungerat. Därför vill vi att man ska införa det i Stockholms stad.

Anförande nr 130

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Sedan Trefas infördes har antalet avhoppare i Stockholm ökat med 700 procent. Det är effekter som syns redan nu.

Det går prestige i det här från regeringens sida, för där handlar det om att alla ska införa Sluta skjut-modellen. Att vi till 90 procent, som min kollega Jan Jönsson, har det spelar ingen roll, utan man måste införliva alla i den här modellen.

Vi har ett fungerande avhopparprogram. Skulle vi använda oss av Malmös modell skulle inte individer som inte ingår i frivården kunna vara med. I dag inkluderas de i vårt individbaserade program. Det är därför Trefas fungerar utifrån våra förutsättningar. Det viktiga är väl effekten?

Det som behövs till Stockholms stad och till hela regionen är fler poliser. Vi har alltså färre poliser än 2015. Jag kommer att fortsätta att trycka på detta: En ansvarsfull regering som säkerställer våra behov måste tillföra fler poliser till Stockholm!

Anförande nr 131

R a s h i d M o h a m m e d (V): Vi vet ju att man frågar efter fler poliser. Men trots att man har satsat på fler poliser fortsätter dödsskjutningarna i Stockholm. Det har inte avstannat. Det är fler som drabbas, och vi måste göra någonting, annars kommer det att fortsätta. Jag förstår att ni vill ha Trefas, men det finns ju en metod och en modell som är beprövad och som har funkat.

Anförande nr 132

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Vi kan ha vilken metod som helst om den fungerar. Nu är det bara det att om man ska införa Sluta skjut så behöver stad och polis vara överens om det, och Sluta skjut-metoden i Malmö bygger på att man har tillförts polisresurser som bland annat har tagits från Stockholm. Stockholmspolisen har minskat i antal.

Jag tror att du sa tidigare att man har ökat antalet poliser per invånare. Det stämmer inte; antalet poliser per 100 000 invånare har minskat i Stockholm. Nu har jag förstått på signaler från regeringen att man kanske avser att komma till rätta med detta, men det är en viktig förutsättning om man ska kunna jobba med den här metoden, och det är en av orsakerna till att man från polisens sida väljer att börja i två mindre kommuner. Men skulle erbjudandet komma till Stockholm har vi inga problem med det.

Sedan vill jag också informera om att Brå och Stockholms stad har kontakt om Trefas.

Anförande nr 133

R a s h i d M o h a m m e d (V): Det jag sa var inte att polisen har minskat utan polisen har fått fler resurser. Trots det fortsätter dödsskjutningarna i Stockholm. Det är som jag säger: Polisen vill själv införa Sluta skjut. Varför vill inte majoriteten i Stockholms stad införa det?

Anförande nr 134

K r i s t i n a L u t z (M): Ordförande, ledamöter, åhörare! Jag förstår att det är frustrerande när man har skrivit en motion för två år sedan och får vänta länge på att den ska debatteras.

Nej, vi har inte alls tid att vänta! Det tror jag att alla i det här rummet är väldigt överens om. Vi har inte en sekund kvar att vänta på att göra någonting åt det här. Ämnet är i allra högsta grad aktuellt. Jag är stadsdelsnämndsordförande i Farsta. I förra veckan fick jag ägna väldigt mycket tid åt en väldigt sorglig sak, nämligen de skjutningar som skedde i Farsta strand där en person avled och en ung pojke på 16 år fortfarande ligger allvarligt skadad på sjukhus.

I lördags kväll var vi många som gjorde gemensam sak i Farsta och bildade en ljusmanifestation från Farsta IP till Farsta centrum så att de ungdomar som hade varit på spontanfotbollen skulle kunna känna sig trygga när de gick hem från fotbollen till Farsta centrum. De människorna tycker inte heller att det finns tid att vänta. Det var hundratals föräldrar som inte längre vet om de vågar låta sina barn gå till fotbollen en lördagskväll.

Vi har alltså alla ett gemensamt ansvar för detta. Vi har dock lite olika idéer om hur vi ska få slut på skjutningarna och våldet. Här står vi och pratar om olika metoder. Det finns säkert jättemycket i GVI eller Sluta skjut som vi kan använda oss av. Men jag är ibland lite mer akademiker än politiker, och jag tror på forskning, som flera andra här har sagt, och den modellen har än så länge inte utvärderats på ett sätt som gör att vi tycker att vi kan kopiera den rakt av.

Med det sagt finns det säkert saker i GVI som funkar. Det finns säkert jättemycket saker man kan ta av. Det finns massor av platser i världen där man har använt olika metoder och där vi kan plocka olika idéer. Jag själv har bott och levt i Baltimore i väldigt många år av mitt liv, kanske en av USA:s mest våldsdrabbade städer. Där har man också gjort riktade insatser. Det kanske finns saker vi kan kopiera därifrån och så vidare.

Stockholm är inte Malmö. Malmö är inte Stockholm. Men som flera har poängterat och som jag tycker är viktigt, utöver att det inte är helt beprövat än, är att de aktuella individer som vi nu jobbar med i Stockholm inte skulle kunna inkluderas om vi kopierade projektet Sluta skjut, eftersom det är två helt olika modeller om man jobbar med individer eller det kollektiva.

På Brås årliga konferens för ett tag var det en David Kennedy som sa att Sluta skjut inte alltid fungerar. Han sa också att det kanske inte är perfekt för Stockholm just nu att kopiera den här modellen.

Vi utvärderar alltid vårt brottsförebyggande arbete. Som sagt, det här är inte för eller emot. Det handlar inte om att vara för eller emot modellen; det handlar om att vi väljer olika vägar. Jag är helt säker på att Trefas skulle kunna kombineras med annat.

Anförande nr 135

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Jag är helt säker på att vi alla vill att skjutningarna ska minska. Det är liksom en icke-fråga när det gäller vilja. Men det handlar inte bara om vad man vill utan om vad man gör.

Jag håller med: Vi har inte tid att vänta. Men de besked jag har fått här i dag är ju att man vill vänta, att polisen vill att man väntar. Man ska vänta i flera år på utvärderingar om hur det går i kranskommuner, medan unga pojkar och män dödas på gatorna i Stockholm.

Man kan göra massor av utvärderingar av en massa metoder. Men det vi ser är att där man har infört Sluta skjut har det gått bättre än där man har infört Trefas. Det kan vi ändå vara överens om rent siffermässigt. Sedan kan vi inte veta exakt vad det beror på, och jag tror inte att det finns någon modell som kommer att vara en mirakelmedicin. Riktigt så tokig är jag inte. Däremot finns det en metod som har visat sig funka och en metod där det går åt fel håll, och det är tyvärr den senare vi använder oss av i Stockholm. På riktigt tycker jag att man måste involvera civilsamhället om man nu ska fortsätta med Trefas. Att det inte har gjorts hittills...

Anförande nr 136

K r i s t i n a L u t z (M): På riktigt påstår Anna Rantala Bonnier att vi inte gör någonting. På riktigt påstår hon att det här är den enda modellen som ska kunna lösa problemet med skjutningar. På riktigt!

(A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Det var precis det jag sa att det i n t e är.)

Då blir jag faktiskt lite upprörd. Du säger att vi inte gör någonting. Vi gör ju hur mycket som helst! Kolla på varenda budget vi har lagt de senaste tre åren! Gå in och kolla i alla budgetförstärkningar! Jag själv har varit med och skapat saker som Skarpnäckslyftet som nu har blivit Farstalyftet. Säg inte att de sakerna inte fungerar! Vi gör hur mycket som helst, även om det inte är tillräckligt. Men ni är fast i att bara prata om en enda modell som ni är övertygade om är det enda som kommer att funka. Det vi gör har funkat, som exempelvis Anna König Jerlmyr sa tidigare. Vi har aldrig haft så många avhopp från vissa verksamheter som vi har just nu.

Till viss del har det funkat. Men jag är inte nöjd, du är inte nöjd, ingen här inne är nöjd över så som läget är.

Anförande nr 137

A l e x a n d r a M a t t s s o n Å k e r s t r ö m (V): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Antalet personer dödade av skjutvapenvåld i Stockholm kommer att slå rekord i år. Det är ett dystert år. Många är drabbade. När FI skrev den här motionen för två år sedan hänvisade många instanser till att Sluta skjut som modell inte är utvärderad. Detta kan ju ses i sammanhanget att man annars har infört olika modeller och så där utan att de har utvärderats innan. Men nu är det tydligen jätteviktigt. Utvärderingarna av Sluta skjut-projektet i Malmö kom i början av året, och skjutningarna har minskat. Det går att genomföra den här modellen i en svensk kontext, även om den kanske behöver göras om lite. Så vad väntar man på?

Antalet skjutningar ökar och slår rekord. För några veckor sedan manifesterade föräldrarna från Järva utanför riksdagen med krav på åtgärder, varav många rör det som kommunen ansvarar för såsom skola och socialtjänst. Vi anser också att staden bör se detta som den kris det är och inrätta en central krisledning. Resurser behöver avsättas till stadsdelar som är särskilt berörda.

Nu testas Sluta skjut i Järfälla och Huddinge på försök. Stockholm, vars stadsdelar redan är mest drabbade, står fortfarande utanför. Frågan är varför. Vi har ännu inte riktigt fått något svar i dag. Jan Jönsson säger en sak, Anna König Jerlmyr säger en sak och så vidare.

Vi yrkar i alla fall bifall till vår reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 138

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! Jag tror att det delvis spelas upp en oenighet här som egentligen inte finns. Det är trots allt så att om Stockholms stad ska införa Sluta skjut så måste Stockholmspolisen också säga att de vill införa Sluta skjut tillsammans med oss. Det är liksom inte så att en kommun kan införa det här på egen hand och inte ha med sig polisen. Metoden bygger ju på en kombination av att man ger erbjudanden om stöd och hjälp, bland annat med civilsamhällets bidrag, och om man inte går med på det sätts väldigt hårda, repressiva åtgärder in mot dessa individer.

Precis som flera har påpekat ingår i Sluta skjut inte målgruppen som i dag inte har en dom av frivård, medan Trefas inkluderar även den målgruppen. Just i Stockholm har vi ganska många som inte har en frivårdsdom men som likväl ingår i vårt avhopparprogram. Att vi har fått in den delen i samarbete med kriminalvården skulle jag säga är ganska viktigt.

Jag vill också säga att det görs väldigt mycket. När jag tillträdde 2018 låg deltagandet i avhopparverksamheten på två tre personer per år. Nu är vi uppe i tjugotrettio personer per år. Våra sociala insatsgrupper hanterar ungefär 100 personer per år. Det görs väldigt mycket; sedan är det bevisligen så att det inte är tillräckligt trots att det nu också sitter väldigt många inlåsta i häkten och anstalter, vilket tyder på att det är väldigt mycket mer som behöver göras.

Man ska dock inte vara övertygad om att bara Sluta skjut eller GVI-metoden kommer att lösa allting. Det tror inte ens de som jobbar i Malmö när man pratar med dem. Stockholm har tyvärr en mycket mer komplex kriminalitet. Det är också så att Stockholm är tre gånger så stort som Malmö. Malmö har 344 000 invånare, och vi har ungefär 950 000. Tittar man på Stormalmö är det 750 000 jämfört med Storstockholms 2,4 miljoner. Det blir därför väldigt mycket större volymer, och vi har också en gängstruktur som inte riktigt ser ut som Malmö. Vi har gäng som inte har fasta chefsled, utan man möblerar om beroende på vad man ska göra medan man i Malmö har mer den traditionella gängbilden. Då funkar metoden bättre.

Jag säger det igen: Vill man använda den här metoden så ställer vi upp på det.

Anförande nr 139

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Jag tänker att Jan Jönsson och Anna König Jerlmyr kanske får synka sina svar nästa gång, för de har gett lite olika besked även i den här debatten.

Det som jag verkligen undrar är när man ska börja inkludera civilsamhället i Trefas. Jag tror nämligen att Jan Jönsson och jag kan vara överens om att det är viktigt att inkludera civilsamhället, att det finns ett oerhört engagerat civilsamhälle ute på Järva, att de här mammorna som demonstrerade på Mynttorget inte gör det för att de tycker att de har så himla bra stöd från ledande politiker på något håll och att det här engagemanget måste tas till vara också från styret i Stockholm.

Det kanske inte är polisens uppgift att göra det, utan det kanske är politikernas uppgift. Och även om det finns prestige inom polisen eller vad det nu är måste ni kunna göra någonting åt det, och jag skulle bli förvånad om vi inte var överens om vikten av det. Jag tycker att det är väldigt synd att inga initiativ har tagits kring att inkludera dem i modellen, om det nu är Trefas eller Sluta skjut.

Anförande nr 140

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Först vill jag säga att Anna König Jerlmyr och jag säger samma sak, men vi betonar lite olika saker beroende på hur kontakten ser ut.

Det andra är att min bedömning inte är att det går någon prestige i polisen, utan det är verkligen så att man är osäker i Stockholm på om metoden verkligen fungerar på de gängstrukturer som vi har. Därför behöver man testa det i en avgränsad skala. Det är så jag har fått det förklarat för mig. I övrigt får ni fråga dem.

Vad gäller civilsamhällets inkludering så ja, civilsamhället ska vara inkluderat i många sociala frågor. Jag är lite tveksam, ska jag helt ärligt säga, om de verkligen ska in i den här frågan med tanke på hur enormt våldskapitalet är från vissa av de här grupperingarna. Det ska nämligen tilläggas att Malmö bara har lyckats genomföra tre call-ins. Sedan har man inte kunnat genomföra några fler, och det är liksom det som har blivit civilsamhällets involvering i den här metoden. Mycket mer har det inte blivit.

Anförande nr 141

A l e x a n d r a M a t t s s o n Å k e r s t r ö m (V): Jag tänker att det viktigaste inte är vad olika modeller heter eller så, och jag håller med Anna lite om att vi får olika svar från Jan Jönssons majoritetskollegor som verkligen har försvarat Trefas och menar att Sluta skjut inte är tillräckligt utvärderat, medan han själv säger en annan sak, vad jag förstår.

Men om Stockholms stad får erbjudandet från polisen att okej, vi ändrar oss, vi skulle vilja testa Järva till exempel, ett avgränsat område, kanske med en lite modifierad modell som skulle passa Stockholm. Vad är ert svar då?

Anförande nr 142

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Vi ställde frågan före sommaren till polisen: Är det så att vi är aktuella för Sluta skjut? Svaret var nej, vi behöver testa det där i ett avgränsat lokalpolisområde. Det är det som har varit svaret hittills.

Jag tycker också att Trefas fungerar väldigt väl om man ser till hur många personer man faktiskt har lyckats rädda livet på, men det är ganska uppenbart att det inte har kunnat råda bot på skjutningarna och morderna. Det är dock en väldigt massa fler människor än vad det var för bara några år sedan som blir hjälpta till nytt boende, bort från staden och bort från den här miljön.

Det jag försöker säga hela tiden är att vi inte kan göra det här om inte polisen vill införa metoden i Stockholm. Den funkar inte utan att man gör det här ihop.

Anförande nr 143

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Har man väntat två år på att få gå upp med en motion så har man.

Jag tycker att den här debatten på ett tråkigt sätt har präglats av olika ... undanflykter ska jag inte säga, för jag tror på riktigt att vi är överens om att man vill att skjutningarna ska gå ned i Stockholm, men olika argument för olika saker som jag tycker blir lite taffliga. Å ena sidan hör vi att om polisen vill så inför vi Sluta skjut. Å andra sidan funkar inte Sluta skjut i Stockholm. Jag tror att det är bra om styret bestämmer sig för en linje i alla fall. Det blir nog i alla fall lättare att få med sig polisen, om man vill någonting, om man säger att det här vill vi eller det här vill vi inte.

Jag förstår att det kan se olika ut i Malmö och Stockholm, men vi vet ju att de här gängkriminella rör sig också. De får kontakt i fängelset, de kommer ut och de rör sig över landet. Att prata om Malmö och Stockholm som väsensskilt tror jag därför inte är helt rätt. Det är klart att man kommer att behöva titta på olika sätt att genomföra alla olika metoder, oavsett om det Sluta skjut eller Trefas, och jag tror inte att det finns bara en metod som kommer att lösa alltihop, även om Kristina Lutz inte lyssnade på mitt inlägg när jag sa det.

Däremot tror jag att vi kan vara överens om att i Stockholm dör fler och fler unga män. Anhöriga, mammor, lärare, civilsamhället – folk sörjer. Folk vågar inte släppa ut sina barn. Folk är rädda när deras barn ska gå till skolan. Vi måste också ta det här på allvar, och det kommer inte att skapa förtroende hos människor på Järva att säga att vi väntar på en utvärdering i Järfälla: Det kan ta några år, men vi får se hur det går. Sedan kanske vi kan prova någonting annat.

Det hjälper inte. Om vi tar Järva som exempel vet vi att det är en stadsdel där förtroendet för politiken och samhället är lägre än i alla andra delar av Stockholm. Det är de barnen som dör. Det är deras föräldrar som tappar tron på att samhället värderar deras barns liv lika mycket som i någon annan stadsdel, och då behöver man vara tydlig med att man måste agera nu. Någonting behöver göras så att färre mammor behöver sörja och så att inga fler barn dör.

Anförande nr 144

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Ordförande! Jag har också träffat många föräldrar på Järva den senaste tiden, och det de efterfrågar är fler poliser och ett närvarande rättssamhälle. De undrar varför det är så mycket vapen i omlopp. De föräldrar jag har pratat med undrar varför det är så lite straff och varför deras barns mördare fortfarande går fria. Det är frågor som de ställer sig: Hur kommer det sig att det är så mycket droger öppet i våra områden? De efterfrågar fler närvarande poliser.

Sluta skjut och Trefas är avhopparmodeller som visar sig fungera. Antalet avhoppare har ökat med 700 procent. Ändå säger man att ingenting görs när det de facto har gått från ett nästan obefintligt avhopparprogram till ett väldigt väl fungerande som vi givetvis vill utveckla.

Det föräldrarna efterfrågar är fler poliser. Det kommer vi inte att kunna lösa här i stadshuset, utan det behöver vi en ny regering för.

Anförande nr 145

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Ingen här har sagt att ingenting görs. Jag tycker att det är ovärdigt att du och jag ska stå här och slå varandra i huvudet och säga att den mamma jag har träffat sa så här eller den mamma jag har träffat vill det här. Det tänker jag inte ägna mig åt.

Du är inte ansvarig för polisen. Du är ansvarig för Stockholms stad. Och om du tänker skjuta det arbetet uppåt sviker du de här mammorna ännu mer.

Anförande nr 146

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Anledningen till att det kanske kan framstå så är förmodligen för att det här är väldigt komplext. Det är, som jag har sagt några gånger, en förutsättning att polis och stad gör detta gemensamt, annars har man inte infört den här metoden. Kan vi vara överens om att polisen måste vara med? Om de då säger att vi ska göra detta i Järfälla och Huddinge, därför att man behöver testa om det funkar, ska Stockholms stad då säga att nämen, vi inför den här metoden? Om man sedan inte är metodföljksam utan håller på med en massa hokus pokus som inte är utvärderat blir det helt fel.

Nu har vi i stället kopplat på Brå. De tycker att det som Trefas arbetar med är väldigt intressant. Väldigt mycket är likt Sluta skjut, och jag hoppas att det ska ge resultat och att det ska leda fram till färre mord.

Anförande nr 147

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Jag tror att det är viktigt att ni har en linje. Jag förstår att det inte går att införa en metod där polisen utgör en stor del om inte polisen vill vara med. Det fattar jag. Men ni uppfattas inte som att ni har en tydlig linje. Ni kanske har det i era huvuden eller när ni pratar i något annat rum men inte i det här rummet, inte utåt och inte utåt mot personer som bor i Järva.

Folk är inte nöjda. Det vet ju du och jag också. Det finns ett enormt förtroendetapp, och jag är glad för alla politiker som skapar ökat förtroende för samhället och politiken

ute i de områden där det är lågt, för resultatet av det här låga förtroendet är att människor inte får den hjälp som de har rätt till, inte får information, inte tar del av samhället i den utsträckning som behövs. Att det sker så många skjutningar skapar frågor om politikerna i stadshuset bryr sig om att barnen dör. Det är sant. Det är inte någonting jag står och hittar på. Där har ni ett jobb att göra oavsett metod.

Anförande nr 148

J a c k i e N y l a n d e r (V): Ordförande, fullmäktige! Det råder ingen tvekan om att både jag och Jan är bra personer och jobbar socialt väldigt bra. Men det är som alltid här i Stockholm och på många andra ställen att man bara kan jobba med en sak i taget.

Men man kan faktiskt jobba på flera olika sätt. Läget är skarpt som det ser ut just nu. Därför måste vi ta alla chanser. Men då säger Jan Jönsson att polisen inte ställer upp på det här. Då får han väl prata med polisen och se om man kan jobba med det här också. Man måste kunna jobba på flera sätt, inte bara på ett sätt.

Hela tiden har man sagt att Stockholms stad bara kan jobba på ett enda sätt. Man var emot sprututbytet, man var emot Bostad först och trodde inte att det skulle funka – men det funkar. Och det här kanske också kommer att funka – om man vill!

Anförande nr 149

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Vad gäller Bostad först är vi väldigt för det, och vad gäller sprututbytet har jag dessutom försvarat till exempel placeringen på Södermalm, där det är en massa andra som är väldigt kritiska.

Men vad gäller just den här metoden är det likväl så att om den ska fungera förutsätter den att polis och stad gör gemensam sak. Deras bedömning som också stärks av deras egen forskningsavdelning är att man måste testa detta i en något mer avgränsad skala. Jag har full respekt för det. Skulle man införa den i hela Stockholms stad krävs väsentligt fler polisresurser, något som Anna König Jerlmyr och jag med flera efterlyser. Det finns verkligen inget motstånd mot att använda metoden om den kan införas fullt ut. Men det kan den just nu inte.

Anförande nr 150

J a c k i e N y l a n d e r (V): Det skulle ju du kunna göra. Du skulle kunna skapa de möjligheterna genom att ta ett samtal med polisen. Vad gäller ekonomin är det inga problem, för vi gick ju med 1 miljard med vinst i den här staden. Pengar är det ju inte brist på, utan det är ju viljan. Försök att snacka med dem i stället och försök att säga så här att kan vi prova det här, parallellt att köra det här? Det måste ju gå att testa. Jag menar, som läget ser ut nu är det väldigt skarpt. Det dör folk till höger och vänster, och ingen vet vad vi ska göra. Varför bara köra med ett spår? Varför inte köra flera spår och prova? Vågar du inte göra det? Va? Fegis!

(O r d f ö r a n d e n : Vi kallar inte varandra för saker här. Inga tillmälen av några slag.)

Anförande nr 151

A n n a K ö n i g J e r l m y r (M): Ordförande! Vi måste bara förtydliga det här. Det är alltså så att vi gick från en situation där vi förra mandatperioden inte hade något fungerande avhoppningsprogram. Det har vi alltså byggt upp. Kalla det vad ni vill – det är många som hoppar av. Vi gör det i gott samarbete med polisen. Vi har sociala insatsgrupper som vi har haft sedan många år och som startades för att unga som riskerar att hamna i fortsatt kriminalitet ska fångas upp i tid med föräldrar, skola och annat. Sedan jobbar vi nu med kriminalvården och mycket nära med polisen med individer som annars riskerar att fastna i långvarig kriminalitet.

Det är alltså 700 procent fler som hoppar av nu jämfört med tidigare, och vi hittar hela tiden förstärkningar i hur vi kan fortsätta att samarbeta också med civilsamhället. Men just att vi har kriminalvården med också ger oss styrka. Det här är ett program som fungerar – kalla det vad ni vill!

Varför har skjutningarna minskat i Malmö? Jo, de har ju fått förstärkningar inte minst av Stockholmspolisen, som Jan Jönsson sa. De har haft Rimfrost. De har haft en regering som har tillfört polisiära resurser. Åker man till Järva och pratar med polisen där så säger de att de behöver fler kollegor. Det kan ta åtta månader att få dna analyserat i dag. Hela rättsväsendet behöver förstärkningar.

Det handlar egentligen inte om vad man kallar det, Sluta skjut eller Trefas. Det är ungefär samma program. Men det vi gör i Stockholm är mer individbaserat, och det inkluderar också fler individer än i andra kommuner. Det handlar också om hur vi ska få ordning på otryggheten, på skjutningarna och på kriminaliteten i Stockholm. Då ska vi jobba förebyggande. Men vi kan i huvudstaden inte bortse från det ansvar som också ligger nationellt, nämligen att vi behöver fler polisiära resurser. Vi har en befolkning som har ökat under ganska många år, men vi har inte fått fler poliser. Det vilar ett tungt på ansvar på den nationella nivån att säkra upp rättsväsendets resurser till Stockholm, och det får inte komma bort i en sådan här viktig diskussion där många är engagerade.

Anförande nr 152

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Skönt att du är nöjd med resultatet, Anna! Det tror jag att du är den enda som är. Kul för dig!

Det är jättebra att fler hoppar av, men det var ju kö till avhoppningsverksamheterna inom de sociala insatsgrupperna även under den förra mandatperioden. Jag vet att ni har omorganiserat på ett sätt så att det blir tydliga ingång i den centrala avhoppningsverksamheten, och det får ni vill göra om ni vill, men jag tänker att det kanske är mindre intressant om de gick till den sociala insatsgruppen eller till den centrala avhoppningsverksamheten. Det är jättebra om avhoppningen har ökat. Det har de gjort också i Malmö, så det verkar funka med båda metoderna och det är väl jättebra.

Jag tycker att jag får rimliga svar av Jan Jönsson. Jag förstår att man inte kan ha en metod som polisen inte vill arbeta med om den involverar polisen. Det är rimligt. Men jag tycker fortfarande att ni är otydliga. Ni svarar inte riktigt samma saker. Jag vet att ni tycker det, men ingen hör det.

Det gör mig väldigt oroad att du är nöjd, Anna, och att du inte tycker att du kan göra mer. Det behöver göras mycket mer!

Anförande nr 153

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Jag tycker att gruppledaren för Feministiskt initiativ raljerar. Jag tar det här på allvar. Det visar vi väl inte minst i våra budgetsatsningar där vi gick från en situation utan avhoppprogram. Vi har sociala insatsgrupper, men det är ju en helt annan målgrupp som vi jobbar med när det gäller vårt övergripande avhoppprogram, där kriminalvården och polisen är med och väljer ut individer och som inkluderar många fler än i Malmö.

Jag tycker att det ska vara en viss nivå på den här debatten i stället för att man bara pratar om vilka begrepp man använder för ett avhoppprogram. Se det som finns och se den utveckling som har skett! Bortse inte från det faktum att polisen i Stockholm i dag är underbemannad. De hinner inte med utredningar, det är alldeles för mycket vapen och droger i omlopp, och det är grunden till varför de här skjutningarna sker. Bortse inte från det, för då kommer vi aldrig att kunna lösa det här problemet.

(A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Jag vill bara säga att det är Lisa Palm som är gruppledare.)

§ 28 Ökad skydd mot våld för personer inom LSS

Anförande nr 154

Alexandra Mattsson Åkerström (V): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Nu ska vi prata om någonting annat, nämligen våld mot personer med funktionsnedsättning, som ju löper större risk än andra att utsättas för våld och övergrepp. Det gäller särskilt kvinnor med funktionsnedsättning, där våldet också kan riktas mot själva funktionsnedsättningen, till exempel att man nekar någon medicin, hjälpmedel och så vidare. Det kan också vara svårt att upptäcka om man inte träffar så många andra. Om det är vårdaren som är förövaren är det en oerhört utsatt situation som man befinner sig i.

Den här motionen berör tre förslag, där det ena handlar om registerkontroll av anställda inom LSS, en fråga som man kan läsa här i svaret också handlar om lagstiftning, men behovet av att kolla vidare på detta intygas av till exempel kvinnojoursrörelsen och Funktionsrätt. Andra delar handlar om uppsökande arbete riktat mot målgruppen samt vidareutbildning av stadens anställda om våld. Här hänvisar borgarrådet lite luddigt till att det finns utbildningar man kan gå och så vidare, och man har också hänvisat till stadens arbete för att förbättra arbetsvillkoren hos biståndshandläggare och socialsekreterare.

Vi menar att mer bör göras riktat mot den personal som möter brukarna i vardagen, alltså inte socialsekreterarna som kanske träffar dem en gång om året. Här kunde till exempel socialnämnden ha fått i uppdrag att ta fram särskilt utbildningsmaterial till den här målgruppen och kanske ingå partnerskap med kvinnojoursrörelsen som man gjorde den förra mandatperioden gällande våld mot äldre kvinnor.

När det gäller utbildning av personal inom LSS anser vi också att mer behöver göras för att alla oavsett regi ska få utbildning om våld. Vi hade gärna sett att majoriteten ville gå vidare i alla fall med den delen.

Jag yrkar bifall till vår reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 155

Borgarrådet Jönsson (L): Tack för denna intressanta motion som innehåller många bra förslag, ska jag börja med att säga. Jag vill dock även inleda med att säga att när det gäller förslaget om att man skulle begära registerkontroll vid anställning av personal inom LSS så kräver det lagstöd. Det finns inte i dag, men skulle riksdagen ge ett sådant lagstöd är jag definitivt beredd att återkomma i den frågan. Det tycker jag skulle vara väldigt positivt.

Det andra gäller kompetensutveckling, och där har vi nu i förslaget till budget att man ska genomföra det pedagogiska ramverket som finns i bland annat Skärholmen, Farsta och Kungsholmen och är en metod som har utvecklats framför allt i Skärholmen med understöd av diverse forskare, där all personal får genomgå en utbildning som sedan leder till en certifiering av verksamheten som ska omprövas vart tredje år. Det handlar väldigt mycket om framför allt självbestämmande och inflytande, och det i sin tur har visat sig minska händelser som kan leda till våld och liknande i själva verksamheten.

Sedan har vi också vårt nybeslutade program som handlar om våld i nära relation och hedersrelaterat våld och förtryck. Där har personer med intellektuell och också fysisk funktionsnedsättning lyfts fram som en särskilt utsatt grupp. Det innebär att när det nu ska implementeras, och socialnämnden kommer ju att ta fram en implementeringsplan för detta, kommer man bland annat att fokusera på den här frågan. Också själva arbetsgivarperspektivet är framlyft i det nya programmet.

Anförande nr 156

Alexandra Mattsson Åkerström (V): Tack, Jan, för att du är så positiv både kring registerkontrollen och att ha inspirerats av motionen till att ta in lite nya uppdrag i budget!

Jag skulle fråga vad ni tänker om lite mer insatser kring brukare och om det planeras något. Jag såg inte i implementeringsplanen att det stod så mycket just om det. Jag träffade ungdomsmottagningen för några veckor sedan, och de pratade om att det är jättesvårt att hinna med uppsökande arbete i särskolorna, gymnasiesärskolan och så där för att prata just om våld och sådana saker. Det finns inte riktigt tillräckligt med resurser för att hinna med detta.

Anförande nr 157

Borgarrådet Jönsson (L): Jag funderade lite på vad det uppsökande arbetet i särskolorna skulle vara. Både särgrundskolan och särgymnasiet har ju en elevhälsa. I det program som vi har antagit om våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck är utbildningsförvaltningen en oerhört viktig del, och de har ju ett antal mycket konkreta aktiviteter som ska genomföras vilket förstås omfattar både den vanliga grundskolan och också särskolan och särgymnasiet. Min förväntan är därför att det kommer att ske en massa saker inte minst i skolverksamheten och då via elevhälsan.

Sedan vet jag att många ungdomsmottagningar är väldigt intresserade av hur man kan ge mer stöd till personer med funktionsnedsättning, och de blir förstås också viktiga i detta arbete.

Anförande nr 158

Anna Rantalainen (FI): Ordförande, fullmäktige! Jag tycker att det här är en motion som sätter fingret på någonting viktigt, det vill säga bland annat behovet av kompetenshöjning. När det gäller just personer inom LSS som utsätts för till exempel våld i nära relation är nämligen inte alltid de befintliga resurserna mot våld tillämpliga. Detta är också personer som har ett större vård- eller stödbehov än andra och kan inte alltid tas emot på de ordinarie skyddade boendena till exempel.

Jag tycker att det är bra att dessa lyfts som en särskilt utsatt grupp i det program som har antagits. Det gjorde det även i det förra programmet som antogs. Det är vi överens om.

Däremot ställer det väldigt höga krav på människor som jobbar inom LSS. Ofta kan de som jobbar med våld i nära relationer vara behjälpliga med att göra riskbedömningar och säkerhetsplaneringar och så, men man kanske inte kan stå för

insatsen som i andra ärenden där relationsvårdsteamerna kan ta över insatsen till exempel med skyddade boenden. Ofta när det gäller människor inom LSS som har stora behov måste kanske handläggarna på den enheten gå in och göra en planering som handlar mer om att byta ett boende, byta ut personal och liksom skapa en säkerhetsplanering inom den befintliga planeringen och inte föra över det till någon annan enhet.

Det finns två vägar att gå här. En väg är att kompetenshöja personalen. En annan väg är såklart att utveckla stödinsatser inom ramen för våld i nära relation som också är anpassade. Det tror jag också kan vara nödvändigt, men jag vill lyfta att det verkligen finns ett väldigt tydligt och konkret behov som den här motionen svarar upp till, och jag yrkar därför bifall.

§ 29 En egen tävlingsklass för Stöd och service till personer med funktionsnedsättning i stadens Kvalitetsutmärkelse

Anförande nr 159

A l e x a n d r a M a t t s s o n Å k e r s t r ö m (V): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Kvalitetsutmärkelsen delas årligen ut av Stockholms stad för att stimulera och uppmuntra verksamheterna att utveckla sin kvalitet och öka servicen och nyttan för stadens medborgare. Den bidrar också till att goda exempel sprids inom olika verksamhetsområden över staden.

Vi har skrivit en motion om att inrätta en ny tävlingskategori för verksamhetsområdet Stöd och service till personer med funktionsnedsättning, som alltså skulle bli en egen tävlingsklass i stadens Kvalitetsutmärkelse. Det är ett område som kanske hamnar lite i skymundan bakom övriga socialtjänsten men som inrymmer många olika typer av insatser och som tillsammans med individ- och familjeomsorgen faktiskt har fler anställda i staden än äldreomsorgen. Vi anser att detta vore ett bra sätt att lyfta det viktiga arbetet som sker inom LSS och att det bör vara en egen tävlingsklass i kvalitetsutmärkelsen, något som också andra remissinstanser instämmer i.

Jag yrkar bifall till vår reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 160

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Jag vill börja med att tacka motionärerna för att det blir lite av en socialpolitisk afton här. Det känns väldigt roligt. Det är tyvärr inte så ofta vi pratar om de frågorna; det blir bara en massa tråkiga byggärenden. Men nu kommer äntligen turen till att diskutera de här viktiga frågorna även i denna sal.

Det här är kanske inte den fråga där jag har de starkaste åsikterna. Vår bedömning grundar sig i att LSS är en del av socialtjänstens samlade insatser. Det är också så att en hel del insatser både kan ske inom SOL och inom LSS. Därför tycker vi att verksamhetsområdet ska fortsätta att vara samlat. Det är ju så att det fortfarande finns möjlighet att få utmärkelse för LSS-verksamheter. Detta sker, och det är alltid väldigt roligt. Bara 2020 hade vi en gruppbostad, en servicebostad och en beställarenhet som deltog, och jag tror faktiskt att jag själv också har delat ut pris här någon gång under mandatperioden till en verksamhet inom detta område.

Hur många klasser man ska ha är alltid en avvägning, och ju fler klasser man gör desto mer komplicerat blir utdelandet. Jag har inte någon jättestark åsikt, men vi tycker att vi ska behålla de klasser vi har i dag och att det är mer väl avvägt.

Anförande nr 161

A n n a - K l a r a M ü n t z i n g (MP): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Det här är intressant, för på ett sätt är det här en väldigt praktisk fråga: Hur ska priset se ut, vilka ska delta och så.

Dels handlar det om frågan om att ha ett sådant här pris över huvud taget. Jag minns att när jag fick höra talas om det så funderade jag över om det verkligen ska behövas ett kvalitetspris. Gör man inte detta ändå och så vidare? Men där har jag verkligen

ändrat åsikt och tycker att det är bra att det finns, för det är också ett sätt inte minst för en själv och verksamheten att samla sig och beskriva det man gör fast på ett annat sätt.

Det är också intressant vad det här rymmer. Det handlar ju också om synen på funktionshinderfrågor och om det är en del av individ- och familjeomsorgen. Är inte det någonting som ska finnas med överallt? Det har Funktionsrådet Sveriges Stockholmsavdelning lyft fram till exempel. Funktionshinderfrågor kommer in i alla kategorier, men de vill ändå att det skulle kunna vara en egen kategori.

Det är väldigt spretiga svar på det här. En del kan också uttrycka en oro för att det blir för tunt och inte så hög kvalitet om det inte blir så många som tävlar. En del har också lyft olika namn på vad kategorin ska heta och så vidare, så det är lite förvirrat om man tittar på hur svaren ser ut. Men funktionshindersrådet som ligger under kommunstyrelsen har föreslagit att de ändå tycker att man borde titta på att införa det här på prov och utvärdera det. Jag tycker absolut att det är någonting man kunde se över, om man inte skulle kunna göra det för att se hur utfallet skulle kunna bli.

Med detta vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 162

R o b e r t M j ö r n b e r g (V): Ordförande, ledamöter, stockholmare och Jan! Jag tycker nog att du visar prov på flera åsikter i det här ärendet, ganska sympatiska och inkluderande sådana som lyfter de skäl som vi anför i motionen som en motivering för att skapa ytterligare en priskategori.

Precis som Clara och Alexandra och även du, Jan, beskriver i motionen hamnar personer med olika funktionsnedsättningar och de som jobbar tillsammans med dem ofta lite i skymundan. Nu har vi chansen att lyfta den här strukturella bristen, som jag tycker att det är. Från vårt perspektiv handlar det inte så mycket om att verksamheter blir avskräckta från att söka som det ser ut i dag, utan det väsentliga skälet är ju att lyfta den här kategorin av medarbetare och deltagare. Jag hittar inga riktigt goda anledningar till att exkludera en så pass stor och mångfasetterad grupp. Det känns lite som en ad hoc-lösning att de kan söka i andra kategorier, och jag tror nog att vi borde kunna kroka arm i det här.

Anförande nr 163

K a r i n G u s t a f s s o n (S): Ordförande! Jag kan förstå Jan Jönssons argument om att antalet tävlingsklasser kan försvåra arbetet för staden när det gäller att utse kvalitetsutmärkelsen. Men jag tror ändå att en signal som staden sänder ut avseende den här viktiga verksamheten måste vara viktigare än att vi låter bli att rucka på den byråkrati som staden har.

Med det vill jag yrka bifall till den gemensamma reservationen i kommunstyrelsen.

§ 30 Inrättande av tryggt mottagande inom socialpsykiatri

Anförande nr 164

A l e x a n d r a M a t t s s o n Å k e r s t r ö m (V): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Denna motion handlar om ett förslag på verksamhetsutveckling, kan man säga, om stadens insatser för personer med psykisk funktionsnedsättning.

Socialpsykiatri är ett område som behöver utvecklas. Det verkar också de flesta remissinstanserna hålla med om. Från socialpsykiatri får ungefär 4 000 personer stöd i Stockholm varje år. Majoriteten är kvinnor, faktiskt, så andelen som också har minderåriga barn hemma ökar. Den vanligaste insatsen är fortfarande boendestöd.

Efter att jag själv har jobbat som biståndshandläggare och som kurator inom psykiatri vet jag att tiden efter inläggning är särskilt sårbar. Många återinskrivs på sjukhus, och risken för suicid är särskilt hög. Inom äldreomsorgen har man testat något som heter tryggt mottagande som modell, och jag tycker att det vore intressant att se om man skulle kunna pröva det också inom socialpsykiatri. Jag tror även att det skulle vara bra för de anhöriga som skulle kunna bli avlastade av en sådan modell, så det är tråkigt att man inte vill kolla vidare på detta. Jag tror att det handlar om resurser, eftersom det skulle krävas en del både att inrätta sådana här team och att utreda frågan. Jag anser dock att staden har råd med det och att personerna inom socialpsykiatri är väl värda detta.

Jag yrkar bifall till vår reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 165

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Tack för denna motion! Socialpsykiatri är ju ett område som uppmärksammas ganska lite trots att det är en ganska stor målgrupp.

Jag vill börja med att säga att det inte har skett tillräckliga framsteg vad gäller användningen av /SIP, samordnad individuell plan, precis som motionären tar upp. Det är en väldigt prioriterad fråga för stadsdelsnämnderna att jobba med, och det finns budgetuppsdrag kring det.

Socialnämnden bedrev under 2019 en pilotverksamhet tillsammans med vissa stadsdelsnämnder, där man hade en placeringssamordnare vid socialförvaltningen som gav förstärkt stöd vid utskrivning från den psykiatriska heldygnsvården för personer med komplexa eller omfattande behov. Det visade då att man behöver mer och nära samverkan för att stödet till den här gruppen ska fungera. På boende- och behandlingsenheten finns nu en placeringssamordnare som kan medverka vid utskrivning från slutenvård, såväl psykiatrisk som somatisk vård och beroendevård.

Det pågår också ett arbete med förstärkt stöd kring person med psykisk ohälsa i samband med och efter hemgång. Här finns en referensgrupp som fortsätter att följa det här, vilka behov som finns hos personen som omfattas av lagen om samverkan vid utskrivning från slutenvård, LUS. Vi har på olika sätt förstärkt arbetet kring de personer som är aktuella genom LUS, och vi försöker också att sprida arbetssätt som vi i dag har och kan utveckla i samverkan med regionen.

Staden antog i våras ett nytt hemlöshetsprogram, där det slås fast att vid utskrivning från slutenvård för biståndsberättigade personer som saknar bostad kan socialförvaltningens placeringssamordnare medverka för att hitta ett lämpligt boendeanternativ. I möjligaste mån ska boendeinsatser erbjudas som svarar mot de stöd- och omsorgsbehov som den enskilde har vid utskrivningen från slutenvården. En viktig utgångspunkt är att biståndsberättigade personer som skrivs ut från slutenvård inte ska vara hänvisade till logi på akutboende enligt tak-över-huvudet-garantin, TÖG. Det har tidigare inte stått, men det står alltså nu i det nya programmet.

Den viktigaste lärdomen från projektet 2019 var att det framför allt behövs mer samverkan, och det talar för att SIP är en viktig modell att använda sig av. Det är också den vägen som vi har valt att gå. Jag yrkar därmed bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 166

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Även jag är glad åt den socialpolitiska debatten som vi får ha nu. Det här är också en jätteviktig motion, och jag tycker precis som Jan att det finns mycket som behöver göras när det just handlar om utskrivningar från slutenvården, därför att det är svårt att få till, särskilt när det gäller personer som kanske inte har ett hem att gå tillbaka till. Där upplever jag att i de utskrivningssamtal där jag har medverkat i jobbet så har det varit liksom väldigt svårt för personer att få plats någonstans.

Här tror jag att det behöver göras olika saker som kompetenshöjningar men också kanske förtydliganden som ansvarsfördelningen. Psykiatrin kan ju hävda att det inte längre finns risk för suicid, medan alla andra verksamheter tycker att det här är alldeles för svårt och läskigt. Här har man en person som just har varit inne för suicid, och så hamnar man liksom där att ingen riktigt tar ansvar. Jag tror också att det är bra att jobba mer med SIP:ar, men det är också ibland lite otydligt vem som har ansvar för SIP:en.

Vad jag skulle komma till är att jag tycker att det här är en viktig motion. Väldigt mycket behöver göras i samarbete kring utskrivning från slutenvården, för det finns oändliga hål av behov att fylla. Framför allt är det väldigt många som inte alls vet vad de ska göra eller vem ansvaret ligger på. Det absurda blir ju att den som får lida är den här personen som precis har varit inlagd på slutenpsykiatrin. Man är liksom inte kaxig när man skrivs ut därifrån, och då behöver andra människor veta vem som gör vad. I den här motionen lyfts en struktur för det, och därför vill jag bifalla motionen.

Anförande nr 167

K a r i n G u s t a f s s o n (S): Ordförande! Vi vet att tryggt mottagande i hemmet har haft oerhört goda resultat inom äldreomsorgen, och därför tycker vi att det är väldigt viktigt att vi också prövar detta inom socialpsykiatrin.

Vi vet också att utan tillräckligt stöd efter utskrivning och hemgång finns det en stor risk för återinskrivning. Det talar väldigt mycket för att vi bör pröva tryggt mottagande även inom socialpsykiatrin.

Med det yrkar jag bifall till den gemensamma reservationen.

Anförande nr 168

T o r u n B o u c h e r (V): Ordförande! Jag är inte så insatt i hur det här skulle fungera inom socialpsykiatri, ska jag omedelbart säga. Jag är desto mer insatt i hur tryggt mottagande fungerar inom äldreomsorgen och tänkte därför lyfta ett par saker.

Det pratas om SIP och så. En anledning till att man såg behovet inom äldreomsorgen var att man såg att SIP inte fungerar som det ska. Det kanske fungerar bättre inom socialpsykiatri, men inom äldreomsorgen fungerade det inte. Det andra var just precis att vara den utskrivnas talesperson som skulle kunna hjälpa till i alla olika kontakter som man kan behöva och vara där som en trygg punkt i tillvaron. Det tredje var att det är en sorts karriärmöjlighet inom äldreomsorgen för undersköterskorna. Jag vet inte hur det där skulle fungera hos er, men det är också ett sätt att bli mer kvalificerad i sitt arbete.

Det krävs en ytterligare kompetens inom ett område där det inte finns så många möjligheter att göra en intern form av karriär. Sedan har vi ju alla sett vilken otroligt bra resurs det har varit under pandemin när vi har haft den här lite mer kvalificerade personalen som har kunnat rycka ut och hjälpa till. Det här ligger mig jättevarmt om hjärtat, och jag hoppas verkligen att ni hittar någon sådan modell även för socialpsykiatri.

Anförande nr 169

A n n a - K l a r a M ü n t z i n g (MP): Jag tror verkligen att detta är ett utvecklingsområde, och jag vill också säga när det gäller SIP och socialpsykiatri är det så tydligt att det är både kommunen och regionen som har ett ansvar. Därför är ju SIP:en kanske mer aktuell än den ibland är inom äldreomsorgen.

Hur som helst är en förändring som jag tror skulle vara otroligt bra, även om det handlar om lagen, att den enskilde eller en anhörig också ska kunna få initiera en SIP. Så ser det inte ut i dag, utan det är antingen kommunen eller regionen som ska ta det ansvaret om de anser att det behövs, och då kan det ibland finnas risk att det inte görs. Den enskilde ser ju ofta att här behövs någonting, och den anhöriga kan också se det. Jag tror att det vore jättebra för alla parter om man fick en tydligare rätt.

§ 31 Tillväxtstrategi för kulturskolan

Anförande nr 170

O l l e B u r e l l (S): Ordförande! Tack till presidiet för att vi även fick lite kultur i afton!

Jag tror att vi alla är överens om att kulturskolan och El Sistema är en väldigt viktig verksamhet och att vi är stolta över att vi i vår stad, i Sveriges huvudstad, har en sådan mångfald av kultur- och konstformer som vi kan erbjuda undervisning i. Det är en väldigt hög ambitionsnivå hos alla inblandade, inte minst våra barn och ungdomar och deras lärare. Jag kan tipsa om att gå in på kulturskolans webb och botanisera i kurskatalogen. Jag satt just och kollade på noter som jag skulle ha varit tvungen att klara för att komma vidare på en avancerad fiolkurs, och jag undrar om jag skulle ha gjort det egentligen. Jag får testa när jag kommer hem; man kan tydligen ladda ned de där, vilket är lite sjyst.

Jag skrev den här motionen framför allt för att peka på vikten av systematiskt samarbete mellan kulturskolan och skolan, dels naturligtvis för att ha smarta lokallösningar, inte i första hand för att spara pengar utan för att göra det så enkelt som möjligt för våra elever som också är barn och ungdomar i det här sammanhanget att på ett smidigt sätt kunna ta del av kulturskolans verksamhet.

Som skolborgarråd under den förra perioden såg jag också vikten av att ha en tillväxtstrategi, vilket var det andra syftet. När Stockholm växer antalsmässigt och invånarmässigt – ytan växer ju inte – vet vi inom skolans område hur viktigt det är att ha koll på skolbyggnationer så att skolorna har tillräckligt med lokaler men också rekrytering av kompetent personal för att kunna växa med kvalitet. För att kulturskolan ska fortsätta att ha en så hög andel som möjligt av Stockholms barn och ungdomar som elever måste vi ha en hög ambitionsnivå när det gäller just tillväxten och ha en systematik i detta.

Jag skrev den här motionen i maj 2019 när hela Kulturstockholm egentligen genomgick ett stålbad. Om ni minns den första blågröna budgeten var det 40–50 miljoner bort på kulturen. Jag ska inte tjuvstarta budgetdebatten mer än att nämna detta. Jag vill dock framhålla att om man vill ha minskad segregation när det gäller vilka som söker sig till avgiftsbelagda kurser inom kulturskolan är det inte en bra idé att höja avgifterna. Det är det inte.

Jag ber att få yrka bifall till den socialdemokratiska reservationen i kommunstyrelsen och alltså bifall till motionen.

Anförande nr 171

Borgarrådet N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Tack så mycket, Olle! Så roligt att äntligen få fokusera lite på ett av stadens kulturella flaggskepp, nämligen Sveriges, om inte Europas, största kulturskola, en verksamhet som sedan 1940-talet har bidragit till ett ökat kulturintresse i samhället. Jag skulle också vilja säga att det har haft en stor påverkan på stadens och till med på Sveriges kulturliv.

Vi vill precis som motionären att kulturskolan ska kunna möta de behov som finns i en stad som har en växande ung befolkning. Kulturskolan arbetar utifrån en rad strategier i syfte att bredda deltagandet, där hög kvalitet och ett relevant utbud kan säkerställas. Exempelvis har vi i kulturskolan en ny utvecklingsenhet som har påbörjat ett omfattande strategiskt och systematiskt utvecklingsarbete. Syftet är att strategiskt planera för hög och jämn kvalitet i både organisation, verksamhetsplanering och pedagogiskt innehåll. Vår tydliga inriktning är att kulturskolan ska nå fler barn och unga, framför allt på de platser och tider där underrepresenterade målgrupper önskar.

Vi utvecklar nu ett efterfrågestyrt utbud med mycket uppsökande verksamhet och prova-på-verksamhet för att nå de elever som inte söker sig till kulturskolans verksamhet. Det är ett viktigt sätt att finnas och synas där barn befinner sig, exempelvis och precis som Olle säger genom att samarbeta med skolorna så att kulturskolan kan finnas i skolornas verksamhet. Den digitala kulturskoleverksamhet som verkligen har tagit enorm fart, ja, som tvingades ta enorm fart på grund av pandemin, ska vi fortsätta arbetet med. Jag vill också lyfta vår stadsövergripande kulturstrategiska program som vi har beslutat om i den här salen. Programmet behandlar en rad områden som är strategiska för att vi ska kunna få Stockholm att växa med kultur. I detta program ingår också strategier som ska resultera i en hög kvalitet i vår kulturskola.

Min uppfattning är att vägen framåt ska fortsätta att ha detta fokus på den strategiska utveckling som faktiskt sker inom kulturskolan snarare än att vi ska ta ytterligare en särskild tillväxtstrategi. Med dessa ord yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 172

T o r u n B o u c h e r (V): Ordförande, fullmäktige och eventuella åhörare! Jag ska till att börja med yrka bifall till vår gemensamma reservation i kommunstyrelsen. Jag har också skrivit en motion om en lokalstrategi för kulturskolan eller någonting sådant. Den ligger betydligt längre ned på ärendelistan. Jag har kanske en lite annan ingång i mina propåer.

I dag publicerades protokollet från kulturförvaltningens förvaltningsgrupp. Där framför Lärarförbundet att det finns stora behov av att kulturskolan har egna lokaler, geografiskt fördelade över hela staden. Det här är inte någon nyhet. Tvärtom är det ett återkommande påpekande av just precis Lärarförbundet. Det är viktigt att kulturskolan finns i skolan, men det är också viktigt att kulturskolan har egna lokaler.

Vårt arv i Stockholm och en anledning till att kulturskolan i Stockholm är så framstående är ju att vi inte bara emanerar från kommunala musikskolan utan att vi också har en tradition från Vår teater. Båda dessa grundade kulturskolan, och sedan har det bara växt. Min framtidsspaning är kanske att det handlar om att vi behöver fler kulturhus, vilket lyfts av ytterligare en annan motion av Olle Burell som vi kanske inte hinner med i kväll, en plats som samlar många olika aktiviteter som kanske i Östberga.

Även Kulturskoleutredningen från 2016 framhåller vikten av ändamålsenliga lokaler, alltså inte bara Lärarförbundet. Där står att en egen byggnad som samlar verksamhetens olika delar också signalerar att kulturskolan har en framskjuten plats i kommunens kulturliv. Lokalen har också betydelse för kollegial samverkan, kunskapsöverföring och utveckling. Att ha egna lokaler står alltså inte i motsättning

till att öka närvaron i skolan, utan de två är som kommunicerande kärn. Men den egna lokalen skapar också en bra arbetsmiljö för pedagogerna och kan bli en trygg plats för de barn som vill gå vidare till exempel i det fiolavancerade systemet som Olle pratade om och träffa likasinnade.

Stockholms stad är en kommun där varje stadsdel var för sig kan betraktas som en relativt stor kommun. Det innebär att den här äldre idén som fanns förut för Vår teater, att det ska finnas en scen i varje stadsdel, kanske är en rimlig målsättning: en kulturskolelokal också i varje stadsdel.

Jag yrkar bifall till vår reservation.

Anförande nr 173

Borgarrådet N a d d e b o (C): Ordförande! Tack så mycket, Torun! Frågan om balansen mellan skollokaler och egna lokaler för kulturskolan kommer vi att få diskutera även i fortsättningen. Jag tycker att det är viktigt att vi har ändamålsenliga, gemensamma lokaler för kulturskolan. Det är inte så att vi lider en jättestor brist på detta. Det finns vissa stadsdelar som inte har egna kulturskolelokaler som har just den här bredden av verksamhet, men det finns också andra lokaler i kulturskolans bestånd som inte har bredden av verksamhet utan har fokus på enskilda verksamheter.

Då behöver man titta på hur vi effektivt nyttjar lokalerna, vilket innebär att jag tror att vi behöver ha moderna ändamålsenliga lokaler som samlar alla verksamhetsgrenar just för att få till det kollegiala lärandet. Det tror jag att vi måste våga se och, kopplat till detta, kanske också förflytta vissa positioner för att på det sättet ska nå så många barn som möjligt och inte bara binda upp för mycket resurser i hyror.

Anförande nr 174

T o r u n B o u c h e r (V): Jag är all in! Ska vi bygga nya lokaler är jag helt med. Vi kanske behöver ta några sådana där investeringsmedel till det, men just nu har vi mest lagt ned. Eller, vi har ju nya lokaler också, men vi har också lagt ned, kanske lite för snabbt innan vi hade nya lokaler.

Jag kommer från ett parti som normalt sett mest värnar ytterstaden. Hägersten till exempel skulle verkligen behöva fler lokaler, men innerstaden lider just nu brist. Norrmalm kanske är den stadsdel som lider mest brist på kulturskolelokaler, och det är en stor stadsdel. Östermalm lider också brist på kulturskolelokaler; den enda som finns just nu, mig veterligen, är den på Fleminggatan. Det är en större kulturskolelokal. Och ja, jag vet att kulturskolan är inhyst i en lokal i Hjorthagen. Det är trångt, och det är inte en egen kulturskolelokal.

§ 32 Försök med fri ledsagning

Anförande nr 175

Alexandra Mattsson Åkerström (V): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Ledsagningen i Stockholm är ett område som ständigt är under diskussion. Många upplever att de inte får det stöd som de har rätt till samtidigt som många är helt beroende av den här insatsen för att kunna leva ett självständigt liv. Många rapporterar också om att det skiljer sig mellan stadsdelarna och vad man kan få insatsen ledsagning till. I stället för att uppföljning fokuserar på insatsens mål är det ett ständigt fokus på antal timmar. Många upplever detta som rättsosäkert.

Majoriteten har också haft olika uppdrag kring ledsagning under mandatperioden, men ännu har inget steg tagits som har lett till en riktig förbättring. Vi anser därför att Stockholm ska införa fri ledsagning, som också har kallats för Laholmsmodellen, på prov och utvärdera det och se hur det skulle kunna se ut här i Stockholm. Det skulle kunna generera kostnadsbesparingar, eftersom det kräver mindre byråkrati, men framför allt större frihet för brukarna, något som är väldigt efterlängtat.

Jag tolkar det inte heller som att ansvarigt borgarråd är så negativ till detta. Det har ju lämnats in en form av utredning efter att den här motionen lämnades in. Jag yrkar bifall till vår reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 176

Borgarrådet Jönsson (L): Ordförande! Tack till motionärerna för ytterligare en intressant och välskriven motion!

Jag delar strävan att ge personer med funktionsnedsättning större självbestämmande och möjlighet att styra sitt liv, och ledsagning och ledsagarservice är ju en insats som spelar stor roll för att man ska kunna delta i samhällslivet. Jag instämmer också i att det är viktigt att arbeta för ökad likvärdighet i biståndsbedömningen mellan stadsdelarna och att stadens riktlinjer faktiskt ska användas fullt ut i stadsdelarna.

På olika sätt har vi infört ökad flexibilitet i de nya riktlinjerna. Ramtiden inom ledsagning ger brukarna i Stockholms stad en flexibilitet som inte finns i många andra kommuner, och det är viktigt att ha med sig. Vi har förtydligat att man i samband med ledsagaraktiviteter ska kunna göra inköp av dagligvaror, och vi har också under pandemin fattat beslut om att förlänga möjligheten att spara ledsagartimmar från tre till sex månader.

Vad gäller Laholmsmodellen gav vi kommunstyrelsen och socialnämnden i uppdrag att studera förutsättningarna och de ekonomiska konsekvenserna av denna modell. Man har då inhämtat underlag från Täby kommun som har gjort en pilot. Täbys bedömning är att ett införande av fri ledsagning förvisso i viss mån kunde leda till ökad kvalitet för brukarna men att det inte stod i proportion till de markant ökade kostnaderna. Det ledde sedan till att Täby beslutade att inte införa fri ledsagning.

En utredning om framtidens socialtjänst är klar, och det pågår ett arbete på Socialdepartementet med hur man ska föreslå den här nya lagen. En del som jag hoppas på är att kommunerna ska få stor frihet att själva välja vilka insatser som ska

vara biståndsbedömda och inte. Det här kommer att kräva ett omställningsarbete hos socialtjänsten där vi behöver överväga om det finns insatser som vi ska biståndsbedöma på annat sätt eller inte alls och vad som i så fall är mest prioriterat.

När det gäller frågan om friare regler för ledsagning menar jag att det arbetet ska ingå i detta. Vi har redan lagt budgetuppdrag till socialnämnden om att börja förbereda för den här omställningen, och jag hoppas därför att kunna få återkomma till fullmäktige i frågan när vi vet hur den nya lagen blir och hur Stockholms stad avser att göra med dessa insatser.

Anförande nr 177

Alexandra Mattsson Åkerström (V): Ordförande! Man kan jämföra med Täby kommun, eller så kan man välja att jämföra exempelvis med Laholm som testade det här. Det var inte en gigantisk kostnadsökning, utan man kunde också skära ned på till exempel byråkrati och annan handläggningstid och så. Det beror väl på vad man väljer att titta på.

Jag tänker ändå att Jan Jönsson, precis som jag, borde få väldigt mycket mejl om just ledsagningen och att den inte är likvärdig över staden. Man beviljas olika insatser, och framför allt synskadade har fört fram det här väldigt mycket. Det ser man också i remissvaren. Anser du verkligen att staden har gjort tillräckligt? Vad man hör är ändå att det inte har skett någon större förändring i den här frågan under mandatperioden.

Anförande nr 178

Borgarrådet Jönsson (L): Det har skett stora förändringar på vissa håll medan det i vissa delar ännu inte har fått fullt genomslag. Det är en fråga som vi jobbar med.

Något som vi gör i det budgetförslag som vi har lagt nu är att göra en ganska rejäl förstärkning i det fasta anslaget, som ju är det som går till ledsagning och ledsagarservice. Det tror jag kommer att få stor effekt. Det är faktiskt så att på LSS-sidan gör vi en förstärkning som vi inte har sett sedan 2015, så det är jag personligen väldigt nöjd med att vi har fått igenom. Jag hoppas att fullmäktige kommer att ställa sig bakom denna inriktning.

Anförande nr 179

Maria Ljuslin (V): Laholm kom upp här. Där visade det sig att antalet timmar ökade, men kostnaderna för handläggningen minskade lika mycket. Sedan handlar ju det här om den oerhört viktiga frågan om att ha makt över sitt eget liv. Det får kosta, Jan Jönsson!

När det gäller ekonomin visade det sig också i Laholm att siffrorna inledningsvis kunde stiga och bli dyrare. Men det blev också ett nollsummespel, vilket är värt att lyssna på. Framför allt är det här en fråga om ett jämlikt samhälle, något som jag hoppas att alla i den här salen tycker är viktigt.

Anförande nr 180

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Jag vill yrka bifall även till den här motionen.

Jag tänker att det är svårt – det upplever jag själva i alla fall och jag tror kanske att jag får medhåll – att det är svårt att göra riktlinjer för ledsagning som täcker alla behov och inte gör så att någon med uppenbara behov hamnar utanför på ett icke avsett vis liksom hur man ska bedöma det, vilka timmar man ska få spara hit eller dit. Därför tycker jag att det är rimligt att pröva en modell med mer fri ledsagning, och om det leder till ett ökat antal timmar är det väl också för att behovet ökar. Jag tänker att just den verksamheten kanske inte är någonting man behöver oroa sig för att folk ska utnyttja på något helt orimligt sätt.

Detta är en bra motion som jag också vill yrka bifall till.